

Organ: Socialnämnden

Plats och tid för
sammanträde: Sammanträdesrum Jupiter, onsdag den 28 januari 2026, kl 08.00-16.00

Kl 13.00 Information av Annette Staaf-Högberg som är personligt ombud.

Tid för justering: Administrativa enheten, 2026-02-09 kl 10.00

Föredragande	Ärenden	Sida
	1 Upprop	
	2 Val av protokolljusterare	
	3 Dagordning	
	4 Anmälan av jäv	
	5 Socialchefen informerar	
	6 Fastställande av delegationsförteckning	3 - 34
	7 Godkännande av kvalitetsberättelse individ- och familjeomsorg 2025	35 - 49
	8 Riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden inom individ- och familjeomsorgen	50 - 122
	9 Uppföljning av internkontrollplan 2025	123 - 124
	10 Trygghetsboende i Malå kommun	125
	11 Anmälan av delegationsbeslut	

- 12 Redovisning av meddelanden
- 13 Godkännande av familjehem
- 14 Umgängesbegränsning enligt 14 § LVU
- 15 Umgängesbegränsning enligt 14 § LVU

MALÅ KOMMUN

Anna-Stina Bergström
Ordf

Fastställande av delegationsförteckning

Vid kontroll av delegationsförteckningen har det upptäckts några beslut som behöver läggas till. Förändringarna i delegationsförteckningen är delegering vid *Beviljande av öppenvårdsinsats i egen regi, till barn* och *Bevilja boende/vård utanför det egna hemmet i form av familjehem /HVB, till barn*.

De tillägg som har gjorts har gulmarkerats och markerats med streck i vänster kant i dokumentet.

FÖRSLAG TILL SOCIALNÄMNDEN

- *Upprättad delegationsförteckning fastställs.*
- *Tidigare antagen delegationsförteckning 2025-11-19, § 97 upphävs.*

Jeanette Norberg

Bilaga

- Delegationsförteckning

Beslutsexpediering

- Jeanette Norberg

Delegationsförteckning

Socialnämnden

Dokumentnamn Delegationsförteckning		Dokumenttyp	Omfattar Socialnämnden Malå kommun
Dokumentägare Socialnämnden	Dokument-ansvarig Socialchef	Publicering G:SONINF	
Beslutad	Diarienummer	Beslutsinstans Socialnämnden	Gäller till Tillsvidare

Innehåll

DELEGATIONSFÖRTECKNING

I dokumentet förekommande lagar, förordningar och dess förkortningar.....	Sida 3 av 125
Socialnämndens beslut om delegation.....	4
Delegering och kompletterande beslutande rätt.....	4
Förklaring till socialsekreterarnas delegationstrappa	4
Jäv	5
Anmälan till nämnd.....	5
Administrativa ärenden.....	6
Allmänna ekonomiska ärenden	6
Socialtjänstlagen - SoL.....	6
Socialförsäkringsbalken - SFB	14
Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga - LVU.....	14
<i>Personligt förordnande avseende beslut enligt LVU.....</i>	<i>17</i>
Lagen med särskilda bestämmelser för missbrukare – LVM	18
<i>Personligt förordnande avseende beslut enligt LVM</i>	<i>19</i>
Lagen om placering av barn i skyddat boende - LBSB	19
<i>Personligt förordnande avseende beslut enligt LBSB</i>	<i>20</i>
Lag om särskild personutredning i brottmål m.m.	22
Brottsbalken – BrB	22
Lag om offentligt biträde.....	22
Skadeståndslagen.....	22
Föräldrabalken – FB.....	23
Namnslagen	24
Lag om tillsyn över hälso- och sjukvård	24
Patientsäkerhetslagen - PSL.....	24
Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade - LSS	25
Lagen om assistansersättning - LASS	26

DELEGATIONSFÖRTECKNING

Förvaltningslagen – FL.....	26
Offentlighets- och sekretesslagen - OSL.....	27
jordabalken – jb	27
Ärvdabalken - ÄB	27
Begravningslagen.....	28
Smittskyddslagen	28
Lotterilagen.....	28
Förordningar och kungörelser	28
<i>Socialtjänstförordningen - SoF</i>	28
<i>Studiestödsförordningen</i>	29
<i>Körkortsförordningen</i>	29
<i>Passförordningen</i>	29
<i>Allmänna arvsfonden</i>	29
<i>Kungörelsen (1962:393) om rätt i vissa fall för kommun eller annan att uppbära folkpension</i>	30

I dokumentet förekommande lagar, förordningar och dess förkortningar

Sida 7 av 125

	Allmänna arvsfonden
	Begravningslagen (1990:1144)
BrB	Brottsbalken (1962:700)
FB	Föräldrabalken (1949:381)
FL	Förvaltningslagen (2017:900)
JB	Jordabalken (1970:994)
	Körkortsförordningen (1998:980)
LuL	Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
LASS	Lag (1993:389) om assistansersättning
LBSB	Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende
LVM	Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall
	Lag (1996:1620) om offentligt biträde
LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
	Lag (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål m.m.
	Lag (1996:786) om tillsyn över hälso- och sjukvården
	Lotterilagen (1994:1000)
	Namnlagen (1982:670)
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
	Passförordningen (1979:664)
PSL	Patientsäkerhetslagen (2010:659)
	Skadeståndslagen (1972:207)
	Smittskyddslagen (2004:168)
SFB	Socialförsäkringsbalken (2010:110)
SoF	Socialtjänstförordningen (2025:468)
SoL	Socialtjänstlagen (2025:400)
	Studiestödsförordningen (2000:655)

ÄB	Ärvidabalken (1958:637)	Sida 8 av 125
----	-------------------------	---------------

Socialnämndens beslut om delegation

Med stöd av kommunfullmäktiges beslut om delegation för socialnämnden enligt 6 kap. 37 § kommunallagen (KL) beslutar socialnämnden att uppdra beslutanderätten i nedanstående ärenden till där angivna delegater.

Innan delegat fattar beslut i fråga där beslutet är av sådan betydelse för verksamheten att nämndsordföranden ska vara informerad gäller att:

- Informationen ska kontinuerligt lämnas under ärendets handläggning, och
- Information ska ges innan beslut fattas.

Beslut som fattas med stöd av delegering eller kompletterande beslutanderätt gäller som nämndens beslut. Beslutet ska anmälas till socialnämnden vid nästa sammanträde.

Delegering och kompletterande beslutande rätt

Socialnämndens möjlighet att delegera beslutanderätten följer av 6 kap. 37 § kommunallagen (KL) samt socialtjänstlagen (SoL).

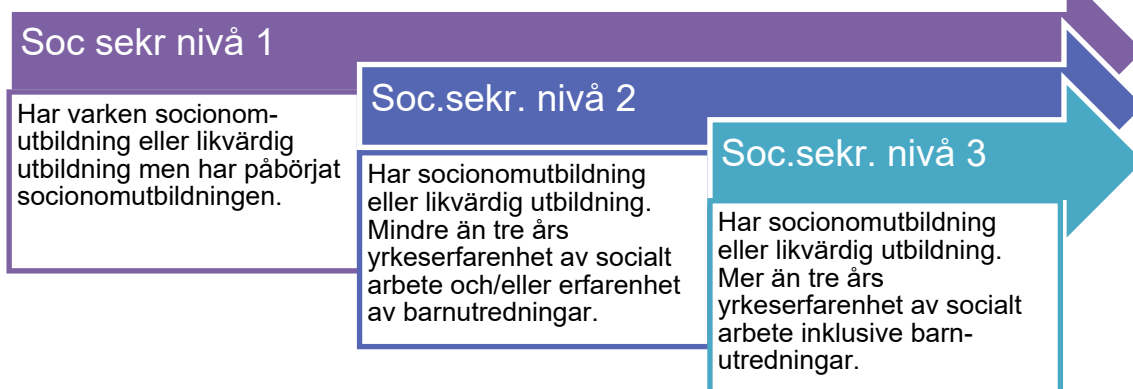
Vid sidan av reglerna om delegering har ordförande, i vissa situationer och ärenden, fått en kompletterande beslutanderätt som följer direkt av lag (6 kap. 39 § kommunallagen (KL)). Det rör sig i huvudsak om fall när nämndens beslut inte kan avvaktas. Ord-förandens beslutanderätt tillkommer även den som är vice ordförande när denne tjänstgör som ordförande.

Utöver kommunallagens delegering har socialnämnden möjlighet att i vissa fall förordna annan ledamot eller tjänsteman att fatta beslut, s.k. kompletterande beslutande rätt. I vissa beslut enligt lagen om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare (LVM) får, om beslutet inte kan avvaktas, socialnämndens ordförande eller någon annan ledamot som nämnden har förordnat fatta beslut. Ett förordnande skiljer sig från delegation på så sätt att nämnden måste ange vem förordnandet avser. Det är alltså fråga om ett personligt förordnande och socialnämnden ska i ett beslut ange namn på den som förordnats.

Syftet med bestämmelserna om kompletterande beslutanderätt är att det alltid ska finnas någon beslutsbehörig att tillgå.

Förklaring till socialsekreterarnas delegationstrappa

För varje steg i trappan utökas delegationen. Detta innebär att socialsekreterare nivå 1 endast har delegation på denna nivå. Socialsekreterare nivå 2 har delegation på nivå 1 + 2 och socialsekreterare nivå 3 har delegation på nivå 1 + 2 + 3.

Delegationsförbud

Av 6 kap. 38 § kommunallagen (KL) följer att beslutanderätten inte får delegeras i följande fall:

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.
- Framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats.
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden.
- Ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Jäv

Innan delegat fattar beslut ska frågan om jäv prövas med ledning av reglerna om jäv i kommunallagen. Föreligger jäv ska frågan överlämnas för beslut till närmast högre chef. Närmast högre chef avgör om jäv föreligger.

Anmälan till nämnd

Beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till socialnämnden vid nästa sammanträde enligt 6 kap. 40 § Kommunallagen.

ADMINISTRATIVA ÄRENDEN

Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
Revidering av attestförteckning		Socialchef	
Fastställande av delegationsförteckning på verksamhetsnivå		Socialchef	
Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling till enskild eller myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	TF 2 kap 1-23§§, OSL 15 kap 4 och 5§§, OSL 10 kap 14 §	Socialchef	
Beslut om utlämnande av allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	TF 2 kap 14 §, OSL 4 kap 1 §	Socialchef	

ALLMÄNNA EKONOMISKA ÄRENDEN

Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
Tecknande av avtal för inköp av varor och tjänster inom ramen för den årliga drifts- och investeringsbudgeten.		Socialchef	
Där det ankommer socialnämnden: Föra kommunens talan och på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal upp t.o.m. ett basbelopp.		Socialchef	

SOCIALTJÄNSTLAGEN - SOL

4 kap. Ansvaret för uppgifter inom socialtjänsten				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO ÄO	Ingå avtal med privaträttsligt organ eller en fysisk person om att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten.	4 kap. 3 § SoL	Socialchef	Sida 11 av 125
7 kap. Övergripande planering och samverkan				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO ÄO	Ingå överenskommelse med regionen om att samverka i fråga om vissa målgrupper.	7 kap. 2 § SoL	Socialchef	
IFO ÄO	Ingå överens-kommelse med regionen, Försäkrings-kassan eller Arbets-förmedlingen om att samverka.	7 kap. 3 § SoL	Socialchef	
11 kap. Insatser för personliga behov				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Bevilja öppenvårdsinsatser i egen regi, till vuxen.	11 kap. 1 § SoL	Social-sekreterare nivå 2	
IFO	Bevilja öppenvårdsinsatser i egen regi, till barn	11 kap. 1 § SoL	Social-sekreterare nivå 3	
IFO	Bevilja öppenvårdsinsatser externt.	11 kap. 1 § SoL	1:e socialsekreterare	
IFO	Bevilja kontakt-person/kontaktfamilj, till barn/unga.	11 kap. 1 § SoL	Social-sekreterare nivå 3	
IFO	Bevilja kontakt-person/kontaktfamilj, till vuxen.	11 kap. 1 § SoL	Social-sekreterare nivå 2	
IFO	Bevilja boende/vård utanför det egna hemmet i form av familjehem/HVB, till vuxen.	11 kap. 1 § SoL	1:e social-sekreterare	
IFO	Bevilja boende/vård utanför det egna hemmet i form av familjehem/HVB, till barn.	11 kap. 1 § SoL	1:e social-sekreterare	
ÄO	Bistånd i form av hemtjänst.	11 kap. 1 § SoL	Bistånds-handläggare Enhetschef	Beslut om hälso- och sjukvårdinsatser är inte överklagbara.
ÄO	Bistånd i form av särskild boendeform.	11 kap. 1 § SoL	Bistånds-handläggare Enhetschef	Härutöver bör beslut alltid fattas om vilka insatser utöver

DELEGATIONSFÖRTECKNING

				boendet sida 12 av 125 som ska tillkomma.
ÄO	Bistånd i form av avlastningsplats/växelvård m.m.	11 kap. 1 § SoL	Bistånds- handläggare Enhetschef	
ÄO	Bistånd i form av plats i dagverksamhet.	11 kap. 1 § SoL	Bistånds- handläggare Enhetschef	
ÄO	Ledsagarservice.	11 kap. 1 § SoL	Bistånds- handläggare Enhetschef	
IFO ÄO	Övriga insatser för personliga behov.	11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare nivå 3 Bistånds- handläggare Enhetschef	
IFO	Insatser för personliga behov utöver vad som följer av 11 kap. 1 § SoL, till barn/unga.	11 kap. 4 § SoL	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Insatser för personliga behov utöver vad som följer av 11 kap. 1 § SoL, till vuxen..	11 kap. 4 § SoL	Socialsekreterare nivå 2	
IFO ÄO	Tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning.	11 kap. 5 § SoL	Socialnämnd	6 kap. 38 § KL
12 kap. Insatser för ekonomiska behov				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommenta r
IFO	Ekonomiskt bistånd	12 kap. 1 § SoL	Ekonomi- handläggare Socialsekreterare nivå 1	
IFO	Ekonomiskt bistånd utöver vad som följer av 12 kap. 1 § SoL	12 kap. 2 § SoL	Ekonomi- handläggare Socialsekreterare nivå 2	
IFO	Ekonomiskt bistånd till skulder överstigande ½ prisbasbelopp.	12 kap. 2 § SoL	1:e social- sekreterare	
IFO	Begäran att en enskild ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.	12 kap. 4 § SoL	Ekonomi- handläggare Socialsekreterare nivå 1	
IFO	Neka eller sätta ned fortsatt försörjningsstöd när den enskilde inte deltagit i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.	12 kap. 5 § SoL	Ekonomi- handläggare Socialsekreterare nivå 1	
14 kap. Handläggning och dokumentation				

DELEGATIONSFÖRTECKNING

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Inleda utredning, barn.	14 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Inleda utredning, vuxen	14 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare nivå 2	
IFO	Inleda utredning, övrig utredning	14 kap. 2 § SoL	Familjehems- sekreterare Socialsekreterare nivå 1	
IFO	Inte inleda utredning, barn	14 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Inte inleda utredning, vuxen	14 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare nivå 2	
IFO	Inte inleda utredning, övrig utredning	14 kap. 2 § SoL	Familjehems- sekreterare Socialsekreterare nivå 1	
IFO	Avsluta utredning, barn	14 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Avsluta utredning, vuxen	14 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare nivå 2	
IFO	Avsluta utredning, övrig utredning	14 kap. 2 § SoL	Familjehemssekr eterare Socialsekreterare nivå 1	
IFO ÄO	Inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet vid genomförande av en insats enligt 11 kap. 5 § SoL.	14 kap. 5 § SoL	Socialnämnd	6 kap. 38 § KL.
IFO ÄO	Avslå begäran om att lämna uppgifter muntligt inför socialnämnden.	14 kap. 8 § SoL	Socialnämndens ordförande	
IFO ÄO	Ändra ett beslut till den enskildes nackdel om förhållandena för den enskilde har förändrats väsentligt.	14 kap. 9 § SoL	Delegaten i ursprungs- beslutet	
15 kap. Uppgiftsskyldighet och rätt att ta del av uppgifter				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO ÄO	Lämna ut uppgifter ur personregister till statliga myndigheter i forskningssyfte.	15 kap. 3 § SoL	Socialchef	
IFO	Underrättelse till åklagare.	15 kap. 5 § SoL	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Underrättelse till Folkhälsomyndigheten.	15 kap. 6 § SoL	Socialsekreterare nivå 2	
17 kap. Hantering av uppgifter i enskild verksamhet				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO	Ingå avtal om att privat utförare ska lämna handlingar till socialnämnden när gallringsskyldigheten inträder.	17 kap. 3 § SoL	Socialchef	Sida 14 av 125
IFO	Ingå avtal om att rapport, utredning och övriga dokument om ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande ska lämnas till socialnämnden när gallringsskyldigheten inträder.	17 kap. 10 § SoL	Socialchef	.
18 kap. Socialnämndens ansvar för barns och ungas uppväxtförhållanden				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Arbetsplan om beslutad ungdomstjänst och utse en handledare för den unge.	18 kap. 7 § SoL	Social-sekreterare nivå 3	
IFO	Förbjuda eller begränsa möjligheterna för en person att i sitt hem ta emot någon annans barn.	18 kap. 10 § SoL	Socialnämnden	30 kap. 11 § SoL
20 kap. Bedömning och utredning av barns och ungas behov av skydd eller stöd				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Bedömning av barn och ungas behov av omedelbart skydd.	20 kap. 1 § SoL	Social-sekreterare nivå 3	
IFO	Förlänga tid för förhandsbedömning vid synnerliga skäl.	20 kap. 2 § SoL	1:e social-sekreterare	
IFO	Förlänga en utredning om barns behov av skydd eller stöd vid särskilda skäl.	20 kap. 3 § SoL	1:e social-sekreterare	
22 kap. Vård av barn och unga utanför det egna hemmet				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Ärende som gäller stadigvarande vård, omsorg och uppfostran i familjehem, barn/unga.	22 kap. 2 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 1 SoL
IFO	Ärende om medgivande till att ett barn tas emot för stadigvarande vård, omsorg och uppfostran i annat enskilt hem (privatplacering).	22 kap. 2 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 1 SoL
IFO	Ingå avtal med familjehemsföräldrar.	22 kap. 3 § SoL	Familjehems-sekreterare Social-sekreterare nivå 1	
IFO	Ärende som gäller vård, omsorg och uppfostran i jourhem.	22 kap. 4 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 1 SoL

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO	Överväga fortsatt vård när ett barn vårdas i ett annat hem än det egna.	22 kap. 13 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 1 SoL
IFO	Överväga överflyttning av vårdnaden vid vård i familjehem.	22 kap. 14 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 1 SoL
IFO	Ingå avtal om fortsatt ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare som tidigare varit familjehem.	22 kap. 15 § SoL	Familjehems-sekreterare Social-sekreterare nivå 1	
IFO	Överväga att ansöka om flyttningsförbud.	22 kap. 16 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 3 SoL
IFO	Godkänna att en utländsk myndighet placerar ett barn i Sverige.	22 kap. 17 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 4 SoL
IFO	Placera ett barn i ett annat land än Sverige.	22 kap. 18 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 4 SoL
23 kap. Uppföljning av ett barns situation				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Uppföljning efter utredning.	23 kap. 1 § SoL	Social-sekreterare nivå 3	
IFO	Uppföljning efter placering.	23 kap. 2 § SoL	Social-sekreterare nivå 3	
IFO	Avsluta uppföljning.	23 kap. 1 och 2 §§ SoL	Social-sekreterare nivå 3	
24 kap. Internationella adoptioner				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Medgivande till internationell adoption.	24 kap. 1 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 5 SoL
IFO	Anvisning om föräldrautbildning inför adoption.	24 kap. 2 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 5 SoL
IFO	Återkalla medgivande till internationell adoption.	24 kap. 4 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 5 SoL.
IFO	Samtycke till fortsatt adoptionsförfarande.	24 kap. 5 § SoL	Social-sekreterare nivå 3	
IFO	Vägra samtycke till fortsatt adoptionsförfarande.	24 kap. 5 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 5 SoL
IFO	Förlängning av tid för prövning av fortsatt adoptionsförfarande.	24 kap. 5 § SoL	1:e social-sekreterare	
27 kap. Missförhållanden				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO ÄO LSS	Beslut att avsluta utredning.	27 kap. 5 § SoL	Socialchef	Sida 16 av 125
IFO ÄO LSS	Anmäla allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande till Inspektionen för vård och omsorg.	27 kap. 6 § SoL	Socialchef	
28 kap. Tillsyn				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Yttrande till tillsynsmyndighet.	28 kap. 5 § SoL	Socialchef	
29 kap. Ansvarsfördelning mellan kommuner				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO ÄO	Förhandsbesked om insats enligt SoL	29 kap. 7 § SoL	1:e social-sekreterare Bistånds-handläggare Enhetschef	
IFO ÄO	Begära överflyttning av ärende.	29 kap. 10 § andra stycket SoL	Social-sekreterare nivå 2 Bistånds-handläggare Enhetschef	
IFO ÄO	Meddela inställning till begäran om överflyttning.	29 kap. 10 § tredje stycket SoL	1:e social-sekreterare Bistånds-handläggare Enhetschef	
IFO ÄO	Ansöka om överflyttning hos Inspektionen för vård och omsorg.	29 kap. 11 § SoL	Social-sekreterare nivå 2 Bistånds handläggare Enhetschef	
30 kap. Socialnämndens organisation och delegering av beslut				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO ÄO	Utse ombud att föra socialnämndens talan.	30 kap. 2 § SoL	Socialchef	
32 kap. Avgifter				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO ÄO	Avgift.	32 kap. 1 § SoL	Socialchef	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

ÄO	Nedsättning eller befrielse från avgift inom äldre- och handikappområdet.	32 kap. 1 § SoL	Bistånds-handläggare Enhetschef	Sida 17 av 125
IFO	Ersättning för uppehälle vid vård av vuxna i HVB/familjehem p.g.a. skadligt bruk eller beroende samt andra insatser.	32 kap. 2 § SoL 6 kap. 1 § SoF	Familjehems-sekreterare Social-sekreterare nivå 2	
IFO	Ersättning från förälder när ett barn vårdas i ett annat hem än det egna.	32 kap. 3 § SoL	Familjehems-sekreterare Social-sekreterare nivå 3	
IFO ÄO	Ändring av avgift.	32 kap. 10 § SoL	Familjehems-sekreterare Social-sekreterare nivå 1 Bistånds-handläggare Enhetschef	
ÄO	Köp av boende i annan kommun eller hos annan vårdgivare.		Socialchef	
33 kap. Återkrav				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Återkrav när ekonomiskt bistånd har betalats ut på felaktiga grunder.	33 kap. 1 § SoL	Ekonomi-handläggare Social-sekreterare nivå 1	
IFO	Återkrav när ekonomiskt bistånd betalats ut som förskott på förmån eller ersättning m.m.	33 kap. 2 § SoL	Ekonomi-handläggare Social-sekreterare nivå 1	
IFO	Återkrav av bistånd enligt 12 kap. 2 § SoL	33 kap. 3 § SoL	Ekonomi-handläggare Social-sekreterare nivå 1	
IFO	Föra talan om återkrav när ekonomiskt bistånd betalats ut på felaktiga grunder.	33 kap. 4 § SoL	Socialnämnd	30 kap. 6 § 6 SoL
IFO	Föra talan om återkrav i annat fall eller om ersättning.	33 kap. 4 § SoL	Socialchef	
IFO	Avstå från krav på ersättning.	33 kap. 6 § SoL	Socialchef	
35 kap. Överklagande				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO ÄO	Överklagande av beslut från Inspektionen för vård och omsorg	35 kap. 2 § SoL	Socialnämnd	Sida 18 av 125
-----------	--	--------------------	-------------	----------------

SOCIALFÖRSÄKRINGSBALKEN - SFB

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Framställning till Försäkringskassan om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag.	16 kap. 18 § SFB	Familjehems- sekreterare Socialsekreterare nivå 1	
IFO	Anmälan till Försäkringskassan om att nämnden ska uppbära sjukpenning för den som bereds vård i sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt SoL som ger vård och behandling åt missbrukare av alkohol eller narkotika.	106 kap. 13 § SFB	Familjehems- sekreterare Socialsekreterare nivå 1	

LAGEN MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM VÅRD AV UNGA - LVU

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Ansökan om vård	4 § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § SoL
IFO	Omedelbart omhändertagande	6 § första stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 2 SoL
IFO	Omedelbart omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU.	6a § första stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 2 SoL
IFO	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård.	8 § andra stycket LVU	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Begäran om förlängd tid för ansökan om fortsatt omhändertagande för tillfällig vård	8 § andra stycket LVU	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Upphörande av omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU	9 § LVU	Socialsekreterare nivå 3	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO	Ansökan om fortsatt omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU.	9a § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 3 SoL
IFO	Upphörande av omedelbart omhändertagande enligt 6a § LVU.	9b § LVU	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Bestämma hur vården ska ordnas och var den unge skall vistas.	11 § första stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 4 SoL
IFO	Medge att den unge får vistas i sitt eget hem.	11 § andra stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 4 SoL
IFO	Bestämma om den unges personliga förhållanden i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § första och andra styckena LVU.	11 § fjärde stycket LVU	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Överväga om vård enligt 2 § LVU fortfarande behövs och hur vården ska inriktas och utformas.	13 § första stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 5 SoL
IFO	Pröva om vård med stöd av 3 § LVU ska upphöra enligt 21 § LVU.	13 § andra stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 5 SoL
IFO	Överväga att ansöka om flyttningsförbud vid prövning av om vården ska upphöra.	13b § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 6 SoL
IFO	Överväga att ansöka om överflyttning av vårdnaden.	13c § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 7 SoL
IFO	Umgängesbegränsning.	14 § andra stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 8 SoL
IFO	Upphäva beslut om umgängesbegränsning.	14 § andra stycket 1 LVU	Socialnämnd.	30 kap. 7 § 8 SoL
IFO	Hemlighållande av vistelseort.	14 § andra stycket 2 LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 8 SoL.
IFO	Upphävande av beslut om hemlighållande av vistelseort.	14 § andra stycket 2 LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 8 SoL

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO	Överväga om umgängesbegränsning fortfarande behövs.	14 § tredje stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 8 SoL
IFO	Överväga om hemlighållande av vistelseort fortfarande behövs.	14 § tredje stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 8 SoL
IFO	Upphäva beslut om vård.	21 § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 9 SoL
IFO	Inleda uppföljning.	21b § LVU	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Avsluta uppföljning.	21b § LVU	Socialsekreterare nivå 3V	
IFO	Förebyggande insatser.	22 § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 10 SoL
IFO	Pröva om förebyggande insatser ska upphöra.	22 § tredje stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 10 SoL
IFO	Upphäva beslut om förebyggande insatser.	22 § tredje stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 10 SoL
IFO	Ansöka om flyttningsförbud.	24 § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 11 SoL
IFO	Överväga flyttningsförbud.	26 § första stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 12 SoL
IFO	Upphörande av flyttningsförbud.	26 § andra stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 12 SoL
IFO	Tillfälligt flyttningsförbud.	27 § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 11 SoL
IFO	Upphörande av tillfälligt flyttningsförbud.	30 § andra stycket LVU	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Umgängesbegränsning vid flyttningsförbud.	31 § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 13 SoL
IFO	Ansökan om utreseförbud.	31b § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 14 SoL
IFO	Ompröva utreseförbud.	31c § första stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 14 SoL
IFO	Upphörande av utreseförbud.	31c § andra	Socialnämnd	30 kap. 7 § 14 SoL

DELEGATIONSFÖRTECKNING

		stycket LVU		Sida 21 av 125
IFO	Tillfälligt utreseförbud.	31d § första stycket LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 14 SoL
IFO	Upphörande av tillfälligt utreseförbud.	31g § andra stycket LVU	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Tillfälligt undantag från ett utreseförbud.	31i § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 14 SoL
IFO	Läkarundersökning samt utse läkare och plats för läkarundersökningen.	32 § LVU	Socialsekreterare nivå 3	
IFO	Uppmana till provtagning för umgänge.	32a § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 15 SoL
IFO	Uppmana till provtagning inför prövning av om vården ska upphöra.	32b § LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 15 SoL
IFO	Begära handräckning av Polismyndigheten för att genomföra läkarundersökning.	43 § första stycket 1 LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 16 SoL
IFO	Begära handräckning av Polismyndigheten för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU.	43 § första stycket 2 LVU	Socialnämnd	30 kap. 7 § 16 SoL

Personligt förordnande avseende beslut enligt LVU

Med stöd av 6 § andra stycket LVU beslutade socialnämnden 250129 § 6 att förordna socialnämndens ordförande Anna-Stina Bergström samt socialnämndens vice ordförande Jill Johansson till att ta nedanstående beslut i de fall socialnämnden beslut om inte kan avvaktas.

Beslutet skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Beslut	Lagrum	Förordnad (beslutsfattare)	Kommentar
Omedelbart omhändertagande.	6 § första stycket LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Omedelbart omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta	6a § första stycket LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

om beredande av vård enligt LVU.			Sida 22 av 125
Bestämma hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas.	11 § första stycket LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Medge att den unge får vistas i sitt eget hem.	11 § andra stycket LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	Vård med stöd av denna lag ska alltid inledas utanför den unges eget hem.
Umgängesbegränsning	14 § andra stycket LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Hemlighållande av vistelseort.	14 § andra stycket LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Tillfälligt flyttningsförbud.	27 § LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Umgängesbegränsning vid flyttningsförbud.	31 § LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Tillfälligt utreseförbud.	31d § första stycket LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Begära handräckning av Polismyndigheten.	43 § LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	

LAGEN MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR MISSBRUKARE – LVM

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Inleda utredning om skäl för tvångsvård.	7 § LVM	Socialsekreterare nivå 2	
IFO	Inte inleda utredning eller att påbörjad utredning ska läggas ned alternativt övergå i en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL.	7 § LVM	Socialsekreterare nivå 2	
IFO	Utse tjänsteman som ska vara kontaktman och svara för	8 § LVM	1:e socialsekreterare	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

	kontakterna med missbrukare och olika vårdgivare.			Sida 23 av 125
IFO	Läkarundersökning samt utse läkare för undersökningen.	9 § LVM	Socialsekreterare nivå 2	
IFO	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning.	46 § LVM	Socialsekreterare nivå 2	

Personligt förordnande avseende beslut enligt LVM

Med stöd av 13 § andra stycket LVM beslutade socialnämnden 250129 § 6 att förordna socialnämndens ordförande Anna-Stina Bergström samt socialnämndens vice ordförande Jill Johansson till att ta nedanstående beslut i de fall socialnämnden beslut om inte kan avvaktas.

Beslutet skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Beslut	Lagrum	Förordnad (beslutsfattare)	Kommentar
Omedelbart omhändertagande.	13 § andra stycket LVM	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Begära hand-räkning av Polismyndigheten.	45 § LVU	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	

LAGEN OM PLACERING AV BARN I SKYDDAT BOENDE - LBSB

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Beslut att ansöka hos förvaltningsrätten om skyddat boende enligt LBSB.	3 kap. 3 § LBSB	Socialnämnd	
IFO	Beslut om omedelbar placering i skyddat boende.	4 kap. 1 § LBSB	Socialnämnd	
IFO	Beslut om var barnet ska placeras och hur insatsen i övrigt ska genomföras.	5 kap. 1 § LBSB	Socialnämnd	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO	Övervägande om insatsen ska fortsätta.	5 kap. 3 § LBSB	Socialnämnd	Sida 24 av 125
IFO	Hemlighållande av vistelseort.	5 kap. 4 § första stycket 1 LBSB	Socialnämnd	
IFO	Upphävande av beslut om hemlighållande av vistelseort.	5 kap. 4 § första stycket 1 LBSB	Socialnämnd	
IFO	Umgängesbegränsning.	5 kap. 4 § första stycket 3 LBSB	Socialnämnd	
IFO	Upphäva beslut om umgängesbegränsning.	5 kap. 4 § första stycket 2 LBSB	Socialnämnd	
IFO	Övervägande om hemlighållande av vistelseort fortfarande behövs.	5 kap. 6 § LBSB	Socialnämnd	
IFO	Övervägande om umgängesbegränsning fortfarande behövs.	5 kap. 6 § LBSB	Socialnämnd	
IFO	Övervägande om restriktioner beträffande umgänge eller hemlighållande av vistelseort fortfarande behövs.	5 kap. 6 § andra stycket LBSB	Socialnämnd	
IFO	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning ska upphöra.	5 kap. 7 § LBSB	1:e social-sekreterare	
IFO	Beslut om att placering i skyddat boende med stöd av LBSB ska upphöra.	7 kap. 1 § första stycket LBSB.	Socialnämnd	
IFO	Avvisa en framställning från vårdnadshavare om att insats i form av skyddat boende ska upphöra.	7 kap. 2 § LBSB	Social-sekreterare nivå 3.	

Personligt förordnande avseende beslut enligt LBSB

DELEGATIONSFÖRTECKNING

Med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket LBSB har socialnämnden beslutat att förordna socialnämndens ordförande Anna-Stina Bergström samt socialnämndens vice ordförande Jill Johansson till att ta nedanstående beslut i de fall socialnämnden beslut om inte kan avvaktas.

Beslutet skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Beslut	Lagrum	Förordnad (besluts- fattare)	Kommentar
Beslut om omedelbar placering i skyddat boende. Om beslutet inte kan avvaktas.	4 kap. 1 § första stycket LBSB	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Beslut att omedelbar placering enligt 3 kap. 1 § LBSB ska upphöra.	4 kap. 8 § LBSB	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Beslut om var barnet ska placeras och hur insatsen i övrigt ska genomföras. Om beslutet inte kan avvaktas.	5 kap. 1 § andra stycket LBSB	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Hemlighållande av vistelseort. Om beslut inte kan avvaktas.	5 kap. 5 § LBSB	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Umgängesbegränsning. Om beslut inte kan avvaktas.	5 kap. 5 § LBSB	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	
Beslut om att placering i skyddat boende med stöd av LBSB ska upphöra. Om beslut inte kan avvaktas.	7 kap. 1 § första stycket LBSB.	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

		Jill Johansson.	Sida 26 av 125
Begäran om hjälp av polismyndigheten för att genomföra beslut om skyddat boende eller om en omedelbar sådan insats.	8 kap. 7 § LBSB	Ordförande Anna-Stina Bergström. Vice ordförande Jill Johansson.	

LAG OM SÄRSKILD PERSONUTREDNING I BROTTMÅL M.M.

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Lämnande av upplysning och förslag på åtgärd.	6 § Lag om särskild personutredning i brottmål m.m.	Socialsekreterare nivå 2 (vuxna) Socialsekreterare nivå 3 (barn)	

BROTTSBALKEN – BRB

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Yttrande till allmän domstol när den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård.	31 kap. 2 § BrB	Socialsekreterare nivå 2 (vuxen) Socialsekreterare nivå 3 (barn)	

LAG OM OFFENTLIGT BITRÄDE

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Anmälan om behov av offentligt biträde.	3 § Lag om offentligt biträde	Socialsekreterare nivå 1	
IFO	Yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde.	3 § Lag om offentligt biträde	Socialsekreterare nivå 2	

SKADESTÅNDSLAGEN

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Ersätta enskild person för egendomsskada vid	3 kap. 2 § Skade-	Socialchef	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

	myndighetsutövning som förorsakats av personal upp till ett belopp av 1 basbelopp.	stånds-lagen		Sida 27 av 125
--	--	--------------	--	----------------

FÖRÄLDRABALKEN – FB

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Godkännande av faderskapsbekaftelse	1 kap. 4 § första stycket FB	Social-sekreterare nivå 1	
IFO	Inleda utredning om fastställande av faderskap när dom eller bekaftelse finns och faderskapet kan ifrågasättas.	2 kap. 1 § FB	Social-sekreterare nivå 2	
IFO	Återuppta nedlagd utredning.	2 kap. 1 § FB	Social-sekreterare nivå 2	
IFO	Inleda utredning om någon annan man än den som är gift med barnets moder kan vara far till barnet.	2 kap. 9 § första stycket FB	Social-sekreterare nivå 2	
IFO	Väcka och föra talan i mål om faderskap.	3 kap. 5 § andra stycket och 6 § andra stycket FB	Social-sekreterare nivå 2	
IFO	Godkänna föräldrars avtal gällande boende, vårdnad och umgänge för barn.	6 kap. 6 § FB 6 kap. 14a FB 6 kap. 15a § FB 6 kap. 17a § FB	Social-sekreterare nivå 3	
IFO	Inte godkänna föräldrars avtal om vårdnad, boende och umgänge för barn.	6 kap. 6 § FB 6 kap. 14a FB 6 kap. 15a § FB 6 kap. 17a § FB	1:e social-sekreterare	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO	Lämnande av upplysning till Tingsrätten i vårdnads-, boende- och umgänges mål.	6 kap. 19 § FB 6 kap. 20 § FB	Social-sekreterare nivå 3	Sida 28 av 125
IFO	Utse utredare i vårdnads-, boende- och umgänges-ärenden.	6 kap. 19 § tredje stycket FB	1:e social-sekreterare	
IFO	Godkänna avtal om att underhållsbidrag ska betalas för längre period än tre månader.	7 kap. 7 § andra stycket FB	Social-sekreterare nivå 2	
IFO	Yttrande i ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som har fyllt 16 år.	11 kap. 16 § andra stycket FB	Social-sekreterare nivå 1	

NAMNLAGEN

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Yttrande	45 och 46 §§ Namn-lagen	Social-sekreterare nivå 1	

LAG OM TILLSYN ÖVER HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
ÄO	Anmälan till Socialstyrelsen om allvarig skada eller sjukdom i samband med vård, behandling eller under-sökning.	5 § första stycket Lag om tillsyn över hälso- och sjukvård	MAS	

PATIENTSÄKERHETSLAGEN - PSL

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
ÄO	Anmälan till IVO om händelser som medfört allvarig vårdskada inom hälso- och sjukvården.	3 kap. 5 § PSL	MAS	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

ÄO	Anmälan till IVO om en legitimerad yrkesutövare kan utgöra fara för patientsäkerheten.	3 kap. 7 § PSL	MAS	Sida 29 av 125
----	--	----------------	-----	----------------

LAGEN OM STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE - LSS

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
LSS	Personkrets-tillhörighet	1 och 7 §§ LSS	Handläggare	
LSS	Biträde av personlig assistent.	7 och 9 §§ LSS	Handläggare	Avser inte personer som fyllt 65 år.
LSS	Ekonomiskt stöd för att bekosta personlig assistent vid tillfälligt utökat behov.	7 och 9 §§ 2 LSS	Handläggare	
LSS	Ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistent.	7 och 9 §§ 2 LSS	Handläggare	
LSS	Ledsagarservice	7 och 9 §§ 3 LSS	Handläggare	
LSS	Biträde av kontaktperson.	7 och 9 §§ 4 LSS	Handläggare	
LSS	Avlösarservice i hemmet.	7 och 9 §§ 5 LSS	Handläggare	
LSS	Korttidsvistelse utanför det egna hemmet.	7 och 9 §§ 6 LSS	Handläggare	
LSS	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov.	7 och 9 §§ 7 LSS	Handläggare	
LSS	Boende i familjehem för barn och ungdomar.	7 och 9 §§ 8 LSS	Handläggare	
LSS	Boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar.	7 och 9 §§ 8 LSS	Handläggare	
LSS	Boende för vuxna i bostad med särskild service etc.	7 och 9 §§ 9 LSS	Handläggare	
LSS	Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig.	7 och 9 §§ 10 LSS	Handläggare	Personkrets 1 och 2.
LSS	Utbetala assistans-ersättning till annan person än den som är berättigad till insatsen.	11 § LSS	Socialchef	
LSS	Upphörande av insats enligt LSS.		Handläggare	
LSS	Återbetalning.	12 § LSS	Socialchef	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

LSS	Anmälan till överförmyndarnämnden att person som omfattas av LSS är i behov av förmyndare, förvaltare eller godman.	15 § 6 LSS	Handläggare	Sida 30 av 125
LSS	Anmälan till överförmyndarnämnden att förmyndare, förvaltare eller god man inte längre behövs.	15 § 6 LSS	Handläggare	
LSS	Förhandsbesked om rätt till insats enligt LSS för person som inte är bosatt i kommunen.	16 § andra stycket LSS	Handläggare	
LSS	Utreda behoven för enskild på tillfälligt besök i kommunen och besluta om insatser enligt LSS.	16 § tredje stycket LSS	Handläggare	
LSS	Avgift från förälder vars barn är under 18 år och får omvårdnad i ett annat hem än det egna.	20 § LSS 5 § LSS-förordningen 43-44 §§ SoF	Handläggare	
LSS	Beslut att avsluta utredning.	24e § LSS	Socialchef	
LSS	Ersättning till familjehem (arvode och omkostnadsersättning), enligt norm och riktlinjer.		Handläggare	
LSS	Ersättning till familjehem (arvode och omkostnadsersättning), över norm och riktlinjer.		Socialchef	

LAGEN OM ASSISTANSERSÄTTNING - LASS

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
LSS	Anmäla behov om att anmäla behov om ersättning för personlig assistent till Försäkringskassan.	5 § andra stycket LSS	Handläggare	Gäller under förutsättning att den enskilde ansökt om personlig assistent enligt LSS, inte enligt SoL.

FÖRVALTNINGSLAGEN – FL

DELEGATIONSFÖRTECKNING

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO ÄO LSS	Avvisande av ombud.	14 § FL	Socialchef	
IFO ÄO LSS	Omprövning.	38 § FL 39 § FL	Delegaten i ursprungs- beslutet. Socialchef	
IFO ÄO LSS	Prövning av att överklagande skett i rätt tid och avvisning av överklagande som kommit in för sent.	45 § FL	Delegaten i ursprungs- beslutet.	

Side 61 av 125

OFFENTLIGHETS- OCH SEKRETESSLAGEN - OSL

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO ÄO LSS	Polisanmälan angående misstanke om vissa brott.	10 kap. 18a § OSL 10 kap. 18b § OSL 10 kap. 18c § OSL 10 kap. 21-23 §§ OSL	1:e social- sekreterare Enhetschef Handläggare	

JORDABALKEN – JB

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Uppsägning av bostadshyresavtal.	12 kap. 5 § JB	Ekonomi- handläggare Social- sekreterare nivå 1	

ÄRVDABALKEN - ÄB

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Begära anstånd hos Skatteverket om provisorisk dödsboförvaltning blir längre än 3 månader.	20 kap. 1 § ÄB	Ekonomi- handläggare Social- sekreterare nivå 1	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO	Begäran om bouppteckning.	20 kap. 2 § ÄB	Ekonomi-handläggare Social-sekreterare nivå 1	Sida 32 av 125
IFO	Dödsboanmälan	20 kap. 8a § ÄB	Ekonomi-handläggare Social-sekreterare nivå 1	

BEGRAVNINGSLAGEN

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Ordna gravsättning	5 kap. 2 § Begravningslagen	Ekonomi-handläggare Social-sekreterare nivå 1	

SMITTSKYDDSLAGEN

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Uppgiftslämnande till smittskydds-läkare.	6 kap. 11 § Smittskyddslagen	Social-sekreterare nivå 1	
IFO	Anmälningsskyldighet enligt smittskyddslagen	6 kap. 12 § Smittskyddslagen	Social-sekreterare nivå 1	

LOTTERILAGEN

Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Yttrande angående värdeautomatspel.	44 § Lotterilagen	Social-sekreterare nivå 1	

FÖRORDNINGAR OCH KUNGÖRELSE

Socialtjänstförordningen - SoF				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Framställan till domstol om behov av målsägandebiträde för underårig.	11 kap. 1 § SoF	Social-sekreterare nivå 3	

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO ÄO ÖV	Anmälan till överförmyndar- nämnden om behov av god man/förvaltare.	11 kap. 2 § SoF	Ekonomi- handläggare Social- sekreterare nivå 1 Bistånds- handläggare Enhetschef Öppenvårds- personal	Sida 33 av 125
IFO ÄO ÖV	Anmälan till överförmyndar- nämnden om behov av god man/förvaltare inte längre föreligger.	11 kap. 2 § SoF	Ekonomi- handläggare Social- sekreterare nivå 1 Bistånds- handläggare Enhetschef Öppenvårds- personal	
IFO	Anmälan till överförmyndar- nämnden om förhållanden beträffande förvaltningen av underårigs egendom.	11 kap. 2 § 3 p. SoF	1:e social- sekreterare	
Studiestödsförordningen				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Begära ändring av betalnings- mottagare för studiebidrag hos CSN när ungdomar är placerade utanför det egna hemmet.	2 kap. 33 § Studiestöds- förordningen	Familjehems- sekreterare Social- sekreterare nivå 1	
Körkortsförordningen				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Yttrande i körkortsärende.	3 kap. 8 § 5 kap. 2 § Körkortsför- ordningen	Social- sekreterare nivå 1	
Passförordningen				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Yttrande till passmyndighet vid utfärdande av pass utan vårdnadshavares medgivande.	3 § andra stycket Passförör- dningen	Social- sekreterare nivå 3	
Allmänna arvsfonden				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar

DELEGATIONSFÖRTECKNING

IFO	Anmäla till kammarkollegiet om behov av provisorisk dödsboförvaltning.	17 § Allmänna arvsfonden	Ekonomi-handläggare Social-sekreterare nivå 1	Sida 34 av 125
Kungörelsen (1962:393) om rätt i vissa fall för kommun eller annan att uppbära folkpension				
Enhet	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
IFO	Uderrätta Försäkringskassa om att nämnden ska uppbära folkpension och barntillägg.	1-3 §§ Kungörelse om rätt i vissa fall för kommunen eller annan att uppbära folkpension	Familjehems-sekreterare Social-sekreterare nivå 1	

Godkännande av kvalitetsberättelse individ- och familjeomsorg 2025

För att säkerställa att ledningssystemet är ändamålsenligt uppbyggt för att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten krävs ett fortlöpande systematiskt förbättringsarbete.

Ur kvalitetsberättelsen ska det framgå:

- hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet har bedrivits under föregående kalenderår,
- vilka åtgärder som vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet, och
- vilka resultat som uppnåtts.

I kvalitetsberättelsen finns bland annat redovisat hur man inom individ- och familjeomsorgen under 2025 arbetat med:

- Riskanalyser.
- Överklaganden.
- Egenkontrollplan.
- Kvalitetsavvikelser och missförhållanden.

FÖRSLAG TILL SOCIALNÄMNDEN

- *Kvalitetsberättelse Individ- och familjeomsorg 2025 godkänns.*

Jeanette Norberg

Beslutsexpediering

- Jeanette Norberg

Kvalitetsberättelse

Individ- och familjeomsorg

2025

Malå kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Inledning	2
2 Organisatoriskt ansvar för kvalitetsarbetet inom SoL	2
3 Kvalitetsledningssystemets grundläggande uppbyggnad	3
3.1 Processer, riktlinjer och rutiner	3
3.2 Social dokumentation	4
3.3 Samverkan	5
4 Systematiskt förbättringsarbete	6
4.1 Riskanalyser	6
4.2 Egenkontroll	6
4.2.1 Jämförelse av verksamhetens resultat med andra kommuner	6
4.2.2 Jämförelse av verksamhetens resultat från föregående år	7
4.2.3 Målgruppsundersökningar	11
4.2.4 Revisionsrapport	11
4.3 Överklaganden	11
4.4 Kvalitetsavvikelser och missförhållanden	11
4.4.1 Klagomål eller synpunkter	11
4.4.2 Lex Sarah	12
4.5 Personalens medverkan i kvalitetsarbetet	13
4.6 Dokumentation	13

1 Inledning

Den som bedriver socialtjänst bör med dokumentation som utgångspunkt varje år upprätta en sammanhållen kvalitetsberättelse enligt Ledningssystem för kvalitetsarbete SOFS 2011:9 kap. 7§. Innehållet i kvalitetsberättelsen ska ge svar på hur det systematiska och fortlöpande kvalitetsarbete har gått under året, vilka åtgärder som vidtagits samt vilka resultat som uppnåtts.

Definitionen på kvalitet är att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och föreskrifter om socialtjänst och beslut som meddelas av sådana föreskrifter.

2 Organisatoriskt ansvar för kvalitetsarbetet inom SoL

Socialtjänstlagen 3 kap. 3§ beskriver: *"Insatser inom socialtjänsten skall vara av god kvalitet, för utförandet av socialnämndens uppgift skall det finnas personer med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras"*

All personal inom verksamheten har ett ansvar att bidra till en god kvalitet enligt 14 kap. 2§ socialtjänstlagen.

För att kvalitetsarbetet inom sociala avdelningen ska bedrivas systematiskt finns det en angiven fördelning av ansvar och befogenheter.

Socialnämnden

Socialnämnden har ett övergripande ansvar som innebär att:

- besluta om strategier och övergripande mål, och
- fastställa ledningssystem, riktlinjer och kvalitetsdokument.

Socialchef

Socialchefen ansvarar för att:

- ta fram statistiska underlag att använda som underlag i uppföljning och analys av verksamheten, sammanställa verksamhetsberättelse för individ- och familjeomsorg,
- organisationen uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och föreskrifter såsom SoL, LVU, LVM, Barnrättslagen, Förvaltningslagen, Kommunallagen samt OSL,
- bedöma och vidta omedelbara åtgärder avseende inkomna rapporter om missförhållanden, och
- inventera enhetens kompetensbehov.

Förste socialsekreterare

Förste socialsekreterare ansvarar för:

- det finns ett ledningssystem i enlighet med SOSFS 2011:9,

- med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten,
- identifiera, beskriva och fastställa processer som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet utifrån uppsatta mål,
- samverka och samarbeta externt och internt,
- upprätta en årlig kvalitetsberättelse,
- rapportera domar av överklagade beslut,
- sammanställa kvalitetsavvikelser och missförhållanden,
- ta emot och utreda klagomål och synpunkter, samt
- rapportera behov och brister till socialchef.

Medarbetarna

Medarbetarnas ansvar är:

- känna till och arbeta i enlighet med riktlinjer och rutiner som fastställts för att säkra verksamhetens kvalitet,
- medverka till verksamhetens förbättringsarbete,
- rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden enligt 14 kap. 3§ socialtjänstlagen,
- rapportera klagomål, synpunkter och kvalitetsavvikelser, samt
- samverka och samarbeta externt och internt.

3 Kvalitetsledningssystemets grundläggande uppbyggnad

Föreskriften om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:9 beskriver syftet med ett ledningssystem: *”att verksamheten systematiskt och fortlöpande ska kunna utveckla och säkra kvaliteten utifrån de krav och mål som gäller enligt lagar och förordningar. Detta uppnås genom att ledningssystemet stödjer arbetet med att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten”*.

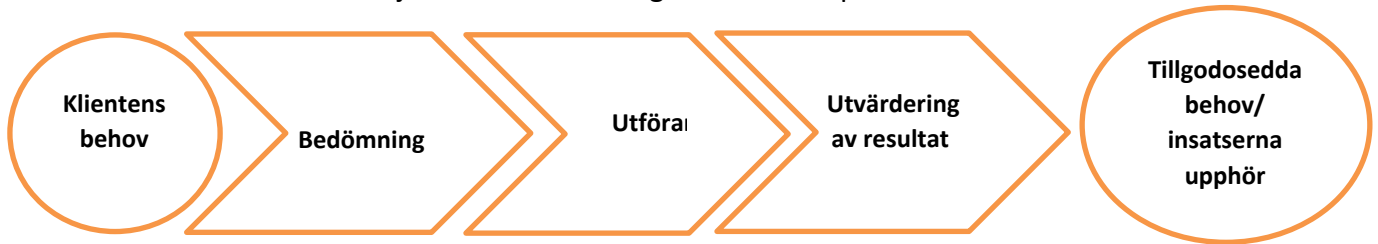
3.1 Processer, riktlinjer och rutiner

Processer och rutiner finns att hitta i den gemensamma mappen Group (I:) och implementeras i det dagliga arbetet av 1:e socialsekreterare och medarbetare.

I socialtjänstlagen anges ett antal principer som socialtjänsten ska följa. Det är principerna om helhetssyn, frivillighet, självbestämmande, normalisering, kontinuitet, flexibilitet och närhet. Det finns också andra principer som är gemensamma för olika myndigheter. Det är principerna om människors lika värde, offentlighet, objektivitet och likställighet. När det gäller barn finns särskilda principer uttryckta i barnkonventionen. Dessa principer gäller för alla processer inom socialtjänsten.

För att identifiera processer, aktiviteter och rutiner tas utgångspunkt i aktuell lagstiftning och föreskrifter.

All verksamhet inom socialtjänstens område utgår från huvudprocessen:

Resultat 2025

Under 2025 har arbetet med att revidera rutiner för socialtjänstens arbetsområden fortsatt med gemensamma möten för IFO några gånger under året då man tillsammans arbetat med att revidera de rutiner som finns. De nationella och regionala riktlinjerna som finns har samlats i en pärm som alla har tillgång till och aktuella lokala rutiner och riktlinjer finns att hitta på Teams för alla medarbetarna.

Analys

Det finns en struktur där verksamheten löpande arbetar med att ta fram nya rutiner samt revidera och förtydliga de rutiner som finns.

Förbättringsförslag

-Fortsätta med arbetet att ta fram nya samt revidera och följa upp riktlinjer och rutiner som finns.

3.2 Social dokumentation

Allt som händer i ett ärende ska dokumenteras. När det gäller handläggning är det viktigt att ett ärende hanteras rättssäkert och att man kan följa stegen i processen via dokumentationen. När det gäller verkställigheten gäller kravet på dokumentation att det finns en genomförandeplan som talar om klientens behov av insatser och hur insatsen ska ges. Det ska även finnas journalanteckningar som följer ärendet över tid samt uppföljningar av insats från både handläggare och verkställare.

Resultat 2025

Handläggningen inom socialtjänsten bedöms överlag skötas korrekt men det har hänt att handläggningstid på både utredning och förhandsbedömning har överskridits.

Frågan om jäv och jävsituationer har lyfts med medarbetarna och rutiner kring detta är kända hos medarbetarna.

Analys

Under den senare delen av 2024 har kontrollen över handläggningstiderna återupptagits men det händer ibland att handläggningstider överskrids utifrån att brevgången är långsam, att möten måste bokas om eller att något annat inträffar som påverkar utredningens gång. Målet är att, om detta händer, ska det vara sällan förekommande.

Skriftlig rutin för hur rättssäkerheten säkerställs i jävssituationer gentemot klienter och kollegor är under framtagande men detta är något som lyfts i arbetsgruppen med jämna

mellanrum och bedömningen är att det är känt hos den personal som arbetar i dagsläget hur detta ska hanteras.

Förbättringsförslag

-Fortsätta arbetet med att följa upp arbetssituation och ärendetyngd samt arbetsfördelning för att kunna identifiera och fördela arbetet till rätt medarbetare.

-Att det upprättas skriftliga rutiner för hur rättssäkerheten ska upprätthållas då det gäller arbetssätt, ärendefördelning med mera utifrån ett jävsperspektiv.

3.3 Samverkan

Verksamheterna inom socialtjänstlagen ska enligt SOSFS 2011:9 4 kap. 5 § identifiera processer där samverkan behövs för att säkra kvaliteten på de insatser som ges i verksamheten. Samverkan ska ske för att säkerställa att rutiner fungerar och att det finns bestämmelser som förankras i samtliga delar i verksamheten.

Resultat 2025

Socialtjänsten är med i flera samverkansgrupper och under 2025 har det bland annat skett samverkan på följande sätt:

- HLT (Hälsa Lärande och Trygghet) är en samverkansgrupp som består av socialtjänst, skola/förskola och primärvården. Syftet med HLT är att identifiera barn i behov av stöd i ett tidigt skede och kunna erbjuda rätt stöd.
- REK-grupp som är samverkan mellan folkhälsosamordnare, socialtjänst, skola, polis, primärvård samt föreningar i syfte att arbeta förebyggande utifrån bland annat samverkansavtalet mellan polisen och Malå kommun.
- Socialtjänsten deltar vid de s.k. "stormötena" tillsammans med SFI, arbetsförmedling, SYV och integration där man samverkar kring personer som finns inom SFI för att få ut dem i arbete.
- Digitala kollegan är en digital yta som finns för att bl.a. utveckla samverkan, söka kunskap utbyta erfarenheter och rådfråga kollegor över kommungränserna.
- Malå kommun ingår i Familjehemsnätverket R8 där alla kommuner i Västerbottens inland samverkar för att rekrytera, utbilda och handleda familjehem.
- Socialtjänsten ingår i skolsocialt team där socialtjänsten bidrar med en skolsocionom. Detta är ett samverkansprojekt mellan skola och socialtjänst för att ge elever trygghet, studiero och öka elevernas närvaro i skolan och finansieras delvis av statsbidrag.

Analys

Samverkan sker både inom kommunen och gentemot andra myndigheter/regionen. Samverkan inom kommunen sker främst med fokus på barn och ungdomar.

Förbättringsförslag

-Fortsätta samverkan i alla former, både internt, extern och nationellt.

4 Systematiskt förbättringsarbete

4.1 Riskanalyser

Verksamheterna inom socialtjänstlagen ska enligt SOSFS 2011:9 5 kap. 1 § fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. En viktig del av det preventiva arbetet är riskanalyser. En riskanalys ska kunna påvisa sannolikheten för att en händelse inträffar och om den gör det – vilka negativa konsekvenser som kan bli en följd av händelsen.

Resultat 2025

Inga riskbedömningar har gjorts inom verksamheten.

Analys

Orsaken till att inga riskbedömningar har gjorts är att inga förändringar har skett i verksamheten eller organisatoriskt inom socialtjänsten under året.

Förbättringsförslag

-Förbättra arbetet med riskanalyser i förebyggande syfte om vi ser att en förändring skulle kunna innebära en risk.

-Förbättra arbete med riskanalyser utifrån ett verksamhetsperspektiv.

4.2 Egenkontroll

Verksamheterna inom SoL ska enligt SOSFS 2011:9 5 kap. 2§ utöva egenkontroller. Egenkontroll är en systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

Egenkontroller kan innefatta:

- Jämförelser av verksamhetens resultat med andra kommuner.
- Jämförelser av verksamhetens resultat från föregående år.
- Målgruppsundersökningar.
- Granskning av journaler, akter och annan dokumentation.
- Analys av revisionsrapport.

4.2.1 Jämförelse av verksamhetens resultat med andra kommuner

Resultat från öppna jämförelser och KKik ska jämföras och analyseras. Den statistik som finns är från 2024 varvid denna statistik används.

Resultat 2025

Malå stack år 2024 ut negativt från andra jämförbara kommuner inom flera områden.

Malå hade 2024 högre:

- Kostnad barn och ungdomsvård (andel öppna insatser, köp av barn- och ungdomsvård samt individuellt biståndsbedömda öppna insatser)
- Kostnad missbruksvård (institutionsvård, öppna insatser samt övrig vuxenvård).

- Kostnad familjerätt och antal barn som varit berörda av yttranden samt vårdnads-, boende- och umgängesutredningar.

Inom ekonomiskt bistånd avvek inte Malå från andra jämförbara kommuner förutom att Malå hade högre andelen unga vuxna med ekonomiskt bistånd och andel invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd. Då det gäller andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd hade Malå lägre andel än andra jämförbara kommuner.

Analys

Malå kommun har historiskt sett satsat ekonomiskt på en egen öppenvård för att arbeta förebyggande och på sikt minska antalet placeringar i HVB och familjehem. Dock bedöms den öppenvård som finns idag inte vara tillräcklig, varken i omfattning eller utifrån de metoder som används. Samhället har förändrats under de senaste tio åren och det behövs idag mer ingripande insatser i familjerna för att kunna ge det stöd som dom behöver utan att tvingas placera barn och ungdomar utanför hemmet.

4.2.2 Jämförelse av verksamhetens resultat från föregående år

Redovisas av socialchef i delårsrapport 1 och 2 samt i årsredovisningen.

Nedan framgår några jämförelser över de senaste fem åren inom de områden som Malå sticker ut negativt mot jämförbara kommuner.

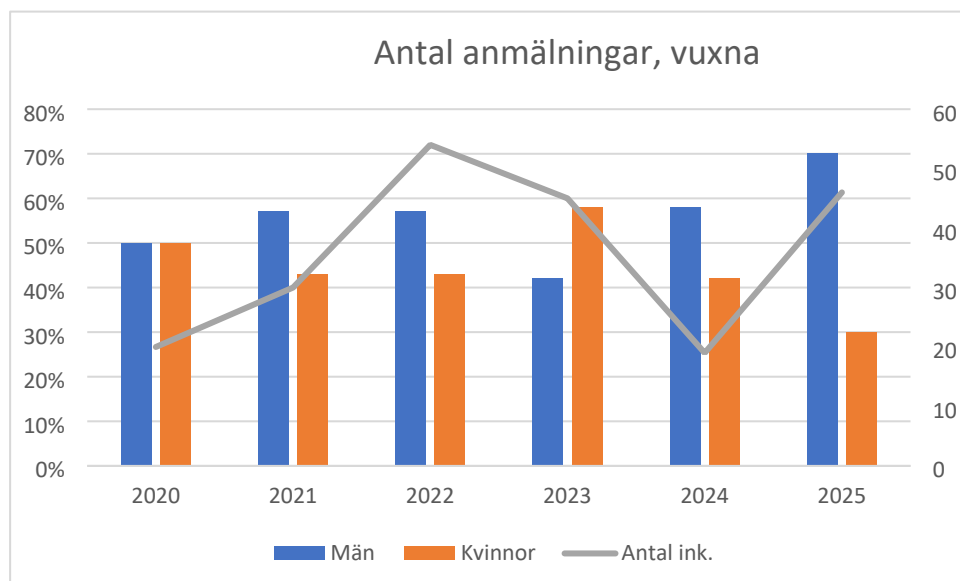
Anmälan barn och unga:

	Antal ink.	Fr. polis	Fr. skola	Fr. sjukvård	Fr. anonym	Ej inl. utr.
2020	117	16 %	16 %	28 %	16 %	41 %
2021	168	21 %	14 %	18 %	21 %	80 %
2022	229	18 %	13 %	26 %	16 %	63 %
2023	361	13 %	17 %	13 %	14 %	47 %
2024	152	13 %	14 %	24 %	6 %	56 %
2025	170	19 %	18 %	18 %	6 %	50 %

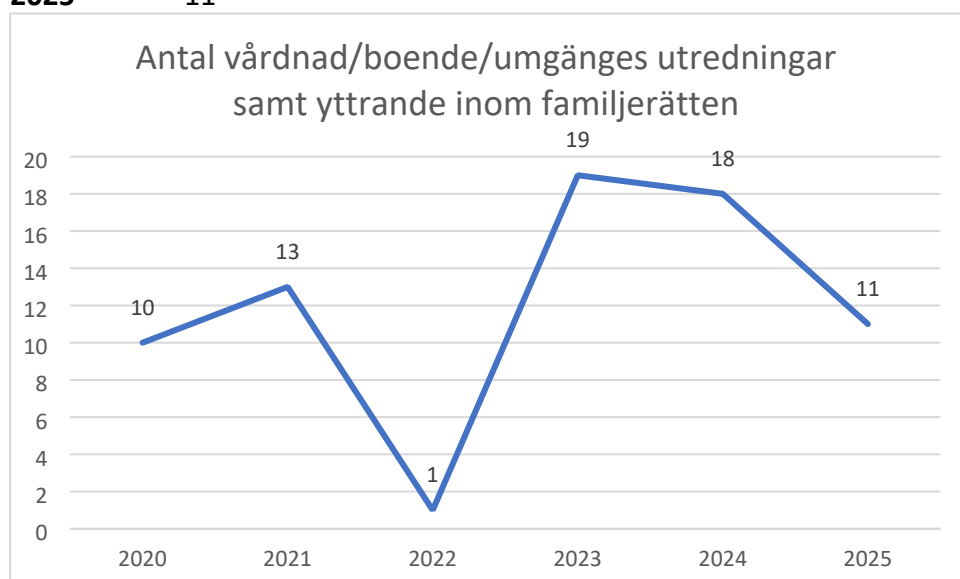
Anmälningar vuxna:

	Antal ink. anmälningar	Män	Kvinnor
2020	20	50 %	50 %
2021	30	57 %	43 %
2022	54	57 %	43 %
2023	45	42 %	58 %
2024	19	58 %	42 %
2025	46	70 %	30 %

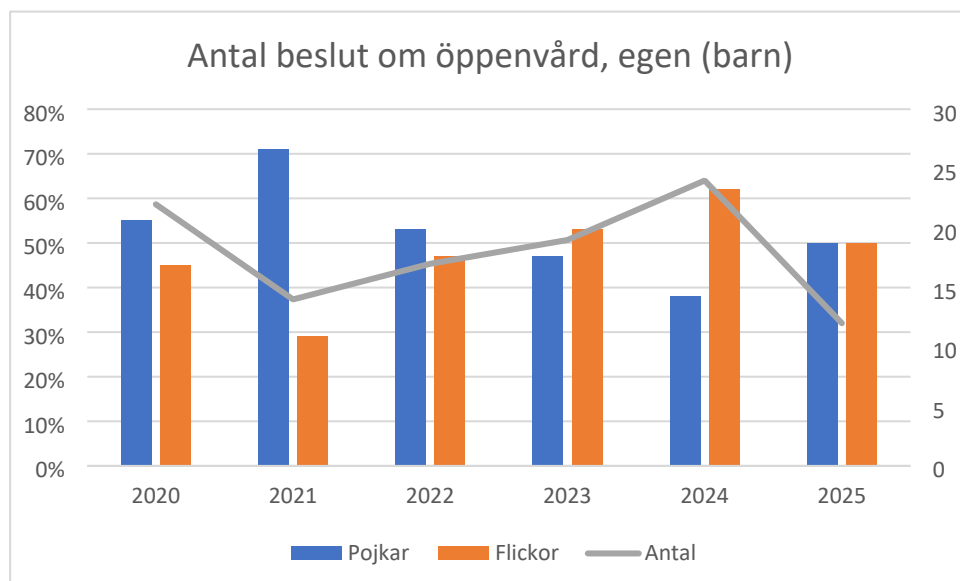
Utredning vårdnad/boende/umgänge samt yttranden inom familjerätten:

	Antal
2020	10
2021	13
2022	1
2023	19
2024	18
2025	11

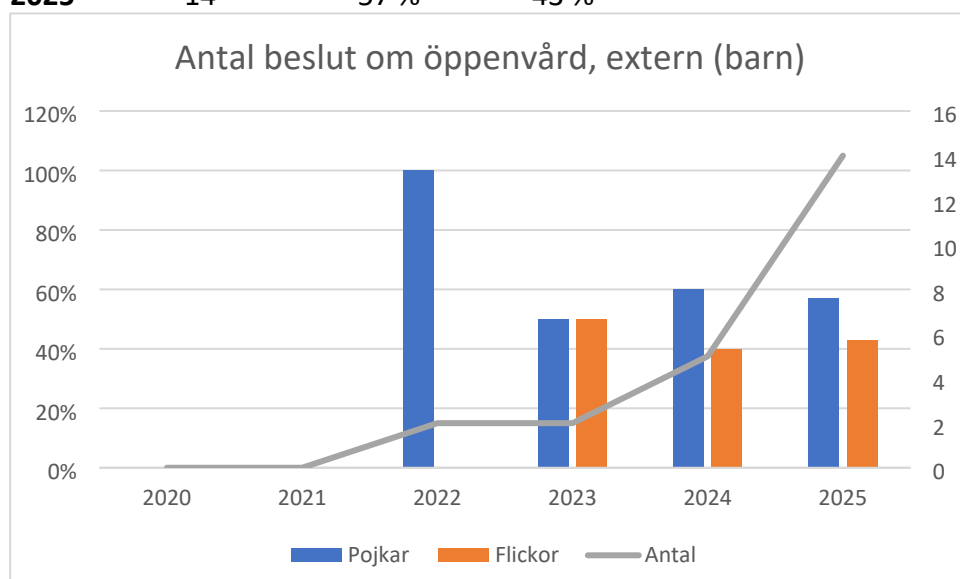
Antal beslut om öppenvård, egen öppenvård (barn):

	Antal	Pojkar	Flickor
2020	22	55 %	45 %
2021	14	71 %	29 %
2022	17	53 %	47 %
2023	19	47 %	53 %
2024	24	38 %	62 %
2025	12	50 %	50 %

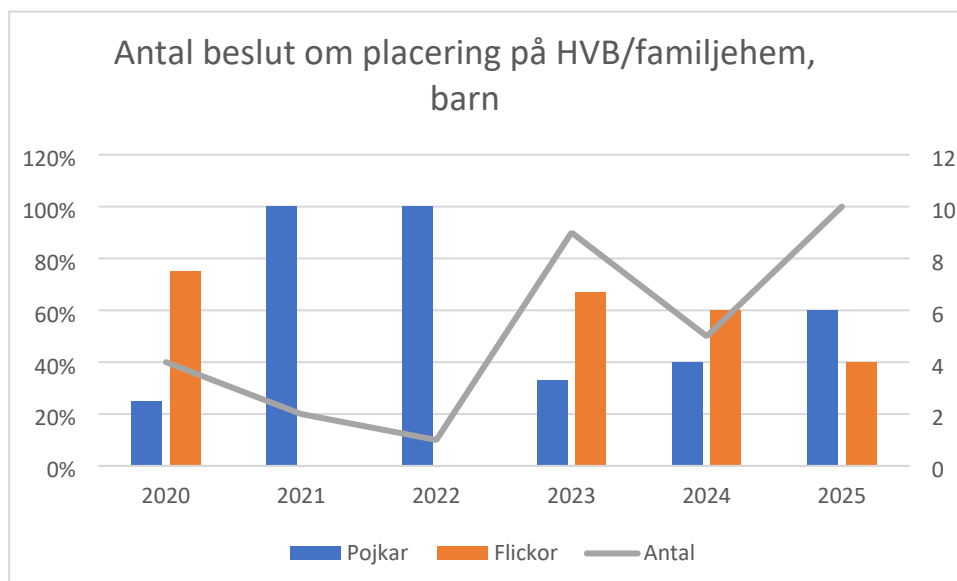
Antal beslut om öppenvård, extern öppenvård (barn):

	Antal	Pojkar	Flickor
2020	0	0 %	0 %
2021	0	0 %	0 %
2022	2	100 %	0 %
2023	2	50 %	50 %
2024	5	60 %	40 %
2025	14	57 %	43 %

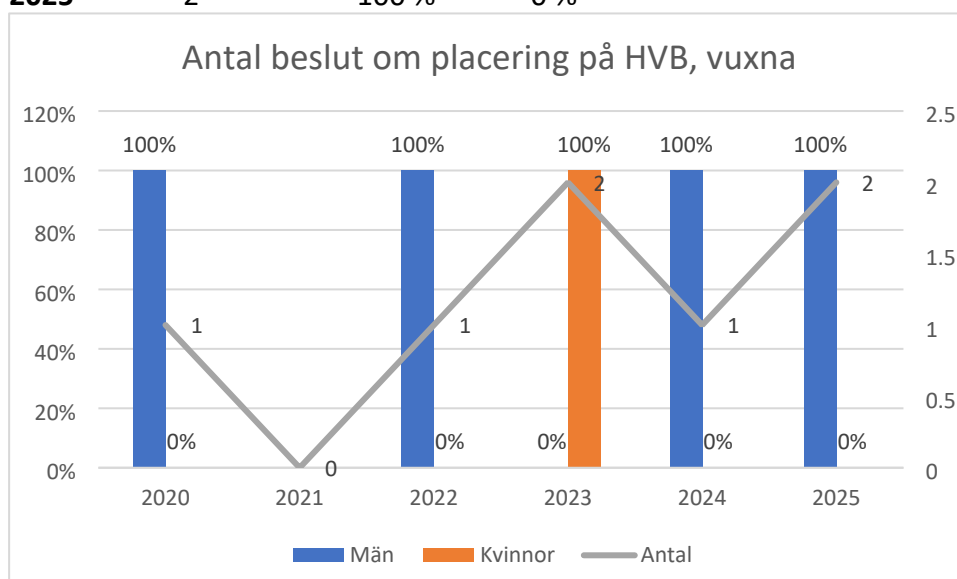
Antal beslut om placering på HVB/familjehem, både SoL och LVU (barn):

	Antal	Pojkar	Flickor
2020	4	25 %	75 %
2021	2	100 %	0 %
2022	1	100 %	0 %
2023	9	33 %	67 %
2024	5	40 %	60 %
2025	10	60 %	40 %

Antal beslut om placering på HVB, både SoL och LVM (vuxen):

	Antal	Män	Kvinnor
2020	1	100 %	0 %
2021	0	-	-
2022	1	100 %	0 %
2023	2	0 %	100 %
2024	1	100 %	0 %
2025	2	100 %	0 %

4.2.3 Målgruppsundersökningar

Resultat 2025

Under 2025 har ingen målgruppsundersökning gjorts.

4.2.4 Revisionsrapport

Redovisas av socialchef en gång per år.

4.3 Överklaganden

Om klienten inte är nöjd med det beslut som kommunen har fattat enligt socialtjänstlagen kan vissa av dessa beslut överklagas till domstol.

Resultat 2025

Under året har 5 överklagningar inkommit.

- 2 överklagningar gällde beslut om LVU inkommit. Överklagningarna avslogs av Kammarrätten.
- 1 överklagan gällande beslut om LVM inkommit. Kammarrätten avslag överklagan.
- 2 överklagningar gällande beslut om ekonomiskt bistånd inkommit. En överklagan avslogs av Förvaltningsrätten och i en överklagan har Förvaltningsrätten ännu inte tagit beslut.

Förbättringsförslag

-Kontrollera rutinen att besvärshänvisning alltid skickas skriftligt hem till klienten vid helt eller delvis avslagsbeslut.

-Uppmuntra klienter som får helt eller delvis avslag att göra överklagan och erbjuda hjälp med detta.

4.4 Kvalitetsavvikelser och missförhållanden

En avvikelse inom socialtjänstlagen innebär att det uppstått en intern brist/fel som drabbat klienten. All personal inom vård och omsorg har skyldighet att rapportera dessa fel och brister inom verksamheten.

4.4.1 Klagomål eller synpunkter

Den som driver verksamhet inom socialtjänstlagen ska enligt SOSFS 2011:9 5 kap. 3§ ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet från:

- Klienter och deras närstående.
- Personal.
- Vårdgivare.
- De som driver socialtjänst.
- Myndigheter.
- Föreningar, organisationer och intressenter.

Utredningen ska visa om det förekommer avvikelser mot de krav och mål som verksamheten har enligt lagar och föreskrifter.

Resultat 2025

Inga klagomål gällande verksamheten har inkommit under 2025.

Analys

Eftersom det inte gjorts någon nöjdhetssenkät till socialtjänstens kunder under 2025 så är det svårt att bedöma hur den faktiska uppfattningen av socialtjänsten är hos våra kunder och om de känner till vart de kan vända sig för att framföra sina synpunkter.

Förbättringsförslag

-Synliggöra och medvetandegöra för klienterna (både barn och vuxna) hur de kan lämna synpunkter till förvaltningen.

-Informera medarbetarna om deras ansvar att vid mottagande av muntliga klagomål eller synpunkter på verksamheten be klienten lämna in ett skriftligt klagomål för registrering.

-Genomföra en kundundersökning för att få svar på hur kunderna upplever att individ- och familjeomsorgen är gällande tillgänglighet, bemötande med mera.

4.4.2 Lex Sarah

Om ett missförhållande varit allvarligt eller om det funnits en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande inom verksamheter som bedriver socialtjänst ska detta anmälas till IVO.

Resultat 2025

Inga interna anmälningar enligt Lex Sarah har inkommit under 2025.

Att det inte rapporterats några avvikelser innebär dock inte att det inte varit några. Det har varit flertalet anmälningar och utredningar under 2025 som har överskridit handläggningstiden på 2 veckor respektive 4 månader men avvikelse rapport har inte gjorts.

Analys

I granskning från IVO under senare delen av 2025 framkom att det är oklart hur interna avvikelser ska göras av medarbetarna. Det är viktigt att detta fungerar och är känt hos alla medarbetare. Avvikelser är ett viktigt verktyg för att upptäcka bister och därefter göra de åtgärder som behövs för att säkra kvaliteten i verksamheten.

Förbättringsförslag

-Att en särskilt blankett för avvikelser tas fram och görs känd hos medarbetarna.

-Uppföljning med personalgruppen regelbundet för att prata om ärendemängd och lägesbild i aktuella ärenden.

-Kontinuerligt under året följa upp och utvärdera det sätt vi arbetar på och hur vi kan förbättra och säkerställa vår handläggning och våra arbetssätt.

-Informera medarbetarna om deras skyldighet att vid avvikelse göra en avvikelserapport.

4.5 Personalens medverkan i kvalitetsarbetet

Verksamheterna inom socialtjänstlagen ska enligt SOSFS 2011:9 6 kap. 1§ säkerställa att personal arbetar i enlighet med processerna och rutinerna som ingår i ledningssystemet.

Engagerade medarbetare är den viktigaste resursen i kvalitetsarbetet. Utbildning och kunskap är ett sätt att höja kvaliteten inom förvaltningen.

Resultat 2025

Medarbetare har genom sin kompetens bidragit till ökad kvalitet i verksamheten genom sitt sätt att arbeta utifrån olika arbetsområden.

Samtliga socialsekreterare jobbar utifrån metoden BBIC i barnutredningar.

Socialtjänsterna inom R8 fortsätter att använda sig av den ”Digitala kollegan” och ge möjlighet till medarbetarna att regelbundet delta vid den s.k. digitala mötesplatsen där man tillsammans med kollegor i R8 området och personal från FoU Socialtjänst har dialog och erfarenhetsutbyte inom olika socialtjänstens olika områden.

Malå kommun deltar i Yrkesresan som är ett nationellt koncept för introduktion och kompetensutveckling som syftar till att ge kvalitet i varje möte mellan socialtjänstens medarbetare och invånare. Det kommer totalt att vara fem yrkesresor under avtalsperioden 2021-2028.

Analys

Under 2025 har arbetet med samarbeten både nationellt och regionalt fortsatt för att öka kompetensen och säkerställa en likvärdig introduktion och grundkunskap i hela landet vilket ses som mycket positivt. Samarbetet med FoU Socialtjänst är bra och har som syfte att minska utsattheten för en glesbygdssocionom, öka den kollegiala känslan och ge erfarenhetsutbyte mellan varandra.

Förbättringsförslag

- Arbetet med att revidera, ta fram och planera riktlinjer, rutiner och arbetssätt har påbörjats och kommer att fortsätta att ske regelbundet 2-4 gånger per år.

4.6 Dokumentation

Enligt SOSFS 2011:9 7 kap. 1§ ska arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet dokumenteras.

Denna kvalitetsberättelse är ett sådant dokument.

Riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden inom individ- och familjeomsorgen

Bakgrund

Riktlinjerna är en vägledning i handläggningen gällande barn- och ungdomsärenden för socialnämnden i Malå kommun. Riktlinjen har tre huvudsyften:

1. Ge en generell beskrivning av socialnämndens verksamhet gällande handläggning av barn- och ungdomsärenden när det gäller att utreda och bedöma barn och ungas behov av stöd eller skydd.
2. Vara en vägledning i handläggningen för socialsekreterarna.
3. Bidra till enhetliga bedömningsgrunder för att garantera likställighet och rättssäkerhet för de sökande och en god kvalitet i verksamheten.

Efter IVOs tillsyn inom området placeringar av barn samt handläggning av orosanmälningar har vissa tillägg/justeringar gjorts i dokumentet.

Förändringarna/tilläggen i dokumentet är markerade med gul samt ett streck i vänster marginal.

FÖRSLAG TILL SOCIALNÄMNDEN

- *Riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden inom individ-och familjeomsorgen* fastställs.

- tidigare antagna *Riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden inom individ-och familjeomsorgen* 2025-09-24, § 74 upphävs.

Jeanette Norberg, 1:e socialsekreterare

Beslutsexpediering

- Jeanette Norberg

Riktlinjer

för handläggning av barn- och ungdomsärenden
inom individ- och familjeomsorgen

Dokumentnamn Riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden inom individ- och familjeomsorgen		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Socialnämnden Malå kommun
Dokumentägare Socialnämnden	Dokumentansvarig Förste socialsekreterare	Publicering G:SONINF Teams, IFO, Riktlinjer och rutiner	
Beslutad 2026-01-284, § XX	Diarienummer 2026.6/79	Beslutsinstans Socialnämnden	Gäller till Tillsvidare

Innehållsförteckning

1	Inledning	6
1.1	Styrning	6
1.2	Målgrupp	6
2	Juridisk ställning och sekretessbestämmelser	7
3	Utredares kompetens	7
4	Barnets perspektiv	8
4.1	Barnets bästa	8
4.2	Barnets rätt.....	8
4.3	Barnets delaktighet.....	8
4.4	Kontakter med barnet.....	9
5	Föräldrars ställning.....	10
5.1	Föräldrars rätt till insyn i socialnämndens uppgifter om deras barn	10
5.2	Vårdnadshavares roll vid samtal med barn	10
5.3	Föräldrars rätt till insyn i socialnämndens uppgifter rörande den andra vårdnadshavaren 10	
6	Inkomna uppgifter – anmälningar, ansökningar och information på annat sätt 11	
7	Brott mot barn	12
7.1	Polisanmälan.....	12
7.2	Uppgifter rörande barn som utsatts för eller bevittnat våld.....	13
8	Skyddade uppgifter/sekretessmarkering.....	14
8.1	Rutiner för socialtjänsten vid möte med klienter med redan skyddade personuppgifter ..	15
9	Barn i missbruksmiljö.....	16
9.1	Behov av anhörigstöd.....	16
10	Barn med förälder i fängelse.....	16
11	Aktualisering/förhandsbedömning.....	17
11.1	Inkomna uppgifter i ärende med pågående utredning	18
11.2	Inkomna uppgifter i ärende med pågående insats	18
11.3	Intern orosanmälan	18
11.4	Beslut att inte inleda utredning.....	18
11.5	Beslut att inleda utredning.....	19
11.6	Om ärendet ska handläggas av annan kommun	19
11.7	Barns behov i centrum – BBIC.....	19
9	Utredning	20

9.1	Förlängning av utredningstiden	21
9.2	Utredningsplan	22
9.3	Inhämtande av information.....	22
9.4	Skriva utredning	24
9.5	Analys.....	24
9.6	Bedömning	24
9.7	Kommunicering	25
9.8	Beslut	26
9.9	Uppföljning efter avslutad utredning utan insats	27
10	Dokumentation	27
10.1	Dokumentationens omfattning.....	28
10.2	Hur ska dokumentationen göras?	28
10.3	Barnperspektiv i dokumentation	28
11	Utlämnande av handlingar	30
11.1	Beslut att ej lämna ut handling	31
12	När bara en vårdnadshavare samtycker	32
13	Öppenvårdsinsatser	32
13.1	Uppdrag till öppenvården	32
14	Kontaktperson/kontaktfamilj.....	33
15	Inköpta tjänster	34
16	Verkställande	34
17	Uppföljning	35
18	Förebyggande insatser enligt LVU – mellantvång	35
18.1	Förutsättningar	35
18.2	Genomförande av insats	35
18.3	Uppföljning av insats	36
18.4	Upphörande av insats	36
19	Unga lagöverträdare	36
20	Placering enligt 11 kap. 1 § SoL	37
20.1	Placering föräldra – barnhem	37
20.2	Placering enligt 11 kap. 1 § SoL.....	38
20.3	Genomförande av vården.....	39
20.4	Vårdplan	39
20.5	Genomförandeplan.....	40
20.6	Läkarundersökning.....	41

20.7	Den placerades skolgång.....	41
21	Yttrande till passmyndighet	41
22	Handläggning vid vård enligt lagen om vård av unga	42
22.1	Läkarundersökning.....	42
22.2	Ansökan enligt 4 § LVU om vård enligt 2 och/eller 3 § LVU	43
22.3	Vård enligt 2 respektive 3 §§ LVU.....	44
22.4	Adressändring vid placering.....	45
22.5	Barnbidrag/CSN samt underhållsstöd	45
22.6	Omedelbart omhändertagande	45
22.7	Underställan förvaltningsrätten.....	46
22.8	Verkställan av det omedelbara omhändertagandet/begäran om polishandräckning	46
22.9	LVU kontra/kombinerat med beslut från andra myndigheter.....	47
22.10	Om det omedelbara omhändertagandet upphävs.....	48
22.11	Ansökan om vård enligt LVU efter omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU.....	48
22.12	Förvaltningsrättens beslut om vård enligt 2 och/eller 3 §§ LVU	49
22.13	Inhibition	49
22.14	Verkställighet av vård enligt 2 och/eller 3 §§ LVU.....	49
22.15	Genomförande av vården.....	49
22.16	Kan familjehemsföräldrar företräda barnet?.....	50
22.17	Umgängesbegränsning	51
22.17	Begränsning av kontakt med förälder som inte är vårdnadshavare	51
22.18	Inkomna uppgifter under vårdtid.....	52
22.19	Omplacering	52
22.20	LVU i hemmet.....	52
22.21	Särskilda ungdomshem.....	53
22.22	Alternativa placeringar.....	53
22.23	Upphörande av vård enligt LVU	54
23	Uppföljning av placering	54
23.1	Omprovning.....	55
23.2	Övervägande.....	56
24	Ärenden till socialnämnden	56
25	Kommunicering i ärenden	56
26	Rubriker och beslutsformuleringar för ärenden till socialnämnden.....	57
24.2	Företräde.....	63
24.3	Offentligt biträde och ombud	63

25	Begäran om vårdens upphörande.....	63
25.1	Vid vård enligt LVU.....	63
25.2	Vid vård enligt SoL	63
25.3	Flyttningsförbud.....	64
26	Överklagan.....	65
26.1	Enskilds överklagan av socialnämndens beslut.....	65
26.2	Socialnämnden överklagar förvaltningsrättens beslut.....	66
27	Vårdnadsöverflyttning	66
28	Avsluta ärenden	67
29	Ensamkommande barn.....	68
29.1	Ekonomiskt bistånd från Migrationsverket.....	69
29.2	God man.....	69
29.3	Särskild förordnad vårdnadshavare	69
30	Tillsynsärenden	70
	Bilaga 1 Checklista	72

Förkortningar av lagar och förordningar som förekommer i dokumentet

Brb	Brottsbalken (1962:700)
FL	Förvaltningslagen (2017:900)
KL	Kommunallagen (2017:725)
LSU	Lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård
LuL	Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
SoF	Socialtjänstförordningen (2025:468)
SoL	Socialtjänstlagen (2025:400)

1 Inledning

Riktlinjerna är en vägledning i handläggningen gällande barn- och ungdomsärenden för socialnämnden i Malå kommun. Riktlinjen har tre huvudsyften:

1. Ge en generell beskrivning av socialnämndens verksamhet gällande handläggning av barn- och ungdomsärenden när det gäller att utreda och bedöma barn och ungas behov av stöd eller skydd.
2. Vara en vägledning i handläggningen för socialsekreterarna.
3. Bidra till enhetliga bedömningsgrunder för att garantera likställighet och rättssäkerhet för de sökande och en god kvalitet i verksamheten.

1.1 Styrning

Dessa riktlinjer baseras huvudsakligen på socialtjänstlagen (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL), offentlighets- och sekretesslag (OSL) och barnkonventionen men berör också socialtjänstförordningen (SoF), förvaltningslag (FL) samt lag om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU).

Utöver riktlinjer finns aktuell lagstiftning, föreskrifter, allmänna råd och handböcker som har relevans för handläggning av ärenden som rör barn och unga.

Socialsekreterarna har tillgång till rutiner som ger detaljerad beskrivning av arbetsgången i olika ärendeprocesser. Stöd och information med juridisk kompetens inom området finns på www.infosoc.se. Där finns också domar, lagkommentarer och analyser vilket möjliggör en fördjupning i lagstiftning. I Malå kommuns delegationsordning beskrivs vem som är beslutsdelegat i de olika myndighetsbesluten.

1.2 Målgrupp

Målgruppen för dessa riktlinjer är barn och unga mellan 0 - 20 år samt i vissa fall unga upp till 21 år. Riktlinjerna omfattar även mottagandet av ensamkommande barn.

I Malå kommun ska utredningsarbetet präglas av samverkan mellan den enskilde och socialsekreteraren för att säkerställa kvaliteten i handläggningen. Socialsekreterare ska visa lyhördhet och respekt för den enskildes förhållanden och ge den enskilde möjligheten till insyn i ärendet utifrån kraven i lagstiftning. Handläggning av ärenden gällande barn och unga ska följa strukturen i BBIC och grundprinciper och dokument enligt BBIC ska användas.

2 Juridisk ställning och sekretessbestämmelser

Alla anställda inom socialnämnden är skyldiga att följa bestämmelser om offentlighet och sekretess, OSL. Enligt 26 kap. 1 § OSL gäller sekretess inom socialnämnden för uppgift om enskildas personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Sekretessen gäller såväl gentemot enskild som mellan myndigheter. Inom den egna nämnden kan tjänstemän samråda med kollegor då det behövs för att fullgöra de uppgifter som åligger tjänsten.

Sekretessen kan brytas;

- Vid samtycke från den enskilde.
- Vid misstanke om allvarliga brott, t.ex. vid misstanke om brott mot barn om en men prövning leder fram till att handlingen eller uppgiften kan lämnas ut.
- Om anmälningsskyldighet följer av lag eller förordning 19 kap. 1 § SoL.
- Enligt 26 kap. 9 § i OSL kan uppgifter om en enskild eller någon närstående till honom/henne lämnas mellan myndigheter om det behövs för att ge den enskilde nödvändig vård, behandling eller annat stöd och han/hon:
 - 1) inte fyllt 18 år,
 - 2) fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel, eller
 - 3) vårdas med stöd av lagen om psykiatrisk tvångsvård, LPT eller lagen om rättspsykiatrisk vård, LRV.

Barn företräds generellt av sin vårdnadshavare i mål och ärenden enligt föräldrabalken (FB) och Socialtjänstlagen (SoL). För barn under 15 år måste samtliga vårdnadshavare samtycka till föreslagna insatser enligt SoL. Vid placering utanför det egna hemmet enligt SoL måste samtliga vårdnadshavare samtycka och underteckna vårdplanen, oavsett barnets ålder, för att insatsen ska kunna beviljas. Om barnet är över 15 måste även barnet samtycka.

3 Utredares kompetens

För myndighetsutövning inom socialnämnden som rör barn och unga ska social-nämndens handläggare ha avlagt svensk socionomexamen, annan relevant examen på grundnivå i högskolan eller motsvarande utländsk examen (25 kap. 1 och 2 §§ samt 27 kap. 1 § SoL). I SOSFS 2014:7 framgår vad "annan relevant examen på grundnivå" måste innehålla.

Socialnämnden ansvarar för att handläggare som självständigt utför uppgifter har tillräcklig erfarenhet. Förste socialsekreterare har i samråd med socialchef ett ansvar för att handläggare har kunskap om styrande dokument inklusive riktlinjer och rutiner samt att de följs. Alla medarbetare som arbetar med handläggning av ärenden som rör barn ska gå grundutbildning i BBIC.

4 Barnets perspektiv

4.1 Barnets bästa

Barnets eller den unges bästa ska alltid vara vägledande i socialnämndens arbete och beviljande av insatser. Ett barnperspektiv betyder att man ser besluts-alternativen ur barnets synvinkel. Det handlar om att försöka ta reda på hur barnet uppfattar och upplever sin situation. Att ha barnets perspektiv i beslutsfattandet kräver att en analys görs avseende vilka följder ett beslut får för det enskilda barnet.

Barnets perspektiv kan ibland stå i motsatsförhållande till ett vuxenperspektiv. Barn kan dock inte ses isolerade från sina föräldrar men de är unika individer med egna behov. Förståelsen för barnets situation är central och en förutsättning för att kunna vidta åtgärder för barnets bästa. Vid en intressekonflikt mellan barnet och de vuxna ska barnets bästa ha företräde.

4.2 Barnets rätt

Barn i Sverige har enligt föräldrabalken och barnkonventionen rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran.

- Barnets föräldrar eller vårdnadshavare, har gemensamt huvudansvar för barnets uppfostran och utveckling, med statens stöd.
- Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.

I Barnkonventionen samt även socialtjänstlagen beskrivs vidare samhällets ansvar:

- Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av de offentliga och privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet.
- Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.
- Varje stat ska regelbundet se till att ett barn som är omhändertaget av myndigheter behandlas väl.
- Barn som av olika anledningar inte kan bo kvar i sin hemmiljö har rätt till skydd och stöd från staten, samt rätt till ett alternativt hem.
- Barn har rätt till social trygghet samt till statligt stöd, ifall föräldrar eller annan vårdnadshavare saknar tillräckliga resurser.

4.3 Barnets delaktighet

I Barnkonvention och socialtjänstlagen framgår följande;

- Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

- Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.
- Barn har rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter, med respekt för andra personers rättigheter.
- Barn har rätt till ett privatliv.
- Barnet och dess behov ska sättas i centrum. När en åtgärd rör ett barn ska barnet få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet.

Barn och unga kan inte alltid avgöra sitt eget bästa och behöver också i viss mån befrias från makt och ansvar. Barn ska inte behöva känna att de genom att uttrycka sin vilja och berätta om sin situation också tvingas ta ansvar för vilka beslut som fattas. Barnet får inte heller pressas på synpunkter eller sättas i svåra valsituationer. Barnets val att inte uttrycka sig är också en delaktighet. Det måste finnas en balans så att barn kan erbjudas större delaktighet utan att de får för stort ansvar för sin livssituation. Barnets delaktighet ska alltid framgå av dokumentationen.

Är barnet under 15 år har det ingen möjlighet att själv föra talan. Om barnet fyllt 15 år har barnet rätt att föra sin egen talan (partsställning enligt 3 kap. 4 § SoL) i mål och ärenden. Barn som fyllt 15 år kan själva ansöka om och beviljas bistånd i form av öppenvårdsinsatser även om vårdnadshavare inte samtycker till insatsen (21 kap. 1 § SoL). Om ett barn, som är över 15 år, har behov av öppenvård har vårdnadshavares inställning därmed inte någon avgörande betydelse. Dock bör man tänka på att det finns en risk att insatsen inte får avsedd effekt om vårdnadshavaren motsätter sig den. Har barnet fyllt 15 år får bistånd i form av kontaktperson-/kontaktfamilj dessutom endast beviljas om barnet själv begär eller samtycker.

4.4 Kontakter med barnet

Socialnämnden ska göra sitt yttersta för att komma till tals med det berörda barnet för att få del av deras berättelse. För att underlätta detta krävs ett gott samarbete och förtroende mellan barnets vårdnadshavare och socialnämnden.

Grundregel inom socialnämnden i Malå kommun är att alltid samtala med eller observera barnet som berörs av en förhandsbedömning, utredning eller uppföljning av insats. Samtalen och observationerna ska alltid dokumenteras. Vid samtal med barn är det viktigt att det sker i en miljö som känns trygg för barnet och att metoder och arbetssätt är väl anpassade till barnets förutsättningar. Om samtal med barn ska hållas enskilt eller i närvaro av vårdnadshavare eller annan närstående person måste bedömas i varje enskild situation.

I vissa fall kan det vara omöjligt att få till stånd en dialog med barnen eller det bedöms vara olämpligt. Om så är fallet så ska bedömningen dokumenteras och motiveras. I de fall barnet inte framför sina åsikter ska barnets inställning så långt som möjligt klarläggas på annat sätt. Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i relation till barnets ålder och mognad.

5 Föräldrars ställning

5.1 Föräldrars rätt till insyn i socialnämndens uppgifter om deras barn

Alla underåriga, det vill säga barn under 18 år, företräds i mål och ärenden av vårdnadshavare. För asylsökande ensamkommande barn ankommer det på den gode mannen att se till att barnets behov tillgodoses. Om barnet beviljas uppehållstillstånd så ska istället en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare utses.

Vårdnadshavare har som regel rätt att ta del av uppgifter som rör deras barn. Att en utredning inletts kan inte sekretessbeläggas för en vårdnadshavare om det inte finns särskilda skäl så att man kan avvakta något med att underrätta vårdnads-havare. Skälen kan exempelvis vara att vårdnadshavare eller någon annan familjemedlem är misstänkt för övergrepp eller misshandel av barnet.

Under pågående utredning är vårdnadshavare alltid part och har därmed rätt till insyn i ärendet. Vårdnadshavares rätt att ta del av sekretesskyddade uppgifter och handlingar rörande barnet kan dock begränsas enligt 12 kap. 3 § OSL om det finns skäl att tro att barnet lider betydande men. Med betydande men avses att den unge löper påtaglig risk att skadas allvarligt psykiskt, fysiskt eller på annat sätt om uppgiften lämnas ut. Det kan vara fråga om särskilt integritetskänsliga uppgifter, men även andra uppgifter som kan missbrukas av vårdnadshavare på ett sätt som allvarligt skadar barnet.

5.2 Vårdnadshavares roll vid samtal med barn

Som grundregel ska vårdnadshavare informeras om att samtal med barnet kommer att hållas och ge sitt samtycke innan samtalet genomförs. Det har i de flesta fall stor betydelse för barnets bästa att ett samtycke finns från vårdnadshavarens sida.

Socialnämnden får tala med barnet utan vårdnadshavares samtycke och utan att vårdnadshavare är närvarande om behov finns av ingripande till ett barns skydd (20 kap. 7 § SoL).

Hur samtalen med barnet ska genomföras om vårdnadshavare motsätter sig det får avgöras utifrån varje enskilt barns förutsättningar. Vid misstanke om brott mot barn gäller andra förutsättningar (se kapitel 7 Brott mot barn).

5.3 Föräldrars rätt till insyn i socialnämndens uppgifter rörande den andra vårdnadshavaren

I en utredning rörande ett barn kan information om en vårdnadshavares personliga omständigheter behöva inhämtas, exempelvis journalhandlingar från hälso- och sjukvård. Dessa handlingar ska tillfogas barnets akt.

Information om personliga omständigheter gällande en vårdnadshavare som påverkar dennes föräldraförmåga har den andra vårdnadshavaren rätt att ta del av för att kunna ta sitt ansvar som vårdnadshavare. Detta innebär dock inte att den andra vårdnadshavaren har rätt att ta del av detaljerade uppgifter såsom exempelvis journalkopior från hälso- och sjukvård. Omständigheter som påverkar föräldraförmågan ska sammanfattas i beslutsunderlaget, men försiktighet ska gälla avseende att bifoga journalkopior eller liknande rörande en vårdnadshavare till utredningen. Om en vårdnadshavare begär ut handlingar som inhämtats från en annan myndighet rörande den andra vårdnadshavare måste försiktighet råda gällande vad som ska lämnas ut. Som regel ska ett beslut fattas om att sekretessbelägga sådana handlingar.

6 Inkomna uppgifter – anmälningar, ansökningar och information på annat sätt

Ett ärende kan komma till socialtjänstens kännedom på flera olika sätt, genom en ansökan från barnet själv eller vårdnadshavaren/-na, en anmälan från någon annan m.m. Följande rutiner gäller alltid vid inkomna uppgifter.

- Om uppgifter inkommer av anonym uppgiftslämnare, be denne att återkomma vid ett senare tillfälle ifall det finns behov av komplettering av uppgifterna.
Kontrollera med uppgiftslämnare att de lämnade uppgifterna uppfattats rätt, genom att läsa upp för uppgiftslämnare det som skrivits ned.

OBS! Dokumentera noga när och av vem uppgifterna bekräftats. Andra alternativ är att be uppgiftslämnaren inkomma med skriftliga uppgifter alternativt skicka det nedskrivna för genomläsning och bekräftelse.

- En skyddsbedömning ska ALLTID göras utifrån de inkomna uppgifterna SAMMA DAG som uppgifterna inkommit och bedömningen ska dokumenteras och motiveras. Kommer anmälan in sent under dagen kan dokumentation i Lifecare göras följande dag av den som tog emot anmälan.

I den omedelbara skyddsbedömningen SKA följande uppgifter finnas med:

- Vilken bedömning som gjorts av barnets eller den unges behov av omedelbart skydd.
- Faktiska omständigheter och händelser av betydelse som ligger till grund för bedömningen.
- När bedömningen gjorts.
- Namn och befattning på den som gjort bedömningen.

- Om det finns en tydlig oro utifrån de inkomna uppgifterna görs bedömning i samråd med förste socialsekreterare om ärendet är akut och behöver hanteras omedelbart eller ej. Om ärendet bedöms som akut, vidtas åtgärder omedelbart.

- Om de inkomna uppgifterna avser ett ärende som är aktuellt med pågående utredning eller insats, lämnas uppgifterna till aktuell handläggare.
- Kontakt tas med den aktuella personen/familjen snarast efter inkomna uppgifter för att informera dem om de uppgifter som inkommit.

Om en anmälan innehåller uppgifter om att ett barn kan ha utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående eller bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående ska en utredning inledas utan dröjsmål (SOSFS 2014:4). Detta innebär att beslut om att inleda utredning inte ska avvakta en förhandsbedömning. Det som då måste göras i inledningen av ett ärende är en skyddsbedömning av barnets akuta behov av skydd.

7Brott mot barn

När en anmälan rör barn eller unga ska socialnämnden genast göra en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd. Ett barn som misstänks vara utsatt för brott ska vid behov skyddas, stödjas och få insatser.

I anmälningar där det finns misstanke om brott mot barn, våld eller sexuella övergrepp, hedersrelaterat våld och barn som bevittnat våld, ska följande bedömningar göras:

- barnets behov av stöd och hjälp akut, inklusive vård eller boende i ett annat hem än det egna,
- våldets karaktär och omfattning,
- våldets påverkan på barnet och dess relation till föräldrarna,
- barnets egen uppfattning om våldet och dess konsekvenser samt sociala situation,
- vardera föräldrarnas uppfattning om våldets konsekvenser för barnet, och
- barnets och familjens behov av stöd och hjälp på både kort och lång sikt.

Socialnämnden kan göra bedömning att ytterligare information, utöver anmälan, behövs av barnet för att kunna bedöma barnets skyddsbehov. Dessa bedömningar ska alltid dokumenteras och motiveras. Om barnet är i behov av skydd eller det finns risk för att barnet utsätts ytterligare för våld behöver ärendet handläggas akut och åtgärder vidtas för att säkerställa barnets skyddsbehov.

7.1 Polisanmälan

Vid samråd med polis eller åklagare ska beslut om polisanmälan vara fattat. I de fall bedömning görs att inte lämna polisanmälan, ska detta dokumenteras och motiveras i akt. I de fall bedömning görs att polisanmälan ska lämnas, fattas beslut angående detta enligt 10 kap. 21 § OSL. Beslut fattas av förste social-sekreterare eller socialchefen, som tillsammans med ansvarig handläggare ska underteckna polisanmälan. Polisanmälan bör göras skriftligt

på blanketten "anmälan om misstanke om brott rikat mot barn". I brådskande fall kan muntlig anmälan göras, så länge den kompletteras med en skriftlig. Beslut om polis-anmälan ska även registreras i Lifecare. Polisanmälan skickas utan dröjsmål med fax till polisen. Bedömning ska göras av om vårdnadshavarna ska informeras om att polisanmälan gjorts. Om bedömning görs att avvakta med att informera om detta med syfte att det kan förstöra polisutredningen, påverka socialtjänstens utredning eller utsätta barnet/den unge för någon form av fara, ska detta noga dokumenteras i akt.

7.1.1 Information till vårdnadshavare

När en polisanmälan görs inleder polisen en förundersökning. Åklagare är förundersökningsledare. Socialnämnden omfattas av polisens förundersöknings-sekretess vilket innebär att information om brottet ska minimeras till vårdnads-havare. Socialnämnden kan således avvakta att informera vårdnadshavare, under en kortare period, om att utredning har inletts.

Polisen ska skyndsamt förhöra barnet. Om det dröjer mer än två veckor behöver socialnämnden bedöma hur länge polisförhör kan avvaktas och när social-nämnden behöver gripa in till skydd för barnet samt informera vårdnadshavare. En dialog behöver i så fall föras med polisen kring vilken information som kan lämnas till vårdnadshavarna. Sekretessen får dock aldrig påverka socialnämndens bedömning av barnets behov av skydd.

7.1.2 Förhör med barnet

Förhöret med barnet genomförs oftast utan att vårdnadshavare vet om det. Tingsrätten utser en särskild företrädare för barnet. Den särskilda företrädaren företräder barnet under förhör och förundersökning samt eventuell rättegång.

Barnets socialsekreterare närvarar vid barnförhöret för att lyssna på barnets berättelse samt bedöma eventuellt behov av skydd. Efter att polisen informerat vårdnadshavare kontaktar socialsekreterare vårdnadshavare och erbjuder ett samtal enskilt med vårdnadshavare men också tillsammans med barnet samma dag. Syftet är att ge vårdnadshavare information och stöd samt möta upp barnet och dess frågor och funderingar men också för att göra en förnyad skydds-bedömning.

7.2 Uppgifter rörande barn som utsatts för eller bevittnat våld

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd gällande våld i nära relationer (SOSFS 2014:14), här även kvinnofridsärenden där barn finns med i bilden framgår att socialtjänstens skyldigheter skärpts ytterligare rörande barn som misstänks ha varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående eller som utsatts för att bevittna/uppleva våld eller andra övergrepp av/mot närstående. Enligt dessa bestämmelser gäller att i de situationer som beskrivs ovan, SKA socialnämnden utan dröjsmål inleda en utredning om barnets behov av stöd och hjälp.

Detta innebär att det inte genomförs en regelrätt förhandsbedömning i dessa ärenden utan att utredning enligt 14 kap. 2 § SoL inleds i direkt anslutning till att

uppgifterna inkommit. **OBS!** Innan vårdnadshavare informeras om att utredning inletts, ska samråd genomföras med polis. Vidare ska en bedömning göras tillsammans med förste socialsekreterare om huruvida det finns skäl att sekretessbelägga uppgifter gentemot vårdnadshavare samt om barnet har behov av skydd innan uppgifter lämnas till vårdnadshavare.

I ovanstående föreskrifter och allmänna råd gällande våld i nära relationer framgår vidare att i situationer som anges ovan, SKA socialnämnden genomföra en bedömning av risken för om barnet kommer att utsättas för eller bevittna ytterligare våld. Denna riskbedömning ska finnas tydligt dokumenterad. För innehåll av riskbedömning se SOSFS 2014:4 . Handläggningsstöd finns i socialstyrelsens handbok *"Våld - Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer"*.

8 Skyddade uppgifter/sekretessmarkering

Att leva med skyddade uppgifter kan innebära stora begränsningar i aktiviteter och handlingsfrihet. Barn kan till exempel få avstå från att vara med i idrottsföreningar, prenumerera på barntidningar, använda sociala medier eller låna böcker på bibliotek. En konsekvens kan också vara att skyddade uppgifter kan medföra extra kostnader. Man kan inte handla på avbetalning, köpa terminskort för skolresor, inte använda högkostnadskort eller bibliotekskort, eftersom allt som kan knytas till ett personnummer hos någon i hushållet innebär en risk. Även att använda offentliga datorer är riskfyllt och behovet av en privat dator är stort för den som lever med skyddad identitet, bland annat för att kunna sköta myndighets och bankkontakter.

Uppkommer ett behov av skyddade personuppgifter ska den enskilde ansöka om detta hos Skatteverket. Socialtjänstens handläggare kan skicka ett intyg som stärker den enskildes uppgifter om behov av skyddade personuppgifter.

INTYG SEKRETESSMARKERING ska innehålla följande uppgifter:

- Namn och personnummer på den ärendet avser samt eventuella barn/vårdnadshavare.
- Intyget bör innehålla uppgifter om den aktuella situationen och skälet till att det finns ett behov av skyddade personuppgifter.
"Med hänsyn till N.N bakgrund och nuvarande situation gör socialnämnden i Malå kommun bedömningen att hen är i behov av sekretessmarkering. N.N är tillsammans med mamma och syskon placerad i skyddat boende utifrån uppgifter om våld i hemmet samt en uttalad hotbild från pappa. Pappa är vårdnadshavare. Vi har i vår bedömning haft barnets bästa i beaktning."

Intyget skickas till:
Skatteverket
Kontor 1205
205 52 Malmö

När Skatteverket beslutat om sekretessmarkering avseende den enskildes personuppgifter förmedlas detta via KIR som Lifecare drar personuppgifter från och automatiskt uppdateras med en sekretessmarkering.

8.1 Rutiner för socialtjänsten vid möte med klienter med redan skyddade personuppgifter

- Stäm av om klient och eventuella barn har behov av kurator/psykolog. (Behov kan framgå efter en period.)
- Informera klienten om att han/hon själv ansvarar för att förmedla eventuella förändringar i skyddet eller hotbilden.
- Överenskom hur kontakten mellan myndighet/insats och klienten ska se ut, t.ex. vid avbokning, ändring av tid med mera.
- Vid tidsbokning skrivs inga uppgifter i besökskalender.
- Endast ansvarig handläggare, alternativt två handläggare och chef ska hantera dessa ärenden. Korttidsvikarier och praktikanter ska ej delges information om klienter med skyddade uppgifter. Att tänka på t.ex. vid handledning.
- Dokument som ska malas, mals på plats.
- Lämna aldrig ut uppgifter utan att sekretesspröva. Om annan myndighet ringer och önskar uppgifter om skyddad klient ska motringning ALLTID ske via en växel. Om den som ringer önskar folkbokföringsuppgifter hänvisas ärendet till Skatteverket.
- Vid behov av tolk använd telefontolk.
- Vid överlämning till annan aktör, internt eller externt, ska möte ske med de aktuella aktörerna och klienten.

Specifikt gällande barn/ungdom:

- Vid barnavårdsärenden ska en sekretessprövning alltid göras gentemot vårdnadshavare.
- Vid utredning gällande vårdnad, boende och umgänge ska man vara medveten om att uppgifter angående referenspersoner kan avslöja t.ex. hemlig bostadsort och skola.
- För att undvika att röja en skyddad persons vistelseort ska en prövning göras av vilken socialnämnd som lämpligast ska verkställa utredningen. T.ex. den kommun där den förälder bor som inte har skyddade uppgifter, alternativt den kommun där barnet har kvarskrivning.
- För ytterligare frågor kring hantering av skyddade uppgifter kontakta Skatteverkets sekretessgrupp: 010-574 71 10.

8.1.1 Förmedlingsuppdrag

Posthantering vid skyddad identitet sker med hjälp av förmedlingsuppdrag: Tänk på att det tar någon extra dag för posten att nå fram till klienten. Gör följande med den post som du vill att Skatteverkets postförmedlingsservice ska förmedla:

- Det brev som ska förmedlas ska läggas i ett slutet kuvert. Kuvertet ska ha uppgift om avsändaradress så att Skatteverket kan returnera försändelsen

om de inte kan nå mottagaren. På kuvertet ska du skriva mottagarens person-nummer och, om möjligt, mottagarens fullständiga namn.

- Du ska sedan lägga kuvertet i ett ytterkuvert som sänds till närmaste postförmedlingsadress. Flera försändelser kan givetvis läggas i samma ytterkuvert. All din förmedlingspost kan sändas till samma postförmedlingsadress.

Posten kommer att förmedlas till mottagaren oavsett var mottagaren bor.

Posten skickas till Skatteverkets förmedlingsadress:

Skatteverket

Box 2820

403 20 Göteborg

8.1.2 Inhämtning av handlingar

Vid inhämtning av handlingar från tidigare socialförvaltning:

- Uppge din titel, men inte från vilken kommun du ringer.
- Begär att få skickat handlingarna via förmedlingsuppdrag enligt följande:
 - Handlingarna läggs i ett slutet kuvert med klientens personnummer på och ett meddelande till Skatteverkets sekretessgrupp: *"Denna handling ska förmedlas till den aktuella socialförvaltningen som förmedlingsuppdrag"*.
 - Detta kuvert läggs i ett större med Skatteverkets förmedlingsadress på (se ovan).

9 Barn i missbruksmiljö

9.1 Behov av anhörigstöd

Om det kommer till socialnämndens kännedom att ett barn vistas i en missbruksmiljö/har en förälder med missbruksproblem, ska det alltid göras en bedömning av om barnet har behov av anhörigstöd enligt 13 kap. 9 § SoL.

Om det finns en pågående utredning/insats avseende barnet alternativt om bedömning görs att utredning ska inledas, dokumenteras denna bedömning i barnets egen akt. Viktigt att det framgår tydligt att denna bedömning gjorts, ex. skriva *Bedömning enligt 18 kap. 1 § SoL* i rubriken på aktanteckningen. Om barnet inte har egen akt och bedömning görs att det inte finns behov av anhörigstöd enligt 13 kap. 9 § SoL dokumenteras denna bedömning i sin helhet i förälderns akt.

10 Barn med förälder i fängelse

Av 2 kap. 5 § fängelselag (2010:610) samt 2 kap. 4 § häkteslag (2010:611) framgår att en intagen får medges att ha sitt spädbarn boende hos sig, om det

kan anses vara till barnets bästa. Som framgår finns ingen automatisk rättighet till detta, utan det ska vara till barnets bästa och ett beslut ska fattas i varje enskilt fall. Enligt såväl 11 § fängelseförordning (2010:2010) som 6 § häktesförordning (2010:2011) får sådant tillstånd endast lämnas efter att ett yttrande inhämtats från social-tjänsten avseende barnets bästa. I det fall förfrågan om sådant yttrande inkommer från kriminalvården inleds utredning enligt 14 kap. 2 § SoL avseende barnet, yttrande lämnas i enlighet med begäran. Sådan bedömning görs i samråd med förste socialsekreterare.

11 Aktualisering/förhandsbedömning

Aktualisering börjar med ett antagande om att den berörda är folkbokförd i kommunen. I praktiken kollas alltid KIR först. Aktualisering görs alltid vid inkomna uppgifter och görs i barnets akt. Om anmälan gäller familjesituationen eller föräldrarnas omsorgsförmåga ska samtliga barn aktualiseras. Detta oavsett om de inkomna uppgifterna benämner samtliga barn eller ej. I sådant fall kan oro uppstå även för övriga barn i familjen, trots att de inkomna uppgifterna endast benämner det ena barnet.

I samband med aktualiseringen, fyll i aktualiseringsformulär. Förhandsbedömning enligt 20 kap. 2 § SoL skall göras skyndsamt, dock senast inom fjorton dagar (kalenderdagar) från att uppgifterna inkommit till socialtjänsten.

För att kunna göra förhandsbedömning utifrån de inkomna uppgifterna vidtas lämpliga åtgärder, såsom kontakt med vårdnadshavare samt uppgiftslämnare. Om den unge är över femton år gammal, tas även kontakt med denne. Även barn under 15 år ska kontaktas om det inte bedöms olämpligt. I förhandsbedömningen ska alltid framgå hur barnet informerats och fått möjlighet att uttrycka sin åsikt. Om bedömning gjorts att inte informera/samtala med barnet ska detta tydligt framgå tillsammans med en tydlig motivering.

Under förhandsbedömningen skall antalet kontakter med familjen vara begränsade. Inga andra kontakter får tas inom ramen för förhandsbedömning, med undantag för inhämtande av kompletterande uppgifter från uppgiftslämnaren. Om ytterligare kontakter är nödvändiga för att försäkra sig om att barnet/-nen är skyddat alternativt har sina behov tillgodosedda, skall en utredning enligt 14 kap. 2 § SoL inledas.

Om de inkomna uppgifterna avser ansökan från barnet/-nen självt alternativt vårdnadshavaren, inleds alltid utredning enligt 14 kap. 2 § SoL, då de har rätt till ett beslut om bifall/avslag utifrån sin ansökan.

Vidare ska alltid framgå i förhandsbedömningen att man gått igenom bedömning och information med parterna och huruvida man fått ett samtycke till beslut. Om bedömning gjorts att t.ex. inleda utredning utan samtycke från

parterna, ska det tydligt framgå att utredning inleds och bedrivs enligt 20 kap. 5 § SoL samt motiveringen till detta.-

11.1 Inkomna uppgifter i ärende med pågående utredning

En skyddsbedömning ska göras, dokumenteras och motiveras samma dag som uppgifterna inkommit, senast dagen efter. Det ska framgå datum och namn på den som gör skyddsbedömningen. Finns en öppen utredning, görs skyddsbedömningen av ansvarig handläggare. Aktualiseringen knyts till pågående utredning och dokumentationen lägges i akten. De inkomna uppgifterna, kontakter under förhandsbedömningen samt skyddsbedömning och bedömning att hantera uppgifterna inom ramen för pågående utredning dokumenteras i Aktualiserings-formulär från BBIC. Vårdnadshavaren och/eller barnet/den unge informeras om de inkomna uppgifterna, de kontakter som vidtagits samt bedömningar som gjorts utifrån detta.

11.2 Inkomna uppgifter i ärende med pågående insats

En skyddsbedömning ska göras, dokumenteras och motiveras samma dag som uppgifterna inkommit. I skyddsbedömningen ska alltid framgå datum och namn samt titel på den som gjort bedömningen.

Finns en pågående insats, görs en förhandsbedömning enligt ovan, i vilken man beslutar om att inleda ny utredning enligt 14 kap. 2 § SoL eller ej. Delegation för detta beslut har **handläggare på nivå 3**.

BBIC:s Aktualiseringsdokument ska fyllas i.

Om utredning ej inleds utifrån de inkomna uppgifterna ska dokumentationen undertecknas av ansvarig handläggare (om denne har delegation på det) alternativt förste socialsekreterare och biläggs akten. Vårdnadshavaren och/eller barnet/den unge informeras om de inkomna uppgifterna, de kontakter som vidtagits samt bedömningar.

11.3 Intern orosanmälan

Kan vara mellan olika verksamheter eller inom den egna verksamheten. Syftet är att kvalitetssäkra vårt arbete och få möjlighet till att ge rätt stöd i rätt tid

- Det kan vara oro i ett ärende gällande ett barn eller en familj.
- Det kan vara oro mot en kollega i ett ärende.

Anmälan ska innehålla följande: Vem gäller det. Vad gäller det. Datum på anmälan.

11.4 Beslut att inte inleda utredning

Efter att man samlat in tillräcklig information rörande ärendet, görs en bedömning av huruvida utredning skall inledas eller inte.

Om beslut fattas att utredning inte skall inledas, fattas beslut i aktualiseringen om att inte inleda utredning. Delegation för detta beslut har socialsekreterare nivå tre. Bedömning ska alltid motiveras med orsaken till att man gör en sådan bedömning och undertecknas.

Beslut att ej inleda utredning kommuniceras med berörda parter och information ska ges om hur anmälan och förhandsbedömningen sparas. Anmälan och förhandsbedömningen förvaras antingen i den tidigare upprättade personakten eller i datumordning i särskild pärm (kronologisk pärm) för handlingar som inte föranlett något ärende (om personakt inte finns upprättad sedan tidigare). Om vårdnadshavare önskar skickas handlingen hem. Beslut om att inte inleda utredning kan inte överklagas.

Om den som lämnat information till socialförvaltningen omfattas av anmälningsplikt enligt 14 kap. 1 § och har begärt återkoppling på anmälan bör socialtjänsten återkoppla till denne person huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår om det bedöms olämpligt. **OBS!** att endast återkoppla om utredning inletts, inte inletts eller pågår får lämnas ut till anmälaren utan samtycke från den enskilde.

11.5 Beslut att inleda utredning

Utredning inleds enligt 14 kap. 2 § SoL. Om vårdnadshavarna och, i det fall ungdomen är över 15 år, inte samtycker till kontakter under utredningen som socialtjänsten bedömer nödvändiga kan ett beslut enligt 20 kap. 5 § SoL fattas. Vårdnadshavarna ska informeras om att utredning inletts och beslut att inleda utredning kan inte överklagas.

Anmälan och förhandsbedömningen förvaras i barnets personakt.

11.6 Om ärendet ska handläggas av annan kommun

Om det inkommer uppgifter avseende ett barn/en familj som hör till annan kommun (t.ex. vid familjehemsplacerat barn i Malå) skickas handlingarna vidare till ansvarig kommun. Anmälan skickas till ansvarig kommun via fax alternativt att handläggaren tar kontakt med mottagningsenhet eller liknande i den ansvariga kommunen för att kontrollera hur de vill att anmälan skickas. Om innehållet i anmälan är av akut karaktär ska den ansvariga kommunen kontaktas via telefon.

Ärendet aktualiseras i Lifecare och handläggaren gör en kort redogörelse-/beskrivning om hur ärendet handlagts, t.ex. samtal med den andra kommunen, när och hur handlingarna översänts m.m. Handlingen signeras och sätts in i den "kronologiska pärmen" tillsammans med anmälan.

11.7 Barns behov i centrum – BBIC

BBIC är ett handläggnings- och dokumentationssystem med en struktur för handläggning, genomförande och uppföljning av myndighetsutövningen. Alla utredningar och uppföljningar av insatser avseende barn ska i Malå kommun

bedrivs utifrån Barns behov i centrum, BBIC. Alla BBIC dokument finns tillgängliga i verksamhetssystem och ska alltid användas.

9 Utredning

Om det bedöms nödvändigt inleds utredning enligt 14 kap. 2 § SoL. Socialsekreterare nivå 3 har delegation att fatta beslut om att inleda eller inte inleda utredning enligt 14 kap. 2 § SoL.

Vid ansökan om bistånd enligt 11 kap. 1 § SoL inleds utredning omedelbart. Den kommun i vilken vårdnadshavarna är folkbokförda är utredningsberättigad kommun avseende barnet. Om vårdnadshavarna är folkbokförda i olika kommuner, är barnets folkbokföringskommun utredningsberättigad kommun. I det fall barnet stadigvarande vistas i annan kommun än folkbokföringskommunen, är det viktigt att ta ställning till vilken kommun som ska anses som bosättningskommun och därmed är utredningsberättigad. Det är mycket viktigt att någon av aktuella kommuner tar på sig uppgiften att bedöma behovet av att inleda utredning, varför det i svårbedömda situationer är önskvärt att föra en dialog med den andra aktuella kommunen eller ta kontakt med Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att fastställa var ansvaret för att utreda barnets situation ligger.

I de fall barnet är familjehemsplacerad, och då folkbokförd i en annan kommun, är det placeringskommunen som tar emot eventuella anmälningar och utreder barnets behov av vård.

I de fall parterna inte samtycker till att utredning enligt 14 kap. 2 § SoL inleds, ska bedömning göras om det föreligger skäl att bedriva utredning mot parternas vilja.

Bedömning att fortsatt bedriva utredning enligt 20 kap. 5 § SoL samt motiveringen till denna bedömning dokumenteras. Socialsekreterare nivå 3 har delegation för att inleda utredning enligt 14 kap. 2 § SoL.

Då utredning bedrivs enligt 14 kap. 2 § SoL, ska parterna informeras om följande:

- Anledningen till utredningen.
- Vad en utredning innebär.
- Handläggarens namn och kontaktuppgifter.

Den som berörs ska få erbjudande om tid och plats för ett möte för att göra en utredningsplanering.

Utredning gällande ofödda barn och unga mellan 18-21 år bedrivs med stöd av 14 kap. 2 § SoL. Vid utredning gällande ofödda barn, är det således modern som registreras och utreds. Först när barnet fötts kan utredningen bedrivs enligt 14 kap. 2 § SoL. Vad gäller ungdomar mellan 18-20 år, får socialtjänsten genomföra utredning även mot den unges vilja om grunderna för 3 § LVU

föreligger, d.v.s. missbruk, brottslig verksamhet och/eller annat socialt nedbrytande beteende (t.ex. skolskolk i större omfattning, oförmåga att acceptera samhällets grundläggande normer, vagabonderande).

Skyldighet att lämna ut sekretesskyddade uppgifter från exempelvis skolan eller hälso- och sjukvården finns dock endast vid utredning gällande minderårig. Enligt den s.k. generalklausulen i OSL får emellertid sekretesskyddad uppgift lämnas till en myndighet om det är uppenbart att intresset av att lämna ut uppgiften väger tyngre än vad uppgiften ska skydda. Exempelvis kan skolan efter en intresse-avvägning lämna ut sekretesskyddade uppgifter om en ungdom mellan 18-20 år till socialtjänsten, för att han eller hon ska få stöd och hjälp.

En utredning kan som längst fortgå i fyra månader från inledningsdatum. Inom denna utredningstid ska utredningen i sin helhet inkl. analys och bedömning kommuniceras med vårdnadshavarna samt barnet om det bedöms som lämpligt utifrån ärendets art samt barnets situation, ålder och mognad att informera-/involvera barnet. I de fall barnet inte kommuniceras, skall motivering till detta skrivas i utredningen.

Alla utredningar ska vid behov innehålla en riskbedömning, som tydligt ska dokumenteras och motiveras. Om det bedöms föreligga en risk för barnet/den unge, ska det tydligt motiveras och dokumenteras vilka åtgärder som vidtagits eller vilka insatser som föreslagits. Dessutom ska tydligt framgå av dokumentation varför föreslagna insatser inte kommit till stånd och den bedömning som gjorts gällande övervägda alternativa insatser.

Om barnet under utredningstiden flyttar från kommunen/byter vistelsekommun ska utredningen färdigställas och ev. insatser beslutas av den kommun som påbörjat utredningen (29 kap. 9 § SoL).

9.1 Förlängning av utredningstiden

Om det av någon anledning finns skäl att förlänga utredningstiden, kan detta göras med stöd av 20 kap. 3 § SoL. Denna bedömning görs alltid med förste social-sekreterare. Delegation för beslutet har förste socialsekreterare. Förlängnings-beslut ska fattas med stor restriktivitet. Hög arbetsbelastning eller handlägggarbyte är inte godtagbara skäl för förlängning. Skäl till förlängningsbeslut kan t.ex. vara att utlåtande från BUP eller utredningsinstitution inväntas. Beslutet fattas formellt i datorn samt i beslutsdokument. Beslut om förlängd utredningstid får inte fattas i avvaktan på sammanträde i socialnämnden.

Vårdnadshavarna och eventuellt barnet informeras snarast om att beslut fattats att förlänga utredningstiden samt motiveringen till beslutet. Det är viktigt att det framgår av dokumentationen att parterna informerats om att detta beslut fattats. Beslut att förlänga utredningstiden är inte ett överklagningsbart beslut.

9.2 Utredningsplan

I samband med att man inleder utredning skall en utredningsplan upprättas tillsammans med berörda parter.

Parterna ska kommuniceras den färdiga utredningsplanen. Om parterna inte samtycker till att utredning bedrivs enligt 14 kap. 2 § SoL, är det mycket viktigt att det framgår av dokumentationen att utredningsplanen kommunicerats samt när detta gjorts och parternas uppfattning om utredningsplanen.

I utredningsplanen ska tydligt framgå hur barnet informerats samt fått möjlighet att uttrycka sin åsikt. Om barnet inte varit delaktig i utredningsplaneringen, ska detta tydligt motiveras i dokumentationen (både utredningsplanen och journalanteckningar). Om bedömning gjorts av socialtjänsten att det inte varit lämpligt att involvera barnet i utredningsplanen, ska detta tydligt dokumenteras och motiveras.

I det fall det inkommer nya uppgifter som gör att utredningsplanen förändras, ska det dokumenteras varför och på vilket sätt utredningsplanen reviderats. Om förändringarna är omfattande, upprättas ny utredningsplan. Vårdnadshavarna och eventuellt barnet/den unge informeras om den reviderade utredningsplanen.

9.3 Inhämtande av information

I utredningen ska utredningssamtal hållas med barnets vårdnadshavare. Utredningssamtal hålls med vårdnadshavare separat eller gemensamt, beroende på vad som anses mest gynnsamt för ärendet. I det fall man av någon anledning väljer att inte samtala med någon av vårdnadshavarna, skall anledningen till denna bedömning dokumenteras noga. Detsamma gäller om någon av vårdnadshavarna väljer att inte medverka till utredningen.

Vidare bör man inom ramen för en utredning göra minst ett hembesök för att möta barnet och vårdnadshavarna i deras hemmiljö, om detta inte är uppenbart olämpligt av något skäl. I samband med utredning bör utredarna träffa barnet/den unge både med och utan vårdnadshavarna för att genom samtal och observationer bilda sig en uppfattning om barnets situation.

Samtal med barnet/den unge bör hållas om det inte är uppenbart olämpligt med anledning av exempelvis barnets ålder. Det är av yttersta vikt att barnet får möjlighet att komma till tals, dock ska detta naturligtvis ske utifrån barnets ålder och mognad. Det är viktigt att komma ihåg att barnet har rätt att uttrycka sin uppfattning, men inte skyldighet. Barnet har alltid rätt att avböja samtal. Det är viktigt att det framgår av dokumentation varför samtal inte förts med barnet. Vid mycket låg ålder hos barnet, kan man få information från barnet emelljäm genom observation av barnet tillsammans med sina vårdnadshavare. Om vårdnadshavarna inte samtycker till att samtal förs med barnet, kan samtal ändå föras med barnet enligt 20 kap. 7 § SoL. Det ska då föreligga särskilda skäl såsom att socialnämnden kan behöva ingripa till barnets skydd och det är

viktigt att noga dokumentera varför man beslutat att samtala med barnet mot vårdnadshavares vilja.

Vid samtal med barn kan man använda olika samtalsmetoder, såsom Tejping, Nallekort, De tre husen och Tankekartor. För mer information om dessa metoder se Socialstyrelsens publikation om "Att samtala med barn".

I de fall det framkommer, eller finns tidigare kännedom om att barnet haft en kontakt med socialtjänst i annan kommun, kan utredning inhämtas från den tidigare kommunen med samtycke från vårdnadshavare och den unge/om han eller hon är över femton år. Samtycke att inhämta tidigare information bör undertecknas skriftligt och förvaras i akten. Begäran om handlingar enligt 20 kap. 6 § SoL med anledning av utredning enligt 14 kap. 2 § SoL ska lämnas skriftligen till den kommun från vilken handlingarna begärs.

Vilka kontakter som tas under utredningen i övrigt styrs av de frågeställningar utredningen ska besvara. I första hand tas de kontakter parterna samtycker till. Andra kontakter som tas är exempelvis referenssamtal, begäran av utlåtande från förskola/skola, eller referenssamtal med barn- och ungdomspsykiatri, barnavårdscentralen (BVC), mödravården (MVC) eller andra aktörer som kan ha uppgifter som är av intresse för utredningen. BBIC formulär "Begäran om utlåtande" kan skickas ut till skola/förskola, om det inte är uppenbart olämpligt eller onödigt. I samband med att konsultationsdokument skickas ut till förskolan/skolan bör socialtjänsten kontakta aktuell förskola/skola för att boka en tid för att gå igenom dokumentet tillsammans med vårdnadshavarna och barnet/den unge

I det fall någon/några av parterna inte samtycker till att vissa kontakter tas, görs en bedömning av om det föreligger skäl att inhämta uppgifter mot parternas vilja. Sådan bedömning görs i samråd med förste socialsekreterare. Det krävs att de inhämtade uppgifterna är av stor vikt för utredningen för att ett sådant beslut ska fattas. Information inhämtas då i enlighet med 20 kap. 5 § SoL. Denna bedömning dokumenteras, parterna informeras om att uppgifter kommer att inhämtas, om det inte är uppenbart olämpligt att informera parterna om detta. Om man av någon anledning väljer att inte informera parterna om att uppgifter inhämtas enligt 20 kap. 5 § SoL, ska detta noga dokumenteras i akten tillsammans med den bedömning som föranleder detta ställningstagande. Beslut att inhämta uppgifter enligt 20 kap. 5 § SoL är inte överklagningsbart.

Enligt 7 kap. 4 § OSL råder det sekretess inom socialtjänsten för enskild persons personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att men kan uppstå för denne eller dennes närstående. Dock hindrar inte denna paragraf att myndigheter inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården har möjlighet att utbyta uppgifter som berör barn eller unga om det behövs för att denne ska få nödvändig vård. När det gäller vårdnadshavares rätt att ta del av det uppgifter som framkommer i samtal med den unge är det en huvudregel att dessa har rätt att ta del av allt som framkommer i ett ärende enligt 16 § FL.

9.4 Skriva utredning

Utredningen är en process som utmynnar i ett beslutsunderlag. Beslutsunderlaget är en sammanfattning av det material som är insamlat under utredningstiden och som bedöms viktig för bedömningen. Utredningen skall skrivas i enlighet med BBIC och det är viktigt att all information av vikt finns redogjord i utredningen. Var man väljer att skriva respektive information är inte det primära, utan att all information finns redogjord för på en plats i utredningen och att man inte upprepar informationen i utredningen. Det är ansvarig handläggare som bedömer vilken information som ska redogöras för i beslutsunderlaget. Utredningen kan med fördel lämnas för genomläsning till förste socialsekreterare under utredningens gång för stöd i denna bedömning.

Under respektive rubriker ska redogöras vårdnadshavares/barnets/andra aktörers uppgifter, inte socialtjänstens egna tolkningar. Socialtjänstens iakttagelser redovisas uteslutande under rubriken med samma namn. Reflektioner och bedömningar redovisas under rubrikerna analys och bedömning.

I beslutsunderlag samt journalanteckningar ska tydligt framgå hur barnet informerats och fått möjlighet att uttrycka sin åsikt. Om detta inte skett, ska tydligt framgå en bedömning samt motivering varför detta inte skett. Man ska använda BBIC grundbok och BBIC metodstöd som stöd i utredningsskrivandet. Där framgår hur man från socialstyrelsens sida tänkt att informationen ska fördelas i en utredning.

Om man under utredningsprocessen gör bedömningen att det troligen kommer att behövas vård enligt LVU för barnet/den unge, ska omedelbart en anmälan om behov av offentliga biträden skickas till förvaltningsrätten. Ansvarig handläggare ansvarar för att anmälan om behov skickas till förvaltningsrätten. Dokumentera i akten att sådan anmälan skickats till förvaltningsrätten. Samtliga handlingar som ska skickas till förvaltningsrätten ska skickas via deras e-tjänst "säker e-post". När alla utredningssamtal har skett och det inte finns behov av ytterligare utrednings-åtgärder SKA utredningen färdigställas, kommuniceras och beslut fattas **OMGÅENDE**. Utredningen får **INTE** ligga öppen i avvaktan på att utredningstiden om fyra månader ska löpa ut.

9.5 Analys

Analysen består av att redogöra för vilka risk- och skyddsfaktorer som kan identifieras i utredningen.

I analysen ska utredaren inte göra egna bedömningar, utan endast redogöra för på vilket sätt vissa händelser, situationer eller omständigheter utgör riskfaktorer eller skyddsfaktorer för barnet.

9.6 Bedömning

I bedömningen ska beskrivas hur socialtjänsten uppfattar barnets situation, hur risk- och skyddsfaktorer balanseras i barnets situation samt om det föreligger

behov av skydd och stöd för barnet samt vilka insatser/åtgärder som socialtjänsten föreslår.

Bedömning av om behov av stöd eller skydd föreligger samt vilka insatser/åtgärder som föreslås görs av respektive handläggare tillsammans med eventuell medhandläggare.

I Malå kommun ska alltid öppenvård och hemmaplanslösningar övervägas i första hand som insatsalternativ samt att resurser i barnets nätverk används. I de fall det inte bedöms tillräckligt eller adekvat med öppenvård för barnet ska skäl för detta tydligt anges i utredningen.

I de fall man bedömer att det finns en oro för barnets situation samt ett behov av insatser, men vårdnadshavarna inte samtycker till sådana insatser, ska socialtjänstens bedömning av behovet samt förslag till beslut framgå i bedömningen. Varför bedömda insatser inte är aktuella, beskrivs då under rubriken "mottaglighet". Här ska även beskrivas vilka konsekvenser som riskerar att uppstå om barnet/den unge inte får de insatser som bedömts nödvändiga för att han/hon ska kunna få sina behov tillgodosedda på både kort och lång sikt.

Det är viktigt att utredningens analys och bedömning besvarar utredningens frågeställningar, som redovisats i utredningsplanen.

I det fall utredningen avslutas med beslut om placering, ska nätverksplacering ALLTID övervägas. Det ska tydligt framgå av dokumentation att bedömning gjorts samt varför det eventuellt inte bedöms vara aktuellt med nätverksplacering.

9.7 Kommunikering

Beslutsunderlaget kommuniceras utan påskrift av beslutsfattare, fördelaktigt vid möte med familjen där man kan inhämta inställning till materialet och insatser. Om synpunkter inkommer från den enskilde skrivs detta in under vårdnadshavares/barnets uppfattning. Den enskilde ska erhålla minst fem arbetsdagar i frist att inkomma med synpunkter. När detta är klart är utredningen klar i sin helhet och beslut fattas.

Beslutsunderlaget i sin helhet inklusive analys och bedömning samt beslut skall kommuniceras med vårdnadshavarna samt barnet/den unge innan utredningen avslutas. Av dokumentation ska framgå på vilket sätt parterna kommunicerats utredningen, alternativt hur de erbjudits kommunikering. Om föräldrarna vill ha utredningen hemskickad, skickas utredningen per post mot mottagningsbevis, alternativt hämtas på socialtjänsten. Viktigt att barn/unga får information anpassad till deras ålder, mognad och individuella förutsättningar. Socialtjänsten har framtagna mappar med information om vissa insatser, både till barn/unga och föräldrar. Ytterligare information finns att skriva ut från bl.a. Socialstyrelsen. Barn/unga har rätt att få information om deras rättigheter i förhållande till familjehemmet/HVB. Det gäller bland annat rätt att vara delaktig i

planering av vården, ta del av journalanteckningar, tala enskilt med företrädare för nämnden och framföra synpunkter och klagomål. Information finns att hitta på bl.a. IVOs hemsida.

I beslutsunderlaget samt journalanteckningar ska framgå hur barnet informerats, kommunicerats samt fått möjlighet att uttrycka sin åsikt. Om barnet inte informerats eller givits möjlighet att uttrycka sin åsikt, ska det tydligt framgå såväl motivering till detta samt den bedömning som ligger till grund för ställnings-tagandet.

Det ska tydligt framgå av såväl utredningsdokument som journalanteckningar att handläggaren gått igenom utredningen tillsammans med parterna samt parternas uppfattning. Om detta inte skett, ska detta tydligt motiveras i dokumentation.

Det finns en möjlighet för socialtjänsten att inte kommunicera utredningens bedömning, om det föreligger en hotbild eller andra mycket starka skäl som talar för att man inte kommunicerar bedömningen. Bedömning att inte kommunicera bedömningen görs i samråd med förste socialsekreterare.

9.8 Beslut

Ange i förekommande fall alltid lagrum. Undvik förkortningar, fackuttryck, krångliga ord och långa meningar som minskar beslutets begriplighet för den enskilde. Om du av praktiska skäl behöver använda en förkortning i beslutsformuleringen – t.ex. SoL, LVU eller LVM bör förkortningarnas innebörd ha angivits tidigare, t.ex. i utredningen. Om förkortningar inte tidigare förklarats bör lagens fullständiga namn anges i beslutsformuleringen. Undvik ett korthugget telegramspråk ("ej åtgärd", "socialbidrag enligt norm"); använd subjekt och hjälpverb i den utsträckning som sker i normalt språkbruk. Var noga med beslutsmotivering när det behövs, t.ex. vid avslagsbeslut. Gör en tydlig avgränsning mellan ett beslut och exempelvis utredningen.

Om beslutet inte kan skrivas i en enda kort mening bör man skilja på beslutsmotiveringen och beslutsklämman/att-satsen, t.ex. genom en ny rad. Först skrivs beslutsmotivering, (om den behövs), därefter själva klämman/att-satsen. Dela upp ett beslut i flera satser då beslutet är av sammansatt karaktär. Ange vid behov en åtgärds tidsmässiga placering, t.ex. när åtgärden skall påbörjas, om insatsen skall ske tills vidare eller under viss tid, när eventuell omprövning skall ske och så vidare. Se till att beslutet täcker hela den fråga som skall prövas; exempelvis skall ett biståndsbeslut innebära ett ställningstagande till hela den framställning som har gjorts. Av denna anledning är det viktigt att göra klart för sig vad framställningen konkret avser.

Beslut skrivs i beslutsklubba i Lifecare, om det inte finns annat beslutsformulär som ska användas exempelvis beslut om polisanmälan vid brott mot barn eller ärenden som ska till socialnämnd där BBIC beslutsformulär används. Beslut klubbas i Lifecare. Vid beslut om utbetalningar och ekonomiskt bistånd används beslutsklubba i Lifecare där biståndet tydliggörs i beslutstexten. Detta beslut

dras ut och signeras av handläggare utifrån delegation. Beslut får inte verkställas i Lifecare förrän de faktiskt har påbörjats. **Glöm ej att samtliga beslut måste tidsbegränsas.** Formulering enligt: *att beslutet omprövas vid eventuella förändrade förhållanden och/eller förändrade vårdbehov.*

9.9 Uppföljning efter avslutad utredning utan insats

Nämnden kan i vissa fall besluta om uppföljning mot vårdnadshavares vilja enligt 23 kap. 1 § SoL, så kallat oberoende samtycke. Uppföljningar mot berörda parter ska ske restriktivt då det är ett ingrepp i den enskildes integritet och självbestämmande. Skäl till uppföljning är t.ex. att det kvarstår oro för barnet eller den unge och vårdnadshavare och/eller den unge över 15 år tackar nej till insatser.

Beslutet ska motiveras, dokumenteras och meddelas den som uppföljningen gäller. I 23 kap. 5 SoL framgår att uppföljningen ska avslutas senast sex månader från det att utredningen avslutats eller placering upphört. Handläggare ska underrätta parterna om beslutet och när uppföljningen ska avslutas. Det ska framgå av dokumentationen att vårdnadshavare och/eller barn inte samtycker till insatser. Beslutet om uppföljning är inte överklagningsbart.

Under uppföljningen får nämnden ta samma kontakter som under en pågående utredning och även prata med barnet mot vårdnadshavares vilja.

10 Dokumentation

Hur dokumentationen ska gå till regleras i en rad olika lagar såsom t.ex.: socialtjänstlagen, förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen och tryckfrihetsordningen. Hur dessa ska tillämpas finns beskrivet i ett antal olika skrifter, men mycket information går att hitta i Socialstyrelsens handböcker.

Samtlig dokumentation skall återfinnas i journalanteckningar. Hela ärendet skall kunna följas i aktanteckningar, i såväl utredningsskedet som under insatsen. Utgångspunkten är alltså att journalen ska spegla "beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse". Att vissa uppgifter ska dokumenteras i journalen utesluter inte heller att en journalanteckning kan innehålla hänvisningar till ett eller flera separata dokument, t.ex. ifyllda formulär som använts inom ramen för standardiserade bedömningsmetoder, genomförandeplaner eller minnesanteckningar från möten som gällt samverkan i det enskilda fallet. Journalanteckningar och andra handlingar som hör till den enskildes personakt ska hållas ordnade så att det enkelt går att följa och granska handläggningen av ärenden, åtgärder som vidtas i samband med verkställighet av beslut samt genomförande och uppföljning av insatser. Inkommande och upprättade handlingar som tillförs en personakt kunna spåras på ett enkelt sätt. Det förutsätter att det finns en tydlig och omedelbar koppling mellan journalanteckningar som förs fortlöpande och separata handlingar som tillförs personakten.

Syfte med dokumentationen är:

- Rättssäkerhet.
- Utveckling av verksamheterna.
- Utvärdera resultaten (kunskap.)
- Arbetsredskap. för vid planering och uppföljning.
- Skydd för klienterna mot felaktig eller bristfällig handläggning.

10.1 Dokumentationens omfattning

För att dokumentationen ska kunna tjäna sitt syfte ska den innehålla tillräcklig, väsentlig och korrekt information. Vad detta innebär kan variera mellan olika verksamheter och ärendetyper.

Endast de uppgifter som har betydelse med hänsyn till verksamhetens art och det enskilda fallet behöver dokumenteras.

Mindre insatser kan dokumenteras mer summariskt. Det är därför viktigt att reflektera över i vilket syfte en handling upprättas så att innehållet begränsas till vad som är relevant i sammanhanget.

10.2 Hur ska dokumentationen göras?

- Objektivt och sakligt.
- Uppgifterna ska vila på ett korrekt underlag och inte vara av nedsättande karaktär.
- Ett krav för att värderande omdömen ska få förekomma bör vara att de har sakligt underlag och är av verklig betydelse för saken.
- Återhållsamhet bör iaktas när det gäller uppgifter om den enskildes privatliv, om inte uppgifterna är nödvändiga för bedömningen i ärendet.
- Myndigheten ska sträva efter att uttrycka sig lättbegriplig.

10.3 Barnperspektiv i dokumentation

Det ska alltid framgå ur dokumentationen vilken information som har lämnats till ett barn, på vilket sätt informationen lämnades samt av vem. Det ska även framgå vilka åsikter som barnet har fört fram, hur man tagit hänsyn till dessa och hur man har beaktat barnets bästa. Om barnet inte har framfört sina åsikter ska det dokumenteras hur man har gått tillväga för att så långt som möjligt klargöra barnets eller den unges inställning.

Av journalen ska det framgå när;

- När åtgärder har vidtagits och av vem (namn och titel).
- När faktiska omständigheter eller händelser av betydelse har inträffat.
- När en handling av betydelse har kommit in till eller upprättats av den som bedriver verksamhet.
- Ställföreträdare, ombud eller biträde har medverkat vid handläggning av ett ärende eller vid genomförande eller uppföljning av en insats.
- Tolk eller kommunikationsstöd har använts vid kontakter med den enskilde.

Därutöver redovisas utvald information i de olika BBIC-dokumenten. Beslutsunderlaget är en sammanfattning av inkomna uppgifter och inhämtad information under utredningstiden.

När det gäller journalanteckningar som görs i anslutning till möten, telefonsamtal och elektroniska meddelanden respektive inkommande och upprättade handlingar ges följande rekommendationer:

- *Möten*
Journalanteckningar som görs i samband med ett möte med den enskilde eller ett möte med flera personer bör begränsas till uppgifter om vilka personer som deltagit vid mötet (namn och titlar), vilka frågor som i huvudsak behandlats och vad mötet resulterat i.
- *Telefonsamtal och elektroniska meddelanden*
Journalanteckningar som görs i samband med telefonsamtal och elektroniska meddelanden bör begränsas till uppgifter om vem som har tagit kontakt med vem (namn och titlar), i vilket syfte och vad som i huvudsak har kommit fram.
- *Inkomna och upprättade handlingar*
Journalanteckningar som gäller handlingar som har kommit in till eller upprättats av den som bedriver verksamheten bör begränsas till uppgifter om vilken typ av handling det gäller, innehållet i korthet och var handlingen i sin helhet finns tillgänglig i personakten.

Det är mycket viktigt att man alltid gör och dokumenterar en bedömning då det inkommer uppgifter eller uppstår situationer i pågående ärende. Som exempel kan nämnas att uppgifter inkommer avseende en ungdom som vårdas på HVB-hem att en situation uppstått. Om man då som ansvarig handläggare bedömer att inga åtgärder behöver vidtas samt att den unge kan ges erforderlig vård på det aktuella HVB-hemmet trots de inkomna uppgifterna, är det av mycket stor vikt att detta framgår av en aktanteckning, dels de inkomna uppgifterna, dels den bedömning man gjort och motiveringen till denna.

Dokumentationen ska följa "processkedjan" vilket innebär att det löpande under ärendets gång ska dokumenteras ställningstaganden som gjorts, samtycken som lämnats av den enskilde eller andra parter samt bedömningar som gjorts. Vidare ska genomgående tydligt framgå i dokumentation i det fall något av ovanstående gjorts, samt varför detta inte gjorts och hur bedömningen då motiveras. Syftet med dessa bestämmelser är att skapa en större delaktighet för parterna i utredningarna.

Enligt gällande dokumentationsföreskrifter ska journalanteckningar vara införda i akten i Lifecare senast 2-3 veckor efter vidtagen åtgärd/förda samtal.

När det gäller kravet på att dokumentationen ska utformas med respekt för den enskildes integritet ger förarbetena till 52 § i 1980 års socialtjänstlag, som var en föregångare till 14 kap. 6 § i nuvarande socialtjänstlag, viss vägledning. I dessa äldre förarbeten sägs följande:

Anteckningar som görs skall bygga på respekt för den enskildes integritet. Härmed förstås bl.a. att den enskilde ska behandlas med aktning. Utgångspunkten är således att uppgifterna i dokumentationen ska vila på ett korrekt underlag och inte vara av nedsättande eller kränkande karaktär. Återhållsamhet bör iakttas när det gäller uppgifter om den enskildes privatliv, om inte uppgifterna är nödvändiga för bedömningen i ärendet.

11 Utlämnande av handlingar

När det inkommer en begäran om utlämnande av handlingar bör denna vara skriftlig på grund av den sekretessprövning som måste ske.

Begäran om utlämnande av handlingar aktualiseras i Lifecare, det leder inte till utredning jml 14 kap. 2 § SoL men beslut om utlämnande fattas i aktualiseringen. Finns pågående ärende knyts aktualiseringen till ärendet i Lifecare.

När begäran om utlämnande inkommit görs en **menprövning** om den som begär ut handlingarna har rätt att få del av det material som begärts ut och följande rutiner ska följas:

1. Visar det sig efter prövning att personen inte har rätt att få ut begärda handlingar ska begäran avslås, och personen ska meddelas om beslutet. Beslutet ska läggas i akten.
2. Visar det sig genom prövningen att personen har rätt att få ut handlingar, ska en sekretessprövning göras av handlingarna som begärts ut.
3. Det ska framkomma antingen i pågående akt eller i aktualiseringen vilka handlingar som lämnats ut och om något har sekretessbelagts i materialet. Görs ingen sekretessbeläggning noteras det endast vilka handlingar som lämnats ut. Är något av innehållet i handlingarna sekretessbelagt, ska en kopia tas på det material som lämnats ut och läggas i den unges akt.

I båda fallen ska besvärshänvisning finnas med vid kommunikation.

Parterna i ett ärende har enligt 16 § FL rätt att ta del av uppgifter som tillförts ärendet. Samtliga parter i ett ärende har alltid rätt att få ut samtliga handlingar i ett ärende. Det är dock viktigt att tillse att det inte finns information som berör annan i de handlingar som lämnas ut. Som exempel kan nämnas att känslig information rörande en förälder (och som inte berör barnet) inte kan lämnas ut till den andra föräldern utan samtycke. Det är därför mycket viktigt att man noga ser över handlingar innan de lämnas ut.

Samtliga parter har rätt till en kopia av den färdiga utredningen om de så önskar.

I samband med att handlingar lämnas ut till part i ett ärende, ska personen skriftligt kvittera ut handlingarna samt uppvisa giltig legitimation alternativt på annat sätt styrka sin identitet. Kopia av identitetshandlingen ska finnas i akten tillsammans med kvitteringen.

11.1 Beslut att ej lämna ut handling

Grundregeln är att sekretess råder gentemot den som inte är part i ärendet. Den enskilda kan enligt 12 kap. 2 § första stycket OSL samtycka till att sekretessen helt eller delvis efterges. **OBS!** Om vårdnadshavare samtycker till att sekretessen delges gällande ett barn, måste en bedömning göras om det är lämpligt att lämna ut handlingar till någon som inte är part.

Det framgår av 12 kap. 3 § OSL att information, handlingar eller annat som är av intresse inte får lämnas ut om det anses av vikt att sekretessbelagt material inte röjs. Det ska göras en sekretess och menprövning av uppgifter i utredning och detta dokument läggs som bilaga till utredningen. Det innebär att visa uppgifter i utredningen inte lämnas ut.

Den enskilde informeras om att han eller hon kan begära att myndigheten prövar frågan, samt informeras om att det krävs ett skriftligt beslut från myndigheten för att kunna överklaga.

Om bedömning görs att en handling inte kan lämnas ut till part, ska detta meddelas. I samband med detta meddelande ska den sökande informeras om att han/hon har rätt att få saken prövad av myndigheten och att det krävs ett skriftligt beslut för att ärendet ska kunna överklagas. Det är den tjänsteman som tar emot sådan begäran som ska se till att den kommer till rätt instans. Överklagan av ett sådant beslut lämnas till förvaltningsrätten. I sedvanlig ordning ska överklagan inlämnas till beslutande myndighet (socialnämnden) som prövar om överklagan föranleder omprövning av beslutet och i annat fall vidarebefordrar beslutet tillsammans med överklagan till förvaltningsrätten.

Bedömning kan även göras att inte lämna ut valda delar av handling. Även detta ska hanteras i enlighet med ovanstående punkt, den enskilde kan överklaga beslut att inte lämna ut valda delar av de begärda handlingarna. Prövning samt överklagan av beslut att inte lämna ut handlingar regleras i 6 kap. 1-3 §§ samt 7-9 §§ OSL.

Som regel råder inte sekretess gentemot vårdnadshavarna i ett ärende rörande ett barn. Rätten att ta del av sina barns angelägenheter tunnas ut i takt med barnets stigande ålder och mognad. När barnet nått en viss mognad och utveckling i övrigt anses föräldrarna därför inte kunna ta del av barnets angelägenheter. Någon åldersgräns finns inte angiven, då det är barnets mognad som är avgörande. Enligt 12 kap. 3 § OSL framgår att sekretess för uppgift till skydd för en underårig gäller även gentemot vårdnadshavare om det kan antas att den underårige lyder betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavare. Beslut att sekretessbelägga uppgifter gentemot vårdnadshavare fattas av förste socialsekreterare.

12 När bara en vårdnadshavare samtycker

Om ett barn står under vårdnad av två vårdnadshavare och bara den ena samtycker till en åtgärd till stöd för barnet, får socialnämnden besluta att åtgärden får vidtas utan den andra vårdnadshavarens samtycke om det krävs med hänsyn till barnets bästa och åtgärden gäller:

- psykiatrisk eller psykologisk utredning eller behandling som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen,
- behandling i öppna former som ges med stöd av 11 kap. 1 § SoL,
- utseende av en kontaktperson eller en familj som avses i 13 kap. 7 § SoL, eller
- en insats enligt 9 § p.4, 5 eller 6 LSS.

När en förälder ansöker om att socialnämnden ska bevilja insats för barnet enligt ovanstående, inleds en utredning enligt 14 kap. 2 § SoL. Utredningen bedrivs på samma sätt som andra utredningar. Utredningen syftar till att göra en bedömning av om det är till barnets bästa att socialnämnden beslutar att barnet ska ges insatser mot en vårdnadshavares vilja.

Beslut att bevilja insats mot en vårdnadshavares vilja fattas av socialnämnd. Utredningen samt förslag till beslut lämnas till nämndsekreterare i enlighet med gällande inlämningsschema.

13 Öppenvårdsinsatser

I första hand ska den egna professionen och kompetensen inom socialtjänstens öppenvård tillgodose individernas behov, i andra hand blir det externa lösningar som ska användas.

Beslut om insats fattas alltid som tidsbegränsad insats. I samband med att tiden för beslutet går ut görs ett övervägande, där bedömning ska göras av hur det fortsatta behovet av insatser ser ut innan en fortsättning av insatsen beviljas. Tidsbegränsningen ska dokumenteras, dels i det formella beslutet i datorn, dels i aktanteckning. Det är viktigt att barnet/den unge och vårdnadshavare informeras om att beslutet är tidsbegränsat och vad det innebär. I beslutet ska anges tidsperioden när beslutet ska omprövas efter verkställighetsdatum.

13.1 Uppdrag till öppenvården

Beslut om bistånd enligt 11 kap. 1 § SoL i form av öppenvårdsinsats fattas av ansvarig handläggare alternativt förste socialekreterare. Om insatsen ska verkställas av kommunens egen öppenvård fattas beslut om individuellt behovsprövad öppenvård enligt 11 kap. 1 § SoL. Om insatsen ska verkställas av extern utförare fattas beslut om individuellt behovsprövad extern öppenvård enligt 11 kap. 1 § SoL. Insatsen specificeras sedan ytterligare genom tilldelning av resurs familjebehandling, personligt stöd, föräldrastöd m.m. Om

öppenvårdsinsats avser flera olika delar, såsom exempelvis föräldrastöd och bostöd eller liknande, tilldelas flera insatser inom samma verkställighet.

I samtliga öppna insatser, ska finnas ett uppdrag till utförare samt en genomförandeplan som beskriver hur insatsen ska genomföras, vem som ansvarar för olika områden i genomförandeplanen samt tid för uppföljning. Genomförandeplanen upprättas av öppenvården.

Efter att beslut fattats om bistånd enligt 11 kap. 1 § SoL i form av öppenvårdskontakt, lämnas blanketten "uppdrag till utförare" till ansvarig chef för öppenvården. Vid behov kallar ansvarig socialsekreteraren berörda parter i ärendet till ett uppstartsmöte. Till uppstartsmötet kallas ansvarig handläggare, den enskilde/vårdnadshavaren, eventuellt barn/ungdom samt öppenvårdskontakten. I detta möte fastställs hur insatsen ska utformas samt genomföras. Genomförandeplan gör öppenvårdspersonal därefter tillsammans med den enskilde.

14 Kontaktperson/kontaktfamilj

Beslut om bistånd enligt 11 kap. 1 § SoL i form av kontaktperson/kontaktfamilj fattas av socialsekreterare nivå 3. Sådana insatser kräver alltid samtycke från vårdnadshavarna och, om den unge fyllt 15 år, av den unge själv.

Efter att beslut fattats om bistånd enligt 11 kap. 1 § SoL i form av kontaktperson-/kontaktfamilj, genomförs ett inledande samtal med barnet/den unge, vårdnadshavare samt uppdragstagare och ansvarig handläggare. Det är ansvarig handläggare som ansvarar för att mötet kommer till stånd samt som ansvarar för mötets utformning. Under mötet upprättas en genomförandeplan som ska styra insatsen.

Kontaktpersonen/kontaktfamiljen ska vara utredda av socialtjänsten och det ska upprättas ett avtal som reglerar vad uppdraget ska innehålla. Registerutdrag inhämtas på alla personer som utreds för uppdrag som kontaktperson/familj. När lämplig kontaktperson/kontaktfamilj som matchar den unges behov hittats, kontaktas barnet och vårdnadshavare. Handläggaren träffar kontaktpersonen-/familjen tillsammans med den unge och familjen för introduktion. Går introduktionen bra skrivs avtal med kontaktfamilj/kontaktperson. Avtalet skrivs för en bestämd tid max. 6 mån, nytt beslut fattas för 6 månader i taget. Insatsen kan användas som en del av en mera omfattande insats med flera olika aktörer.

Vilken familj som tillsätts som kontaktfamilj utifrån det beviljade biståndet, är ett verkställighetsbeslut och därför inte överklagningsbart. I de fall vårdnadshavarna har önskemål om en specifik familj, ska de informeras om att hänsyn kommer att tas till deras önskemål, men att de inte kan välja vilken kontaktfamilj som socialtjänsten ska ge uppdrag åt. Av bedömning ska framgå att socialtjänsten bedömer att barnet kan få behoven tillgodosedda med den föreslagna familjen och att det bedöms vara i enlighet med barnets bästa. I de

fall vårdnadshavarna är missnöjda med ovanstående beslut, ska de informeras om att eftersom beslutet inte är överklagningsbart kan de välja att lämna in klagomål om de är missnöjda med hanteringen av ärendet. Klagomål kan lämnas till kommunen och även till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

15 Inköpta tjänster

Förutsättningar för att tjänster ska köpas till öppenvård är att det behövs omfattande arbete, för att ett barn inte ska behöva placeras eller för att en placering ska kunna avslutas. Arbetet ska bedömas vara så omfattande i tid och utförande att den egna öppenvården inte kan täcka behovet.

En omfattande vårdplan ska finnas i ärendet och bedömningen görs att en tjänst måste köpas in för att kunna möta behoven. Den socialsekreterare som ska verkställa insatsen undersöker möjliga alternativ. Diskussioner förs kontinuerligt med förste socialsekreterare för att finna en lämplig väg att gå. Förslaget om insats presenteras för den unge och eventuella vårdnadshavare för att se om det kan fungera. Om alla parter efter introduktionen är överens om att detta kan vara en lämplig insats skrivs ett avtal mellan verksamheten och socialtjänsten i Malå kommun. Det är förste socialsekreterare som godkänner insatsen och skriver avtal.

Det är brukligt att genomförandeplanen skrivs tillsammans med den verksamhet som ska användas som insats i ärendet. Uppföljning med det verksamheter som vi köper tjänster av sker regelbundet.

Fungerar insatsen och uppföljningarna visar att behoven i vårdplanen uppfylls avslutats insatsen enligt tidigare tillvägagångssätt. Är det så att uppföljningarna inte visar en positiv utveckling förs en diskussion med förste socialsekreterare om det är andra insatser som kan vara lämpliga.

16 Verkställande

Av beslutet ska inte framgå var en insats verkställs (undantag familjehemsplacering där medgivande till familjehemmet lämnas i samma beslut som beslut om familjehemsplacering). Detta är som regel en verkställighetsfråga. Däremot ska framgå vilket önskemål avseende utförare den enskilde har och vilka försök som gjorts att tillmötesgå dessa önskemål.

Det ska tydligt framgå av dokumentation när man verkställt beslutet. Beslut om insats ska verkställas inom tre månader från fattat beslut. Detta innebär att insatsen i praktiken ska ha startat upp inom denna tidsram. Om sådant biståndsbeslut inte verkställts inom denna tidsram, ska handläggaren fylla i en avvikelserapport i samband med varje nytt kvartal efter att beslutet skulle verkställts. Avvikelserapporten lämnas till socialchef som vidarebefordrar denna till berörda instanser.

17 Uppföljning

Uppföljning görs kontinuerligt av genomförandeplanen, minst var sjätte månad. Vid uppföljning av öppenvårdsinsats samt kontaktfamilj/kontaktperson, görs uppföljning enligt överenskommelse samt vid behov. Vid uppföljning närvarar vårdnadshavare samt eventuellt barnet/den unge, handläggare samt utförare av insatsen (kontakt i öppenvården/kontaktperson/kontaktfamilj).

Genomförandeplanen revideras var sjätte månad, oftare på förekommen anledning. I samband med uppföljning, dokumenteras uppföljningsmötet i akt. Vidare ska formuläret "Uppföljning av pågående insatser" fyllas i minst var sjätte månad. Av uppföljning ska framgå om insatsen ska förändras och i så fall hur, hur omfattningen ska vara fram till nästa uppföljningsmöte samt vad som motiverar eventuell förändring av omfattningen.

18 Förebyggande insatser enligt LVU – mellantvång

18.1 Förutsättningar

Socialnämnden kan i vissa fall enligt 22 § LVU besluta om förebyggande insatser, det s.k. mellantvånget. Det ger socialnämnden en möjlighet att besluta om insatser till barn/ungdomar trots att vårdnadshavare och barnet/den unge (om denne fyllt 15 år) inte samtycker. Beslut kan endast fattas utifrån den unges eget beteende, inte på grund av förhållanden i hemmet.

Beslutet fattas av socialnämnd och kan inte delegeras till ordförande eller annan ledamot. Beslut om förebyggande insatser enligt 22 § LVU är överklagningsbart och ska kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning.

Förutsättningar för att ta ett beslut enligt 22 § LVU föreligger om:

- det kan antas att den som är under 20 år till följd av ett beteende som avses i 3 § LVU kommer att behöva vård enligt LVU om beteendet fortsätter, och
- det stöd och den behandling som den unge behöver inte kan ges med samtycke av honom själv, om han fyllt 15 år, eller vårdnadshavarna.

18.2 Genomförande av insats

Socialnämnden får besluta att:

- den unge ska hålla regelbunden kontakt med en särskilt utsedd kontaktperson, eller
- den unge ska delta i behandling i öppna former inom socialtjänsten.

Vid beslut enligt 22 § LVU ska genomförandeplan finnas som innehåller vilka insatser som tidigare gjorts, det behandlingsbehov som föreligger samt formerna för det stöd som nämnden planerar under tiden för insatsen såväl som

efter insatsens avslut. Planen bör så långt som möjligt upprättas i samråd med den unge och vårdnadshavarna.

Socialnämnden kan inte med tvång genomföra insats enligt 22 § LVU. Om den unge inte följer nämndens beslut utgör det i sig inte skäl för vård enligt LVU, dock ska en bedömning av situationen göras för att se om den sammantagna situationen innebär att det föreligger skäl för vård enligt LVU.

18.3 Uppföljning av insats

Beslutet om insatsen ska omprövas första gången sex månader efter nämndens beslut, sedan fortsättningsvis var sjätte månad. Beslut om fortsatta förebyggande insatser efter omprövning fattas av socialnämnd och är inte delegerbar till socialnämndens ordförande eller annan ledamot. Omprövning innebär ett formellt beslut som kan överklagas och därmed ska kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning.

Omprövning ska även göras om någon av parterna begär det.

18.4 Upphörande av insats

Insatser enligt 22 § LVU ska inte pågå längre än nödvändigt. De förebyggande insatserna ska upphöra då det inte längre är nödvändigt och senast när den unge fyllt 21 år. Beslut om upphörande av förebyggande insatser fattas av socialnämnd och är inte delegerbart till ordförande eller annan ledamot.

Vid insatsens avslut ska tydligt framgå en motivering till att insatsen avslutas. En bedömning ska göras av om målen uppnåtts. Vidare ska dokumenteras om det finns kvarvarande behov som gör att ett fortsatt motiveringsarbete ska föras gentemot den enskilde.

19 Unga lagöverträdare

En ungdom får inte enligt 1 kap. 6 § BrB dömas för brott begångna innan femton års ålder. För de unga som fyllt femton år men ännu inte arton år har socialnämnden det primära ansvaret för eventuella insatser. Den unge är straffbar, men åklagaren kan besluta om åtalsunderlåtelse enligt 17 § LUL under förutsättning att andra lämpliga insatser kommer till stånd.

Inkomna polisanmälningar till socialtjänsten i Malå gällande personer under 18 år som begått brott, hanteras som vanliga inkomna orosanmälningar. Socialsekreterare gör en förhandsbedömning och kallar vårdnadshavare för samtal gällande polisanmälningen och om det kommer att inledas utredning eller ej. Även i förhandsbedömningarna angående polisanmälningar sker risk- och skyddsbedömningar.

Beslut om barnavårdausredning ska inledas eller ej är delegerat till socialsekreterare nivå 3.

Socialsekreterare lämnar yttranden i olika ärenden såsom yttrande enligt LuL och körkortsytttranden till Transportstyrelsen.

Åklagare/tingsrätt alternativt polismyndigheten kan begära ett yttrande av socialnämnden enligt LuL avseende en ungdom. De är då intresserade av om bedömning görs att ungdomstjänst är aktuellt utifrån den situation den unge befinner sig i. Utifrån en begäran om yttrande, inleds utredning enligt 14 kap. 2 § SoL. Av begäran framgår vilka uppgifter som bör framgå av yttrandet. Om man gör bedömning att det skulle kunna vara aktuellt med ungdomstjänst för den unge, ska föreslagna insatser specificeras i yttrandet tillsammans med ungdomens inställning till de föreslagna insatserna. Mall för yttrande enligt LuL finns på sidan: aklagare.se/svarsmall/.

Det ska av dokumentation tydligt framgå hur den unge informerats samt fått möjlighet att uttrycka sin åsikt. Om detta av någon anledning inte skett, ska noga dokumenteras och motiveras varför.

Det ska av dokumentation tydligt framgå att parterna fått information om utredning och bedömning samt huruvida de samtyckt eller ej.

Det är viktigt att ha i åtanke att yttrandet läses upp i tingsrätten, varför information om annan person av sekretessskäl ej bör finnas i yttrandet. Det är även viktigt att yttrandet är så kortfattat som möjligt, på grund av den unges integritet. Information som inte är av vikt för den aktuella frågan, ska inte redogöras för i yttrandet.

20 Placering enligt 11 kap. 1 § SoL

20.1 Placering föräldra – barnhem

Ett barn kan placeras tillsammans med sina föräldrar på ett föräldra – barnhem i syfte att utreda föräldrarnas förmåga att tillgodose barnets behov. I de fall ett barn placeras tillsammans med en eller båda föräldrar för utredning eller observation på ett föräldra – barnhem beviljas insatsen på barnet/barnen i form av *Vård utanför eget hem* och tilldelas resurs i form av aktuellt föräldra – barnhem.

Placering av barnet tillsammans med föräldrarna på föräldra-barnhem genomförs alltid med stöd av 11 kap. 1 § SoL och kräver alltid samtycke av föräldrarna. Om bedömning görs att sådan placering är nödvändig och föräldrarna/vårnads-havarna inte samtycker, ska en bedömning göras av huruvida det föreligger skäl för andra insatser än frivilliga avseende barnet. Det är mycket viktigt att denna bedömning dokumenteras noga!

20.2 Placering enligt 11 kap. 1 § SoL

Placering av ett barn utanför hemmet kan göras med samtycke av vårdnadshavarna och/eller den unge själv. I dessa fall ses placeringen som ett bistånd som lämnas i enlighet med 11 kap. 1 § SoL.

- Beslut om placering av barn/unga fattas av förste socialsekreterare.
- I utredningen dokumenteras ett förslag till beslut.
- Efter att beslut fattats av förste socialsekreterare, skall detta registreras i Lifecare.
- Beslutet ska anmälas till socialnämnden vid nästkommande sammanträde.
- I det fall placeringen planeras att vara tillfällig, fattas beslut om jourplacering. Om det inte finns särskilda skäl får ett barn vårdas i ett jourhem i högst två månader efter det att socialnämndens utredning enligt 14 kap. 2 § SoL om ingripande till barnets skydd eller stöd avslutats. Jourhemmet är utrett och godkänt av socialnämnden och arvoderat utifrån uppdraget. Andra placeringar i hem som inte uppfyller detta benämns som tillfälliga familjehem.

Familjehem

Socialnämnden ska anmäla beslut som innebär att fler än tre barn kommer att vara placerade i ett och samma jour- eller familjehem. Anmälan görs via blankett som finns på IVO:s hemsida.

Socialnämnden ska säkerställa att uppgifter från misstanke- och belastningsregistret inhämtas vid godkännande av jour- eller familjehem. Uppgifterna ska ha kommit nämnden tillhanda innan beslut om placering sker.

- Kontrollera hur många barn som kommer att vara placerade i jour- eller familjehemmet.
- Ställ frågor så att du får en total bild av antalet barn även om det är andra kommuner som placerat i samma jour- eller familjehem.
- Konstateras att det totalt är fler än tre barn placerade – gör anmälan till IVO enligt ovan samt dokumentera detta.
- Informera jour- eller familjehemmet om att sådan anmälan måste och kommer att göras.
- Begär alltid utdrag ur misstanke- och belastningsregistret innan placering i jour- eller familjehem sker.
- Utdragen ska ha inkommit och bedömts innan placering sker.
- Vid konsulentstött familjehem eller familjehem som av annan orsak är utrett av annan aktör än den egna kommunen – begär att få se utdrag enligt ovanstående avseende den familj som är tilltänkt som jour- eller familjehem.

Vårdplan ska alltid finnas i ärenden som rör placeringar av barn. Av vårdplanen ska framgå om barnet/den unge och vårdnadshavarna samtycker till den föreslagna vårdplanen eller inte. Om parterna samtycker till den föreslagna vårdplanen, ska denna finnas undertecknad i akten.

För barn placerade i familjehem, ska enligt 22 kap. 12 § SoL en särskild socialsekreterare utses för barnet.

Hem för vård eller boende (HVB)

För att uppfylla kravet på god kvalitet och säkerhet vid placering på HVB ska följande alltid kontrolleras:

- Att den tilltänkta verksamheten har ett giltigt tillstånd.
- Om den tilltänkta verksamheten haft omplaceringar eller oplanerade utskrivningar under aktuell period.

20.3 Genomförande av vården

Vid bedömning av vart barnet/den unge ska placeras ska en matchning göras där barnets behov ställs mot vad familjehemmet/HVB-hemmet kan erbjuda. Denna bedömning ska dokumenteras i barnets journal. Matchningen ska delges nämnd inför beslut/vid underrättelse av placering.

Vid placering av barn/unga ska närhetsprincipen särskilt beaktas. Huvudregeln bör vara att barn som placeras utanför hemmet bör ges möjlighet att ha närhet till sina föräldrar och sitt övriga nätverk. Detta ska dock alltid ställas mot barnets bästa i en bedömning. Om det krävs utifrån en skyddsaspekt avseende barnet, ska detta ha företräde framför närhetsprincipen. Denna bedömning ska noga dokumenteras.

Vid placering av syskon ska en separation av dessa så långt det är möjligt undvikas, om det inte av särskilda skäl bedöms nödvändigt utifrån barnens bästa att de ges vård av olika vårdgivare. Denna bedömning ska noga dokumenteras.

I samband med placeringar av barn ska bedömning alltid göras avseende nätverksplacering. Om detta inses anses lämpligt utifrån barnets vårdbehov om omständigheter i övrigt, ska denna bedömning noga dokumenteras.

20.4 Vårdplan

Innan ett beslut om placering i familjehem, stödboende eller HVB (inkl. SiS-institution) fattas måste en vårdplan upprättas (9 kap. 12 § SoL). Vårdplanen ska upprättas oavsett om vården ska bedrivas med stöd av SoL eller LVU. Vårdplanen ska upprättas i BBIC-dokument och i den ska följande framgå:

- Anledning till placering.
- Övergripande mål med vården.
- Övergripande mål inom aktuella behovsområden.
- Föreslagen vårdform, anledning till att den föreslås och hur den svarar mot barnets behov.
- Umgängesformer med närstående (kompletteras senare med en mer detaljerad umgängesplan).
- Behov av insatser från andra huvudmän.
- Förutsättningar för vårdens upphörande.
- Om vårdnadshavare och barn som fyllt 15 år samtycker till vården eller inte.

Vårdnadshavare och barn som fyllt 15 år måste samtycka till och underteckna vårdplanen om det ska vara möjligt att genomföra en placering enligt SoL. Om samtycke inte finns får ställningstagande göras om LVU är tillämpligt.

20.5 Genomförandeplan

I samtliga placeringar ska utöver vårdplanen finnas en aktuell genomförandeplan som reglerar hur vården ska bedrivas, vad som är socialnämndens respektive vårdgivarens ansvar. Vidare ska det regleras när och hur insatsen ska följas upp samt vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att vården ska kunna avslutas. Mer om detta finns att läsa på sidan 110 i socialstyrelsens bok "Barn och unga i socialtjänsten".

I samband med att en placering i ett familjehem, stödboende eller HVB verkställs ska en genomförandeplan upprättas i ett dokument som utgår från BBIC:s struktur. Genomförandeplanen ska utgå från vårdplanen och konkretisera vården och tydliggöra ansvar och roller. Vad genomförandeplanen ska innehålla framgår av socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem (SOSFS 2012:11).

Vid en familjehemsplacering ansvarar socialsekreteraren för att en genomförandeplan upprättas eftersom familjehemmet inte är en utförare utan en uppdrags-tagare. Vid en HVB-placering ska HVB-hemmet alltid upprätta en genomförandeplan avseende den vård som de ansvarar för att utföra. Denna ska skickas till ansvarig socialsekreterare för godkännande. Handläggare med myndighetsansvar har en skyldighet att se till att genomförandeplan finns och att den ingår i barnets akt även om den upprättas av utförare.

Genomförandeplanen ska vara ett levande dokument och kompletteras och revideras vid behov. Revidering av genomförandeplan ska alltid göras i samband med uppföljning.

I samband med placeringar av barn, har socialnämnden ett ansvar för att den unges behov av umgänge med föräldrar och vårdnadshavare så långt möjligt tillgodoses. Skriftlig umgängesplanering ska upprättas med vårdnadshavarna och/eller barnet/den unge och följas upp samt revideras vid behov. Om vårdnads-havarna eller barnet/den unge kräver ändring av umgängesplaneringen, ska uppföljning av planeringen ske omgående. Grundregeln är att umgänge med vårdnadshavarna alltid upprättas tillsammans med dessa. Om vårdnadshavarna efter diskussion ändå valt att samtycka till gällande umgängesplanering, ska detta noga dokumenteras.

Barn som placeras utanför det egna hemmet SKA erhålla information om vem som är deras särskilda barnsekreterare och de ska erhålla kontaktuppgifter till denna person. Det ska tydligt dokumenteras i akten att barnet fått information om detta.

20.6 Läkareundersökning

Barn som ska placeras i familjehem/HVB-hem med stöd av 11 kap. 1 § SoL bör genomgå särskild läkarundersökning. Dock viktigt att poängtera att det kräver vårdnadshavares samtycke vid placering enligt SoL. Om vårdnadshavarna inte samtycker till sådan läkarundersökning, kan det inte genomföras med tvång. Det är viktigt att i dessa fall dokumentera varför barnet inte genomgår läkarundersökning innan placering. Barnet ska företrädesvis genomgå läkarundersökning innan placering genomförs, om situationen inte är så brådskande att tid inte finns för detta innan placering. Det ska i så fall framgå av dokumentation när läkarundersökning ska genomföras samt varför detta inte kan genomföras innan placering. Särskilda anvisningar för sådan läkarundersökning finns genom BBIC dokument. Begäran om läkarundersökning skickas till den vårdcentral där barnet är folkbokförd eller placerad.

20.7 Den placerades skolgång

I samband med att ett barn placerats, ska kontakt tas både med den skola barnet går skola på/har gått skola på och mottagande skola för att informera om att ett barn ska flytta. Socialtjänsten ska ta kontakt med ansvariga rektorer utan dröjsmål då det beslutats om alternativt genomförts placering. Viktigt att socialtjänsten säkerställer att nödvändig information gällande barnets skolgång överlämnas mellan skolorna och vid behov kan socialtjänsten kalla till ett möte där personal från både den skola barnet flyttar från och från den skola dit barnet flyttar finns med.

Socialnämnden har under placeringstiden ansvar för att ett barn som är placerat i familjehem får tillgång till skolgång och det stöd han/hon har behov av i detta avseende. I de fall barnet/den unge har behov av stödinsatser i skolan under skoldagen, är det dock skolans ansvar att tillse att barnet får dessa behov tillgodo-sedda. Detta då placerade barn har samma rättigheter till stöd i skolgång som andra barn som placerats i kommunen.

Vid placering på HVB ska undersökas om HVB-hemmet har tillstånd att bedriva särskild skola eller om ansvaret för den praktiska skolgången även fortsatt åligger hemkommunen. I så fall ska ett samarbete med skolan i hemkommunen upprättas för att man ska kunna tillförsäkra att den unge fullgör sin skolplikt.

21 Yttrande till passmyndighet

För att polismyndighet ska kunna utfärda pass för underårig krävs vårdnadshavarnas ansökan eller samtycke. Om en vårdnadshavare inte kan anträffas eller utan giltigt skäl ställer sig avvisande kan socialnämnden tillstyrka att pass utfärdas. I dessa fall kommer en anmodan om yttrande från passmyndighet (3 § passförordningen). Yttrandet ska innehålla redogörelse för skälen till att vårdnadshavaren inte lämnat sitt samtycke eller kunnat höras. Socialnämnden ska också yttra sig över om hinder föreligger för utfärdande av pass, t.ex. risk för att barnet blir bortförd.

När barnet blir myndigt

När det placerade barnet fyller 18 år upphör tidigare beslut om vård enligt SoL formellt att gälla eftersom det grundat sig på vårdnadshavarens samtycke. Den unge kan behöva bo kvar i familjehemmet, eftersom han eller hon i högre grad än andra ungdomar är i behov av fortsatt psykosocialt stöd från vuxna. Nämnden har en skyldighet att bistå den unge fram till gymnasiestudierna är avslutade, dock längst till fyllda 21 år.

Det är den unge själv som ansöker om bistånd i form av fortsatt placering i familjehemmet och som undertecknar den nya vårdplan som upprättas. Nytt biståndsbeslut om fortsatt placering fattas av nämnden.

Vård med stöd av 2 § LVU upphör när den unge fyller 18 år, men socialnämnden bör ändå fatta ett formellt beslut om vårdens upphörande. På samma gång som beslut fattas om att vården ska upphöra kan nämnden besluta att på ansökan av den unge bevilja bistånd enligt SoL i form av fortsatt vård i familjehemmet.

Tidsgränsen för den fortsatta placeringen bör sättas till den tidpunkt då den unge gått ut gymnasiet, dock längst till 21 års ålder, vilket motsvarar gränsen för föräldrars försörjningsansvar enligt föräldrabalken (7 kap. 1 § FB). Ungdomar med speciella svårigheter, t.ex. funktionsnedsättning, kan behöva vara kvar i familjehemmet ytterligare något år för att hinna slutföra sin skolgång.

Avslut

I de fall en placering enligt 11 kap. 1 § SoL ska avslutas med att den enskilde uppnått vuxen ålder och flyttar till eget boende, används utredningsmaterialet ”På Väg”, som finns i BBIC. Det ska tydligt framgå om den enskilde har behov av insatser från socialtjänsten även efter avslutad placering. Om den enskilde avböjer sådana insatser, ska detta tydligt dokumenteras.

Vid placeringens avslut ska tydligt framgå en motivering till att vården avslutas. En bedömning ska göras av om målen uppnåtts. Vidare ska dokumenteras om det finns kvarvarande behov som gör att ett fortsatt motiveringsarbete ska föras gentemot den enskilde.

22 Handläggning vid vård enligt lagen om vård av unga

Insatser enligt LVU är tillämpbara för alla barn som vistas i Sverige, oberoende av härkomst och nationalitet.

22.1 Läkarundersökning

Barn som ska placeras i familjehem/HVB-hem ska genomgå särskild läkarundersökning, om det inte är uppenbart onödigt. Barnet ska företrädesvis genomgå läkarundersökning innan placering genomförs, om situationen inte är så brådskande att tid inte finns för detta innan placering. Det ska i så fall framgå

av dokumentation när läkarundersökning ska genomföras samt varför detta inte kan genomföras innan placering.

Då barnet vårdas enligt LVU, fattas beslut angående begäran om läkarundersökning enligt 32 § LVU. Delegation för detta beslut har socialsekreterare nivå 3. Läkarundersökningen ska i första hand genomföras med vårdnadshavarnas samtycke. Beslutet registreras i datorn och dokumenteras i aktanteckning.

Blanketter finns i Lifecare "Stöddokument BBIC PDF" samt på region Västerbottens hemsida; hälsoundersökningar på begäran av socialtjänsten.

Vid behov kan begäran lämnas om polishandräckning enligt 43 § LVU för att kunna genomföra läkarundersökning. Behovet av läkarundersökning ska i dessa fall ställas mot hur en så ingripande åtgärd påverkar barnet. Barnets bästa ska alltid vara avgörande i bedömningen. Om sådant beslut fattas av ordförande eller vice ordförande i socialnämnden, som har kompletterande beslutanderätt, ska beslutet lämnas för särskild anmälan till socialnämnd i samband med kommande sammanträde. Beslut att begära polishandräckning kan inte överklagas.

22.2 Ansökan enligt 4 § LVU om vård enligt 2 och/eller 3 § LVU

Om man i utredning enligt 14 kap. 2 § SoL gör bedömning att vårdnadshavarna inte kan tillgodose barnets/den unges behov och man bedömer att det föreligger en påtaglig risk för att barnets/den unges hälsa eller utveckling skadas, kan man från socialnämndens sida göra bedömning att barnet bör beredas vård utanför hemmet. Så snart bedömning görs att vård enligt LVU inte kan uteslutas, ska anmälan om behov av offentliga biträden lämnas till förvaltningsrätten. Om det finns särskilda önskemål om biträden eller om det bedöms vara lämpligt att förordna särskilt biträde, lämnas dessa förslag till förvaltningsrätten.

Om vårdnadshavarna inte samtycker till vården, kan socialnämnden enligt 4 § LVU ansöka till förvaltningsrätten om vård av barnet med stöd av 2 och/eller 3 §§ LVU och bereda barnet vård där det anses lämpligt. Ansökan om vård enligt 2 och/eller 3 §§ LVU kan även göras i de fall parterna uppger sig samtycka till föreslagen vårdplan, men det finns anledning att anta att samtycket inte är tillförlitligt alternativt kan tänkas återtas. Det är då mycket viktigt att det framgår av utredningen/ansökan varför det lämnade samtycket inte kan anses tillförlitligt.

Beslutsförslaget att göra en ansökan om att ett barn/en ungdom skall beredas vård enligt LVU fattas av socialnämnden. Handlingarna lämnas till nämndsekreterare i enlighet med fastställt schema för sammanträde för socialnämnd. Om det inte är möjligt att föra upp ärendet på ordinarie sammanträde, bokas extra sammanträde. Detta bokar nämndsekreterare. Handlingarna lämnas då i enlighet med överenskommelse, dock i så god tid som möjligt inför sammanträdet. Klienten och/eller dess ombud har rätt till företräde och att

inkomma med skriftliga handlingar inför sammanträdet i nämnden.

Följande handlingar medskickas till socialnämnden inför beslut:

- Tjänsteutlåtande.
- Beslutsförslag.
- Utredning med bilagor i form av
 - vårdplan (undertecknad av vårdnadshavare samt den unge om denna är över 15 år, oavsett om parterna valt att samtycka till vårdplanen eller ej), och
 - läkarutlåtande från läkarundersökningen.

Eventuellt övriga handlingar som kan bedömas vara av vikt för ärendet ska finnas tillgängliga om socialnämnd önskar ta del av dem.

Om bedömning görs att situationen är så pass allvarlig och/eller akut att rättens beslut inte kan avvaktas, fattas beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU. Detta beslutas kan fattas av ordförande eller vice ordförande i socialnämnden då de har kompletterande beslutanderätt.

Beslut om vård enligt LVU såväl som beslut om omedelbart omhändertagande kan fattas avseende barn som vistas utomlands, om barnet fortfarande anses stå under sina vårdnadshavares ansvar. Dock måste finnas någon kommun som är behörig att ansöka om vård. Det finns ingen möjlighet att verkställa beslutet så länge barnet/den unge vistas i utlandet.

22.3 Vård enligt 2 respektive 3 §§ LVU

I 2 § LVU anges de förutsättningar som kan leda till att ett barn bereds vård med stöd av LVU på grund av förhållandena i hemmet (miljöfallen). Det är inte förhållandena i sig som utgör grunden för vård enligt LVU, utan de konsekvenser de kan få för det enskilda barnet. Utöver dessa förhållanden, krävs att det föreligger en påtaglig risk för skada på den unges hälsa och utveckling samt att det inte föreligger samtycke till den vård som bedöms nödvändig.

Beslut kan fattas om vård enligt 2 § LVU fram till den dag då barnet/den unge fyller 18 år. Ansökan om vård ska ha hunnit bifallas innan den unge fyllt 18 år. Det är dock viktigt att uppmärksamma att vård enligt denna paragraf upphör den dag då barnet/den unge fyller 18 år, varför det torde vara olämpligt att fatta beslut om sådan vård i nära anslutning till den unges 18-årsdag om det inte föreligger skäl för vård även enligt 3 § LVU.

I 3 § LVU beskrivs de förutsättningar som kan leda till att ett barn bereds vård med stöd av LVU på grund av barnet/den unges eget beteende.

Det är även här viktigt att påtala att det inte är beteendet i sig som utgör grund för LVU, utan på vilket sätt det utgör en påtaglig risk för skada på den unges hälsa och utveckling. Det måste vara barnet/den unges eget vårdbehov som föranleder vård enligt denna lag. Vård enligt LVU får inte användas endast som

samhällsskydd eller skydd för den unges familj eller omgivning. Då det är aktuellt med vård enligt 3 § LVU, bör man göra en bedömning av om det även är aktuellt med vård enligt 2 § LVU, särskilt avseende barn/unga i yngre tonåren.

Beslut kan fattas om vård enligt 3 § LVU fram till den dag då barnet/den unge fyller 20 år. Ansökan om vård ska ha hunnit bifallas innan den unge fyllt 20 år. Vården kan sedan kvarstå till den dag den unge fyller 21 år, om behov av vård föreligger.

22.4 Adressändring vid placering

Ett barn ska vara skriven där barnet har sin övervägande dygnsvila eller bor. Adressändring görs till skatteverket på adressanmälningsblankett. Detta görs inte om barnet vistas på institution eller HVB.

22.5 Barnbidrag/CSN samt underhållsstöd

Anmälan om ändrad förhållanden ska göras på blankett till försäkringskassan när ett barn placeras utanför det egna hemmet. Anmälan görs i samband med placering. Även ändrad betalningsmottagare för barnbidrag görs till försäkringskassan på blankett, barnbidraget betalas ut till familjehemmet och avdrag görs på motsvarande på familjehemmets omkostnadsersättning (Blanketter för kommuner).

22.6 Omedelbart omhändertagande

För att fatta ett beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU, krävs att barnet riskerar att utsättas för akut risk för skada för sin hälsa och utveckling om barnet återvänder till föräldrarna samt att man inte kan avvakta rättens beslut avseende vård enligt LVU.

De rekvisit som ska vara uppfyllda för att socialnämnden ska kunna besluta om omedelbart omhändertagande är att det är sannolikt att den unge behöver beredas vård enligt denna lag samt att rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller med hänsyn till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder förhindras.

Beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU fattas av socialnämnd alternativt socialnämndens ordförande eller annan som getts kompletterande beslutanderätt av socialnämnden.

I samband med beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU fattas även placeringsbeslut enligt 11 § LVU. Även detta beslut fattas av socialnämnd alternativt socialnämndens ordförande eller annan som getts kompletterande beslutsrätt av socialnämnden. Beslut enligt 11 § LVU som fattats av socialnämndens ordförande eller annan ledamot som beslutats av socialnämnden, ska lämnas till socialnämnd för särskild anmälan i samband med kommande sammanträde efter beslutet. Beslut enligt 11 § LVU är överklagningsbart och

ska kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning. Vid behov fattas beslut att begära polishandräckning enligt 43 § LVU.

Besluten som ska/kan fattas är:

- Beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU.
- Placeringsbeslut enligt 11 § LVU.
- Begäran om polishandräckning enligt 43 § LVU.

OBS!!! Beslutet om omedelbart omhändertagande enligt LVU 6 § är, så snart det registrerats, en offentlig handling. Det är därför mycket viktigt att man är restriktiv med den information som redovisas i detta beslut. Motiveringen till beslutet ska istället redovisas i det beslutsunderlag som skickas till förvaltningsrätten i samband med underställan av beslutet.

22.7 Underställan förvaltningsrätten

Efter att beslut om omedelbart omhändertagande fattats, har socialnämnden sju kalenderdagar på sig att underställa beslutet med ett underlag där man motiverar beslutet om omedelbart omhändertagande. (Det är den ansvarige handläggarens ansvar att se till att dessa tidsfrister hålls!) Om beslutet fattats en fredag, ska beslutet därmed underställas förvaltningsrätten SENAST nästkommande torsdag. I det fall beslutet inte underställs förvaltningsrätten inom rätt tid, upphävs det omedelbara omhändertagandet automatiskt.

Vid underställan av beslut ska följande skickas till förvaltningsrätten:

- Underställan av beslut enligt 6 § LVU.
- Beslutsunderlag med motivering till beslut om omedelbart omhändertagande. I beslutsunderlaget till förvaltningsrätten redovisas motiveringen till att det kan antas att barnet/den unge behöver beredas vård enligt LVU samt varför rättens beslut inte kan avvaktas. Det är inte en ansökan om vård, utan ska endast motivera det omedelbara omhändertagandet.
- Beslutet om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU.
- Placeringsbeslut enligt 11 § LVU.

Av handlingarna ska det även framgå:

- När nämnden avser att inkomma med ev. ansökan om LVU.
- Om det finns behov av tolk.

22.8 Verkställan av det omedelbara omhändertagandet/begäran om polishandräckning

Beslut enligt 6 § LVU ska verkställas snarast möjligt efter att beslutet fattats. I första hand verkställer ansvarig handläggare tillsammans med medhandläggare beslutet. Vården anses påbörjad då barnet/den unge har placerats utanför sitt hem. Om det finns skäl att anta att det finns behov av hjälp av polis för att verkställa beslutet, ska begäran om handräckning lämnas till polisen. Beslut om handräckning enligt 43 § LVU fattas av socialnämnd alternativt socialnämndens ordförande eller socialjour. Beslutet faxas till polisen, förslagsvis efter telefon-

kontakt med vakthavande på polisen (tel nr 114 14) för att tillförsäkra att handlingen skickas rätt.

Beslut att begära polishandräckning kan inte överklagas.

Om beslutet inte kan verkställas på grund av att barnet/den unge är avviken, ska begäran om handräckning lämnas till polisen enligt ovanstående punkt. Av begäran om handräckning ska framgå var den unge ska föras vid påträffandet, samt eventuella förslag på var den unge kan tänkas vistas.

Viktigt är att veta att polisen inte ska överpröva socialtjänstens beslut om att begära polishandräckning. Polisen ska endast pröva lagligheten i begäran men kan begära att handläggare från socialtjänsten ska närvara vid verkställighet av begäran.

22.9 LVU kontra/kombinerat med beslut från andra myndigheter

Vid häktning

Socialnämnden får fatta beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU under tiden den unge är häktad. Beslut om häktning tar dock över beslutet om omedelbart omhändertagande såtillvida att beslutet om omedelbart omhändertagande inte kan verkställas under häktningstiden. Beslutet kan dock verkställas i direkt anslutning till att häktningen upphör. I övrigt gäller samma handläggning som i andra fall vid beslut om omedelbart omhändertagande.

Kontra LPT

Barnet/den unge kan ha beslut enligt LVU samt LPT samtidigt. Dock har beslut enligt LPT företräde, vilket innebär att beslut enligt LVU inte kan verkställas under tiden barnet/den unge står under vård enligt LPT. Beslut om LVU kan dock verkställas i direkt anslutning till att beslut enligt LPT upphör.

Vid påföljd inom kriminalvården

Om den unge under tiden för vård enligt LVU döms till påföljd inom kriminalvården, upphör inte vården enligt LVU automatiskt. Socialnämnden har att bedöma om vården ska kvarstå utifrån vårdbehovet, påföljdens längd samt uppskattat vårdbehov efter avslutad påföljd.

Vid rättspsykiatrisk tvångsvård

Överlämnas den unge av domstolen till rättspsykiatrisk tvångsvård, borde den vården som regel kunna tillgodose den unges vårdbehov. Socialnämnden måste dock alltid göra en bedömning i det enskilda fallet, vårdbehovets art och tidsaspekten måste vägas in i bedömningen.

Kontra utlänningslagen

Vård enligt LVU förhindrar inte verkställighet av beslut om utvisning enligt utlänningslagen. Vården enligt LVU upphör därmed i samband med verkställighetsbeslut enligt utlänningslagen 15 §. Observera att vården enligt LVU inte upphör i samband med beslut om avvisning, utan först i samband med beslut om verkställighet av avvisningsbeslutet.

Kontra smittskyddslagen

Beslut om isolering enligt smittskyddslagen borde vara tillfällig och avser endast att isolera barnet/den unge tillfälligt i syfte att hindra smittspridning. Enligt socialstyrelsen bör därför vård enligt LVU inte avslutas utifrån att barnet/den unge isoleras med stöd av denna lag.

22.10 Om det omedelbara omhändertagandet upphävs

Om man under de första dagarna efter det omedelbara omhändertagandet gör bedömning att kriterierna för vård inte längre föreligger, ska beslut om upphävande enligt 9 § LVU fattas omgående och de berörda skall meddelas detta. Delegation för beslut enligt 9 § LVU om att vård enligt LVU upphör, har socialnämnd alternativt socialnämndens ordförande, om sammanträde inte kan avvaktas. Då beslut fattats att upphäva det omedelbara omhändertagandet, ska förvaltningsrätten genast meddelas att skäl för LVU inte längre föreligger.

Om beslutet om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU upphävs av socialnämnden själv eller förvaltningsrätten, föreligger inte längre skäl att fortsatt ha barnet/den unge placerad. Parterna ska omedelbart informeras om att beslutet om omedelbart omhändertagande är upphävt och barnet ska omedelbart tillbaka hem till föräldrarna om det inte föreligger ett samtycke till fortsatt placering enligt 11 kap. 1 § SoL. Om sådant samtycke föreligger, ska detta framgå mycket tydligt i dokumentationen. Pågående insats vård enligt LVU ska avslutas och ny insats placering enligt SoL ska inledas.

22.11 Ansökan om vård enligt LVU efter omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU

Om socialnämnden beslutar att ansöka till förvaltningsrätten enligt 4 § LVU om vård enligt 2 § och/eller 3 § LVU, ska utredning samt ansökan om vård enligt 2 § och/eller 3 § LVU vara förvaltningsrätten tillhanda **inom fyra veckor** från det att det omedelbara omhändertagandet verkställts. (Beslutet anses verkställt i samband med att vården påbörjats och barnet/de unge med stöd av beslutet placerats utanför det egna hemmet. Om barnet/den unge ex. varit avviken en tid, anses beslutet verkställt den dag då barnet/den unge påträffats).

De handlingar som ska medskickas är:

- Utredning tillsammans med samtliga bilagor som redovisats i utredningen.
- Vårdplan.
- Beslut från socialnämnd att ansöka om vård enligt LVU.
- Läkarutlåtande från läkarundersökning.
- Eventuella andra handlingar som bedöms vara av vikt för ärendet.

Socialnämnden har möjlighet att till förvaltningsrätten ansöka om **förlängning av utredningstiden** enligt 8 § LVU om det föreligger mycket särskilda omständigheter, ex. om den unge är avviken. Förvaltningsrättens beslut av att avslå eller bifalla denna ansökan från socialnämnden är inte överklagningsbart.

Av utredningen ska tydligt framgå att samtliga **rekvisiten** för LVU-vård är uppfyllda, såsom att barnet genom miljöfaktorer och/eller sitt eget beteende löper en påtaglig risk för skada på hälsa och utveckling, samt att vården inte kan ges på frivillig väg. Vid placering på HVB-hem ska inte aktuellt HVB-hem namnges i beslut/förslag till beslut.

Vårdplan ska alltid finnas i ärenden som rör placeringar av barn. Av vårdplanen ska framgå om barnet/den unge och vårdnadshavarna samtycker till den föreslagna vårdplanen eller inte. Om föräldrarna skriftligen samtyckt till den föreslagna vårdplanen och samtycket inte bedöms trovärdigt, är det mycket viktigt att en diskussion förs kring detta i utredningen och att det tydligt framgår vad som motiverar att samtycket inte anses trovärdigt.

22.12 Förvaltningsrättens beslut om vård enligt 2 och/eller 3 §§ LVU

I samband med att förvaltningsrätten fattar beslut rörande vård enligt LVU, skall beslut fattas i datorn om att avsluta det omedelbara omhändertagandet. Detta oavsett om beslut fattas om vård enligt LVU eller ej.

Beslut att bereda ett barn/en ungdom vård enligt 2 § LVU kan fattas fram till den dag den unge fyller 18 år, samt enligt 3 § LVU fram till den dag den unge fyller 20 år.

22.13 Inhibition

Inhibition kan begäras om en ansökan inte bifalles och det innebär att pågående vård ska avbrytas. Detta görs med ett dokument där socialnämnd beslutar om att ansöka om inhibition hos förvaltningsrätten. Ansökan till förvaltningsrätten ska kompletteras med ny information i ärendet om varför LVU är aktuellt. Bifalls inte inhibitionen kan en överklagan till kammarrätten göras.

22.14 Verkställighet av vård enligt 2 och/eller 3 §§ LVU

Om förvaltningsrätten fattar beslut om att barnet/den unge skall beredas vård enligt 2 och/eller 3 §§ LVU, skall vården påbörjas inom fyra veckor från att beslutet fattats. Beslutet upphör annars att gälla. Vård enligt LVU ska alltid påbörjas utanför hemmet. I det fall barnet/den unge har ett växelvis boende hos sina föräldrar, kan vården inte påbörjas hos någon av föräldrarna. Om barnet bor stadigvarande hos den ena föräldern, där han/hon går i skola och där föräldern uppbär barnbidrag, föreligger inte hinder för att vård enligt LVU inleds hos den andra föräldern. Förvaltningsrättens dom förs in som beslut i Lifecare.

22.15 Genomförande av vården

I samtliga placeringar ska utöver vårdplanen finnas en aktuell genomförandeplan som reglerar hur vården ska bedrivas, vad som är socialnämndens respektive vårdgivarens ansvar. Vidare ska regleras när och hur insatsen ska följas upp samt vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att vården ska kunna avslutas. Mer om detta finns att läsa på sidan 110 i socialstyrelsens bok "Barn och unga i socialtjänsten".

Socialnämnden bestämmer hur vården av den unge ska ordnas och var han/hon ska vistas under vårdtiden. Det innebär att de beslut som fattas avseende vårdens utformning och vårdplats fattas enligt 11 § LVU.

Vid placering av barn/unga ska närhetsprincipen särskilt beaktas. Huvudregeln bör vara att barn som placeras utanför hemmet bör ges möjlighet att ha närhet till sina föräldrar och sitt övriga nätverk. Detta ska dock alltid ställas mot barnets bästa i en bedömning. Om det krävs utifrån en skyddsaspekt avseende barnet, ska detta ha företräde framför närhetsprincipen. Denna bedömning ska noga dokumenteras.

Vid placering av syskon ska en separation av dessa så långt det är möjligt undvikas, om det inte av särskilda skäl bedöms nödvändigt utifrån barnens bästa att de ges vård av olika vårdgivare. Denna bedömning ska noga dokumenteras.

I samband med placeringar av barn ska bedömning alltid göras avseende nätverksplacering. Om detta inte anses lämpligt, utifrån barnets vårdbehov eller omständigheter i övrigt, ska denna bedömning noga dokumenteras.

I samband med placeringar av barn, har socialnämnden ett ansvar för att den unges behov av umgänge med föräldrar och vårdnadshavare så långt möjligt tillgodoses. Skriftlig umgängesplanering ska upprättas med vårdnadshavarna och/eller barnet/den unge och följas upp samt revideras vid behov. Om vårdnads-havarna eller barnet/den unge kräver ändring av umgängesplaneringen, ska uppföljning av planeringen ske omgående. Grundregeln är att umgänge med vårdnadshavarna alltid upprättas tillsammans med dessa. Om vårdnadshavarna efter diskussion ändå valt att samtycka till gällande umgängesplanering, ska detta noga dokumenteras.

22.16 Kan familjehemsföräldrar företräda barnet?

Familjehemsföräldrar har inte en sådan juridisk ställning i förhållande till barnet att de kan företräda barnet på samma sätt som föräldrar normalt gör.

Om barnet vårdas med stöd av SoL är det fortfarande föräldrarna/vårdnadshavarna som har det rättsliga ansvaret och företräder barnet. Genom att begära eller samtycka till vård enligt SoL kan föräldrarna dock sägas ha medgett att familjehemsföräldrarna får fatta sådana beslut som behövs för att vården ska kunna genomföras. Familjehemsföräldrar har därför rätt att prata med barn-omsorgen, skolan och hälso- och sjukvården om barnets situation. Om barnet vårdas med stöd av LVU har socialnämnden rätt att fatta beslut som är nödvändiga för att vården ska kunna genomföras. Nämnden eller den åt vilken nämnden har uppdragit vården ska ha uppsikt över den unge och i den utsträckning det behövs bestämma om hans eller hennes personliga förhållanden (11 § LVU).

Familjehemsföräldrarna har nämndens uppdrag att genomföra vården och får fatta de beslut som omfattas av uppdraget. De har däremot inte rätt att

företräda barnet eller att bestämma för barnets räkning utöver vad som behövs för att genomföra den beslutade vården.

22.17 Umgängesbegränsning

Om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med vård enligt denna lag, får socialnämnden enligt 14 § p.1 LVU besluta om umgängesbegränsning mellan barnet/den unge och vårdnadshavare eller förälder där umgänget är fastställt genom avtal eller dom i Tingsrätten. Om det finns skäl att begränsa ett umgänge mellan barnet/den unge och övriga i nätverket, regleras detta i 11 § LVU. Beslut om begränsning av umgänget mellan barnet/den unge och övriga i nätverket är inte överklagningsbart. Båda dessa beslut fattas av socialnämnden alternativt socialnämndens ordförande eller annan som getts delegation av socialnämnden.

Beslut enligt 14 § p. 1 LVU är överklagningsbart och ska kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning. Ett sådant beslut ska övervägas av socialnämnden minst var tredje månad. Övervägande lämnas då tillsammans med förslag till socialnämnd i enlighet med gällande inlämningsschema.

Ett beslut om umgängesbegränsning kan innebära begränsning av personliga besök, telefon och/eller brevkontakt, förbud för vårdnadshavare att föra samtal med barnet/den unge på sitt eget språk, om det innebär att vårdgivaren inte förstår samtalet m.m. Det är mycket viktigt att det i beslutet tydligt framgår vad beslutet avser, samt motiveringen till beslutet.

För att vården ska kunna bedrivas avseende barnet/den unge eller för att garantera barnet/den unge skydd kan socialnämnden enligt 14 § p.2 LVU besluta att den unges vistelseort inte skall röjas för föräldrar eller vårdnadshavare. Sådant beslut ska fattas endast i undantagsfall och det krävs att det är nödvändigt med hänsyn till vården och dess genomförande. Beslutet fattas av socialnämnden men kan i undantagsfall fattas av delegerad delegat om situationen är brådskande, så som vid ett omedelbart omhändertagande (HFD 2016 ref. 74). Beslutet är överklagningsbart och ska kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning. Ett sådant beslut ska övervägas av socialnämnd minst var tredje månad.

Parterna kan mellan dessa överväganden begära beslutets upphävande, vilket kräver att socialnämnden tar ställning till huruvida skäl för beslutet fortfarande finns.

22.17 Begränsning av kontakt med förälder som inte är vårdnadshavare

Om en kontakt med en förälder som inte är vårdnadshavare bedöms påverka vården enligt LVU av ett barn/en ungdom negativt, kan sådant umgänge begränsas genom en restriktion med stöd av 11 § LVU. Beslutet är inte överklagningsbart, men det är viktigt att detta inte görs utan mycket goda grunder, då det är ett mycket ingripande beslut. Beslut enligt 11 § LVU fattas av socialnämnd alternativt socialnämndens ordförande eller annan som fått

delegation av nämnden att fatta detta beslut. Bedömning att föreslå sådant beslut görs i samråd med förste socialsekreterare alternativt socialchef.

22.18 Inkomna uppgifter under vårdtid

Om det under vårdtiden inkommer nya uppgifter om oro för barnet/den unge ska en förhandsbedömning göras. Det ska där göras en bedömning av om barnet/den unge kan få sina behov tillgodosedda där han/hon för närvarande vårdas och om det finns anledning att genomföra någon form av förändringar avseende vården. Denna bedömning ska dokumenteras och motiveras noga oavsett vilken bedömning som görs.

22.19 Omplacering

I vissa fall kan det vara aktuellt med omplacering av barnet/den unge. I samband med detta inleds en omplaceringsutredning där barnet/den unges situation belyses och på vilket sätt omplaceringen tillgodoser barnets behov, barnets bästa ska noga dokumenteras. Bedömning avseende omplacering görs i samråd med förste socialsekreterare alternativt socialchef. ALLTID vid placering av barn enligt LVU samt omplacering, ska nytt beslut enligt 11 § LVU fattas av socialnämnd alternativt socialnämndens ordförande eller annan som getts delegation av socialnämnden. Placeringsbeslutet är överklagningsbart och ska kommuniceras skriftligen tillsammans med besvärshänvisning. Placeringsbeslutet lämnas till nämndssekreteraren som informerar nämnden. Placeringsbeslutet skickas tillsammans med vårdplan och placeringsinformation till den nya vårdgivaren.

Efter att beslut om omplacering fattats, ska en bedömning göras av hur detta ska genomföras. Alternativ är att den nuvarande alternativt nya vårdgivaren ombesörjer transporten eller att ansvarig handläggare gör detta. Om det finns behov av hjälp från polisen avseende detta, ska begäran om polishandräckning enligt 43 § LVU lämnas.

22.20 LVU i hemmet

Enligt 11 § andra stycket LVU får socialnämnden besluta att barnet vårdas enligt LVU i det egna hemmet, om det kan antas att detta bäst främjar vården. Det är viktigt att bedömningen man gjort tydligt dokumenteras och motiveras. Detta får dock inte användas på grund av att det föreligger svårigheter att placera barnet/den unge. Socialnämndens ansvar och befogenheter rörande vården av barnet kvarstår vid vård i det egna hemmet. Vårdplan samt genomförandeplan ska alltid upprättas vid vård enligt LVU i hemmet. Hur länge vård kan bedrivas finns inte definierat, utan en bedömning måste alltid göras i det enskilda fallet. En placering i det egna hemmet borde dock inte bli aktuellt förrän i slutskedet av vården. Bedömning av omplacering till det egna hemmet görs i samråd med förste socialsekreterare alternativt socialchef. Omplaceringsutredning inleds varefter placeringsbeslut enligt 11 § LVU ska fattas av socialnämnd, socialnämndens ordförande eller annan som getts kompletterande beslutsrätt. Beslutet lämnas till socialnämnd för särskild

anmälan vid kommande sammanträde. Beslutet är överklagningsbart och ska kommuniceras parterna skriftligt tillsammans med besvärshänvisning.

Vården ska följas och övervägas/omprövas i enlighet med de rutiner som finns och gällande lagstiftning. Om det inkommer nya uppgifter om oro för barnet, är det viktigt att en bedömning görs och tydligt dokumenteras. Av bedömningen ska framgå om barnet/den unge kan få sina behov tillgodosedda genom vård i hemmet eller om en omplacering måste övervägas.

22.21 Särskilda ungdomshem

Enligt 12 § LVU ska det finnas särskilda ungdomshem för barn/unga som vårdas enligt 3 § LVU och som behöver särskild tillsyn. Barn/unga som endast vårdas enligt 2 § LVU ska inte vårdas på sådant särskilt ungdomshem. Dessa särskilda ungdomshem drivs av SIS (statens institutionsstyrelse). Bedömning av om barnet/den unge ska beredas vård på särskilt ungdomshem enligt denna paragraf görs i samråd med förste socialsekreterare alternativt socialchef. Beslut om placering på särskilt ungdomshem enligt 11 samt 12 §§ LVU fattas av socialnämnd alternativt socialnämndens ordförande eller annan som getts delegation av socialnämnden.

Barn/unga som vårdas i särskilt ungdomshem enligt 12 § LVU, kan hindras att lämna hemmet och begränsas i sin rörelsefrihet om det är nödvändigt för att vården ska kunna genomföras. Den unges rörelsefrihet får inskränkas när det behövs av hänsyn till andra intagnas eller personalens säkerhet. Den unge kan förvägras telefonsamtal och besök, om det kan äventyra vården eller ordningen vid hemmet. Den unge kan beredas vård vid en enhet inom hemmet som är låsbar och i vissa fall även hållas i avskildhet om det är särskilt påkallat. Vilka särskilda befogenheter som finns avseende barn som vårdas vid särskilda ungdomshem regleras i 15 – 20 §§ LVU. Bestämmelserna kring sådan vård är avvikande från andra vårdformer vilket innebär att det är mycket viktigt att ansvarig handläggare håller sig uppdaterad kring dessa lagparagrafer då det finns sådan vård pågående.

22.22 Alternativa placeringar

Placering inom sjukvården

- Vård enligt LVU kan inledas på ett sjukhus eller en barnpsykiatrisk avdelning.

Placering i utlandet

- JO har uttalat att vård enligt LVU med placering i utlandet inte är tillåten (beslut 199609-24, dnr 1714-1995 m.fl.). De i LVU-vården ingående tvångsbefogenheterna liksom tillsynen kan inte utövas utanför Sveriges gränser. Vidare försvåras möjligheten för den unge att upprätthålla en nära kontakt med sina vårdnadshavare om han/hon vistas i utlandet.
- Det finns dock inga hinder mot att barnet/den unge som vårdas enligt LVU tillfälligt vistas utomlands, ex. genom att följa med familjehemsföräldrarna

på utlandssemester eller delta i en språkresa. Det är här dock mycket viktigt att göra en bedömning där man beaktar dels barnet/den unges inställning till sådan utlandsvistelse, dels risken att den unge avviker vid sådan vistelse.

22.23 Upphörande av vård enligt LVU

Ett tidigare beslut om vård enligt LVU 3 § kan kvarstå efter omprövningar (var sjätte månad under tiden vården fortgår) fram till den dagen den unge fyller 21 år, om det anses finnas skäl för att vården skall kvarstå.

- Vård enligt LVU 2 § upphör den dag barnet fyller 18 år.
- Beslut ska fattas i datorn då vård enligt LVU upphör, oavsett om motiveringen till detta är att barnet uppnår en sådan ålder att vård enligt LVU inte längre är tillämpligt. Dessa beslut ska dokumenteras samt kommuniceras med de berörda.
- OBS! om vård enligt LVU upphör på grund av att den unge uppnått myndig ålder, är det inte längre självklart att lämna information till föräldrar. Det krävs då samtycke av den unge.
- Om vård enligt LVU upphör på grund av att det föreligger ett trovärdigt samtycke, kan vården ges på frivillig väg. Då fattas beslut dels om vårdens upphörande enligt LVU, dels om fortsatt vård enligt 11 kap. 1 § SoL.

Vid vårdens avslut ska tydligt framgå en motivering till att vården avslutas. En bedömning ska göras av om målen uppnåtts. Vidare ska dokumenteras om det finns kvarvarande behov som gör att ett fortsatt motiveringsarbete ska föras gentemot den enskilde.

23 Uppföljning av placering

Vid placeringar enligt 2 och 3 §§ LVU samt 11 kap. 1 § SoL skall övervägande alternativt omprövning göras minst var sjätte månad. Första övervägandet ska göras sex månader efter att beslutet om vård verkställts. Socialnämnden har en skyldighet att följa upp familjehemsplaceringar genom personliga besök och på andra lämpliga sätt fortlöpande hålla sig väl förtrogen med förhållandena i hemmen och ge hemmen det stöd de behöver. I samband med övervägandet går man igenom områdena i genomförandeplanen för att följa upp hur det gått inom respektive område. Bedömning görs av huruvida målen i genomförandeplanen uppfyllts eller om fortsatt behov av vård föreligger.

I samband med uppföljningsmöte fyller man i formuläret uppföljning av pågående insatser, samt vid behov upprättar en ny genomförandeplan. I ny genomförande-plan ska redovisas förändringar i vården utifrån den uppföljning av behovsområdena som genomförts.

Vid placeringar enligt 11 kap. 1 § SoL samt 2 § LVU görs i samband med uppföljningsmötet ett övervägande, vid placering enligt 3 § LVU görs i samband

med uppföljningsmötet en omprövning. I de fall ett barn/en ungdom vårdas enligt både 2 och 3 §§ LVU skall göras både övervägande och omprövning.

Mellan uppföljningstillfällena finns en skyldighet att följa vården, d.v.s. vara i kontakt med barn/ungdom, vårdnadshavare samt den som utför insatsen. Ansvarig barnsekreterare bör träffa barnet i familjehemmet/HVB-hemmet minst fyra gånger per år, alltså var tredje månad men helst var sjätte vecka samt oftare vid behov och dokumenteras i aktanteckning. Man bör inom ramen för dessa möten med barnen tillse att det finns en möjlighet för handläggaren att genomföra enskilt samtal med barnet/den unge.

Om planerade besök avbokas ska det dokumenteras i akten skälet till att besöket avbokas och när nytt besök planeras.

23.1 Omprövning

- Aktuellt för placeringar enligt 3 § LVU.
- Omprövning sker minst var sjätte månad.
- Enligt delegationsförteckningen fattas beslut i omprövningen av socialnämnd och är överklagningsbart.
- Den utredning som ligger bakom omprövningen av vården ska utgå från den unges vårdplan och bör enligt Socialstyrelsen innehålla;
 - en redogörelse som påvisar den unges och vårdnadshavarnas nuvarande situation.
 - en redogörelse som visar den unges egen syn på sin situation och vården.
 - en redogörelse från den behandlingsansvarige, det vill säga från familjehemmet eller HVB-hemmet.
 - en redogörelse som visar de åtgärder som vidtagits sedan vården inleddes/senast omprövades.
 - en utvärdering av vården.
 - den fortsatta planeringen.
 - en bedömning av möjligheten att låta vården övergå till vård enligt Socialtjänstlagen.
 - en bedömning av möjligheten att avsluta vården.
 - förslag till beslut.
- Omprövningen ska kommuniceras med vårdnadshavarna samt barnet/den unge innan beslut fattas.
- Om man i omprövning beslutar att avsluta vården enligt 3 § LVU, skall vården enligt denna paragraf omedelbart upphöra.
- Om vården enligt 3 § LVU upphör med anledning av att ett trovärdigt samtycke för fortsatt vård finns, skall nytt beslut om vård enligt 4 kap. 1 § SoL fattas.
- Om man i omprövning beslutar att vården enligt 3 § LVU skall fortlöpa, skall beslut avseende detta fattas. Beslut fattas av SU, registreras i datorn av ansvarig handläggare.
- Beslut att vården efter omprövning ska fortgå är överklagningsbart. Beslutet ska därmed kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning.

23.2 Övervägande

När det gäller övervägandet ska det göras med utgångspunkt ifrån den vårdplan som beskriver den unges behov. Det ska ägnas uppmärksamhet i utredningsmaterialet kring den unges situation, och en annan viktig fråga att belysa är vårdnadshavarens inställning till fortsatt vård och om det är möjligt att fortsätta vården med samtycke.

Ett övervägande innebär inte att något formellt beslut i frågan fattas. Det skriftliga material som redovisas för nämnden behöver därför inte kommuniceras med parterna. Övervägandet kan således ske utan att berörda parter är medvetna om det. Övervägandet är att betrakta som en information eller anmälan till nämnden för att den skall hålla sig underrättad om vården (prop. 1989/90:28 s. 76). Någon mer omfattande skriftlig redovisning fordras inte för övervägandet, men enligt Socialstyrelsens uppfattning bör en skriftlig promemoria föreligga, antingen fristående eller som en sammanfattande journalanteckning.

I Malå kommun använder vi formuläret "Övervägande" enligt BBIC. Socialnämnden lägger anmälan till handlingarna utan beslut, men protokoll skall naturligtvis föras. Efter ett övervägande finns således inte något beslut att överklaga. Motiveringen till detta är enligt förarbetena att det i miljöfallen kan skapa onödigt oro och otrygghet hos såväl barnet och vårdnadshavaren som familjehemsföräldrarna att en gång i halvåret obligatoriskt behöva underkastas en prövning av om vården skall fortgå.

- Aktuellt för vård enligt 11 kap. 1 § SoL samt 2 § LVU.
- Minst en gång var sjätte månad skall göras ett övervägande om vård fortfarande behövs.
- Inget beslut fattas formellt, bedömning rapporteras till socialnämnd för att tas till protokollet.
- Övervägandet görs av socialnämnd och är inte överklagningsbart.

24 Ärenden till socialnämnden

Tjänsteutlåtande som hänvisar till aktuella områden i beslutsunderlag skrivs under av ansvarig handläggare. Beslutsunderlag läggs i original tillsammans med tjänsteutlåtande till nämndssekreteraren inom utsatt tid för senaste inlämningstid. Handlingen ska sedan expedieras till ansvarig handläggare som lägger denna i akten. Ansvarig handläggare dokumenterar i aktanteckning samt med beslutsklubba socialnämnden "beslut".

25 KommunikERING i ärenden

Den som är part i ett ärende ska få del av utredningen och beredas tillfälle att yttra sig över den innan det fattas beslut. Som tidsfrist anses det att parterna ska ha "skäligt rådrum" att yttra sig. I praxis har det fastställts att två veckor är

en lämplig kommunikeringstid som huvudregel men i skyndsamma ärenden kan tiden kortas ned, 5 dagar anses dock vara minimitid. Ange tidpunkt för när eventuella syn-punkter ska lämnas av den enskilde och att ärendet därefter kommer att avgöras även om det inte inkommit några synpunkter. Kom ihåg att dokumentera i Lifecare vid vilken tidpunkt ärendet kommunicerats.

26 Rubriker och beslutsformuleringar för ärenden till socialnämnden

Bra att tänka på i samband med utredningsskrivandet

I ingressen använder du vilket eller vilka lagrum din utredning handlar om. Exempelvis "Omprövning enligt 13 § LVU". Ha alltid med en sammanfattning i utredningen. Ha alltid med en tydlig bedömning i utredningen och motiveringen till varför du kommit fram till ditt förslag till beslut. Vilka alternativ har övervägts? Vilka omständigheter är avgörande för bedömningen? Barnets bästa ska alltid framgå. I ärenden som avser myndighetsutövning ska socialtjänstlagens och förvaltningslagens bestämmelser tillämpas (se speciellt 14 kap. 8 och 10 §§ SoL), vilket innebär att ärendet ska kommuniceras och den enskilde har rätt till företräde inför utskott innan beslut fattas. Med myndighetsutövning menas beslut där myndigheten ensidigt bestämmer i fråga.

- **Familjehemsplacering enligt 11 kap. 1 § SoL.**

Biståndsbeslut enligt SoL – När familjehemmet är rekryterat och utredning om dess lämplighet klar samtidigt som barnet får biståndsinsatsen familjehem.

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 11 kap. 1 § SoL bevilja NN 0000001-0000 bistånd i form av placering i familjehem för stadigvarande vård och fostran hos MM och LK, Kvarstadsgatan, 225 60 Solstad.
- att beslutet omprövas vid eventuella förändrade förhållanden och/eller förändrade vårdbehov.

Biståndsbeslut enligt SoL – Stadigvarande placering men inget utrett familjehem finns

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 11 kap. 1 § SoL bevilja NN 0000001-0000 bistånd i form av placering i familjehem.
- att beslutet omprövas vid eventuella förändrade förhållanden och/eller förändrade vårdbehov.

- **Familjehemsplacering enligt 11 kap. 1 § SoL, ungdom 18-20 år.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att NN beviljas bistånd enligt 11 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) i form av fortsatt vård som vuxen i familjehemmet (namn och adress) från och med 20xx-xx-xx
- att beslutet gäller under förutsättning att NN går i gymnasiet och beslutet omprövas vid eventuella förändrade förhållanden och/eller förändrade vårdbehov.

- **Tillfällig familjehemsplacering enligt 11 kap. 1 § SoL.**

Biståndsbeslut enligt SoL – Tillfälligt placering.

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 11 kap. 1 § SoL bevilja NN 0000001-0000 bistånd i form av fortsatt tillfällig placering i familjehemmet MM och LK, Kvarstadsgatan, 225 60 Solstad.
- Placering enligt 11 § LVU.

- **Familjehemsplacering enligt LVU.**

LVU placering – När familjehemmet är rekryterat och utredningen om dess lämplighet klar.

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 11§ LVU placera NN 0000001-0000 i familjehem för stadigvarande vård och fostran hos MM och LK, Kvarstadsgatan, 225 60 Solstad.

LVU placering – då inget utrett familjehem finns/jourplacering

Ordförande i socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 11§ LVU tillfälligt placera NN 0000001-0000 i familjehem hos MM och LK, Kvarstadsgatan, 225 60 Solstad.

OBS! Kom ihåg att omedelbart lägga en kopia till nämndssekreteraren på ordförandebeslutet.

- **LVU placering enligt 11 § LVU i det egna hemmet.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 11§ LVU placera NN 0000001-0000 i det egna hemmet MM och PP, Kvarstadsgatan, 225 60 Solstad.

Kommentar: Placering kan även ske på institution. Då ska institutionens namn och adress framgå.

- **Medgivande enligt 22 kap. 2 § SoL.**

Om biståndsbeslut inte finns men barnet ändå ska bo i en annan familj (sk privatplacering) måste placeringsfamiljen ha ett medgivande från socialnämnden att ta emot barnet.

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 22 kap. 2 § SoL lämna MM och LK, Kvarstadsgatan, 225 60 Solstad medgivande att ta emot NN 0000001-0000

OBS! Dessa ärenden ska regelbundet övervägas enligt 22 kap. 13 § SoL.

- **Omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU.**

*Då det är sannolikt att NN behöver beredas vård med stöd av LVU och rätts beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken** (välj nedan vad som är lämpligt, ett eller flera alternativ)

**för NNs hälsa och/eller utveckling*

**för att den fortsatta vården allvarligt kan försvåras*

**att vidare åtgärder hindras*

beslutas härmed om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU av NN 010203-0000.

Malå, datum, samt namn och titel på delegat.

Kommentar: Beslut om omedelbart omhändertagande är ett offentligt beslut. För att man inte ska blanda ihop beslut och utredning (som inte är offentlig) ska beslutet skrivas i ett eget dokument med ovan motivering. Utredningen skrivs i ett annat dokument som bifogas beslutet.

OBS! Om det även ska beslutas om en placering enligt 11 § LVU i samband med omhändertagandet ska placeringen skrivas i ett eget beslutsdokument. Anledning till detta är att ett placeringsbeslut enligt 11 § LVU (till skillnad från 6 § LVU) inte är ett offentligt beslut samt att det är överklagningsbart.

OBS! Kom ihåg att skicka kopia till nämndssekreteraren.

- **Ansökan om vård enligt 2 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 4 § LVU med stöd av 1 § 2a stycket samt 2 § LVU hos Förvaltningsrätten i Umeå ansöka om att NN 0000001-0000 bereds vård då det på grund av * (här medtages den eller de indikationer som är lämpliga enligt nedan)
 - *fysisk misshandel
 - *psykisk misshandel
 - *otillbörligt utnyttjande
 - *brister i omsorgen
 - *annat förhållande i hemmet
 finns påtaglig risk att NNs hälsa/utveckling (välj här det tillämpliga, antingen hälsa eller utveckling alternativt båda) skadas och då samtycke till vård inte finns.
- att hos förvaltningsrätten yrka att domen, vid bifall, ska gälla omedelbart (om detta är vad man önskar i det specifika ärendet).

- **Ansökan om vård enligt 3 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 4 § LVU med stöd av 1 § 2a stycket samt 3 § LVU hos Förvaltningsrätten i Umeå ansöka om att NN 0000001-0000 bereds vård då den på grund av * (här medtages den eller de indikationer som är lämpliga enligt nedan)
 - *missbruk av beroendeframkallande medel
 - *brottslig verksamhet
 - *annat socialt nedbrytande beteende
 utsätter sin hälsa/utveckling (välj här det tillämpliga, antingen hälsa eller utveckling alternativt båda) för en påtaglig risk skadas och då samtycke till vård inte finns.

- att hos förvaltningsrätten yrka att domen, vid bifall, ska gälla omedelbart (om detta är vad man önskar i det specifika ärendet).

- **Ansökan om vård enligt 2 och 3 §§ LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 4 § LVU med stöd av 1§ 2a stycket samt 2 § LVU hos Förvaltningsrätten i Umeå ansöka om att NN 0000001-0000 bereds vård då det på grund av * (här medtages den eller de indikationer som är lämpliga enligt nedan)
 - *fysisk misshandel
 - *psykisk misshandel
 - *otillbörligt utnyttjande
 - *brister i omsorgen
 - *annat förhållande i hemmet
 finns påtaglig risk att NNs hälsa/utveckling (välj här det tillämpliga, antingen hälsa eller utveckling alternativt båda) skadas och då hen utsätter sin hälsa/utveckling (välj här det tillämpliga, antingen hälsa eller utveckling alternativt båda) för en påtaglig risk skadas genom * (här medtages den eller de indikationer som är lämpliga enligt nedan) *missbruk av beroendeframkallande medel
 - *brottslig verksamhet
 - *annat socialt nedbrytande beteende
 och då samtycke till vård inte finns. att hos förvaltningsrätten yrka att domen, vid bifall, ska gälla omedelbart (om detta är vad man önskar i det specifika ärendet).

- **Begränsning av umgänge enligt 14 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 14 § LVU besluta om att umgänget mellan NN 0000001-0000 och hans mor/far NN ska begränsas till* (här ska tydliggöras hur umgänget ska utövas)

Anmärkning: Om man gör förändringar i umgänget ska nytt beslut fattas.

- **Hemlighållande av vistelseort enligt 14 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 14 § LVU besluta att NN 0000001-0000 vistelseort inte skall röjas för MN.

- **Omprövning enligt 13 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att efter omprövning enligt 13 § LVU besluta om fortsatt vård enligt 3 § LVU för NN 0000001-0000.

OBS! En omprövning enligt 13 § LVU är ett nytt beslut vid varje omprövningstillfälle till skillnad från ett övervägande (av vården enligt 2 § LVU). Utredningen ska därför alltid kommuniceras parterna innan socialnämndens sammanträde. Parterna har rätt till företräde vid sammanträdet (och enligt

praxis även rätt till offentligt biträde) och ska alltid få information om detta. Beslutet kan även överklagas. Om det framkommer vid utredningen att det inte längre föreligger skäl för LVU ska det fattas beslut om upphörande enligt 21 § LVU. (Beslut om upphörande ska fattas så snart det inte längre finns skäl för LVU, nästa omprövningstillfälle ska inte inväntas.)

- **Övervägande enligt 13 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att godkänna ovanstående rapport innebärande att vård med stöd av 2 § LVU för NN 0000001-0000 fortfarande behövs.

- **Övervägande av vårdbehov och eventuell överflyttning av vårdnad enligt 13 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att godkänna ovanstående rapport innebärande att vård med stöd av 2 § LVU för NN 0000001-0000 fortfarande behövs.
- att notera att övervägande beträffande vårdnadsöverflyttning har skett.

- **Övervägande av umgängesbegränsning enligt 14 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att godkänna ovanstående rapport innebärande att begränsning av umgänge mellan NN 0000001-0000 vistelseort för MN fortfarande behövs.

- **Övervägande av att ej röja vistelseort enligt 14 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att godkänna ovanstående rapport innebärande att beslut enligt 14 § LVU att ej röja NNs 0000001-0000 och MN enligt 14 § LVU fortfarande behövs.

- **Övervägande enligt 22 kap. 13 § SoL.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att med hänvisning till 22 kap. 13 § SoL godkänna ovanstående rapport innebärande att vård med stöd av 11 kap. 1 § socialtjänstlagen fortfarande behövs.

- **Övervägande av vård och eventuell överflyttning av vårdnad enligt 22 kap. 13 § SoL.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att med hänvisning till 22 kap. 13 § SoL godkänna ovanstående rapport innebärande att vård med stöd av 11 kap. 1 § socialtjänstlagen fortfarande behövs.
- att notera att övervägande beträffande vårdnadsöverflyttning skett.

- **Upphörande av vård enligt 2 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 21 § LVU låta vården enligt 2 § LVU upphöra för NN 010203-0000 då vårdnadshavaren samtycker till vården samt

- att enligt 11 kap. 1 § SoL bevilja NN 0000001-0000 bistånd i form av fortsatt placering i familjehem för stadigvarande vård och fostran hos MM och LK, Kvarstadsgatan, 225 60 Solstad, samt
- att beslutet omprövas vid eventuella förändrade förhållanden och/eller förändrade vårdbehov.

Alternativt

- att enligt 21 § LVU låta vården enligt 2 § LVU upphöra för NN 010203-0000 då denna inte längre behövs.

Alternativt

- att enligt 21 § LVU låta vården enligt 2 § LVU för NN 010203-0000 upphöra den (datum) då NN fyller 18 år.

Alternativt utifrån vårdnadsöverflyttning

- Den (datum) beslutade Tingsrätten i (ort) (alt Hovrätten i (ort)) att vårdnaden för NN ska övergå från AA och BB till YY och ZZ. Därmed föreligger inte längre grund för att vårda NN enligt 2 § LVU.
- att enligt 21 § LVU låta vården enligt 2 § LVU upphöra för NN 010203-0000 då denna inte längre behövs.

- **Upphörande av vård enligt 3 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 21 § LVU låta vården enligt 3 § LVU upphöra för NN 010203-0000 då denna inte längre behövs.

Alternativt

- att enligt 21 § LVU låta vården enligt 3 § LVU för NN 010203-0000 upphöra den (datum) då NN fyller 21 år.

- **Tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 27 § LVU besluta om tillfälligt flyttningsförbud för NN 010203-0000 då det är sannolikt att ett flyttningsförbud behövs och då rättsens beslut ej kan avvaktas med hänsyn till NNs hälsa och/eller utveckling.

Alternativt

- Då det är sannolikt att ett flyttningsförbud för NN behövs och då rättsens beslut ej kan avvaktas med hänsyn till NNs hälsa och/eller utveckling beslutas härmed om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § LVU för NN 010203-0000
Ort, namn, datum på delegat

- **Ansökan om flyttningsförbud enligt 24 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- att enligt 24 § LVU hos Förvaltningsrätten i Umeå ansöka om att MN som har vårdnaden om NN 010203-0000 ej får ta NN från familjehemmet KA och FO, Solstaden, då det finns påtaglig risk för att NN:s hälsa och utveckling skadas om hen skiljs från familjehemmet.

- **Övervägande om flyttningsförbud enligt 26 § LVU.**

Socialnämnden föreslås besluta

- *att med hänvisning till 26 § LVU godkänna ovanstående rapport innebärande att flyttningsförbud fortfarande behövs.*

24.2 Företräde

I ärenden där kommunikering ska ske har parterna och deras eventuella ombud/offentliga biträde också rätt till företräde inför socialnämnden och de ska alltid informeras om det. Dokumentera när du informerat klienten om företräde.

24.3 Offentligt biträde och ombud

Det framgår av 39 § LVU att offentligt biträde som regel ska förordnas i ärenden enligt 2 och 3 §§, 6 §, 21 §, 24 § och 26 § LVU. I de ärenden där offentligt biträde är förordnat gäller reglerna om kommunikering, företräde och rätt att ta del av beslutet även för biträdet. Alla ordförandebeslut ska anmälas till nämndssekreteraren så snart som möjligt!

25 Begäran om vårdens upphörande

25.1 Vid vård enligt LVU

Föräldrar till barn placerade enligt 2 eller 3 §§ LVU kan när som helst begära vårdens upphörande. Den unge kan, om denne fyllt 15 år, även själv begära vårdens upphörande. Ny utredning enligt 14 kap. 2 § SoL inleds i direkt anslutning till att begäran om vårdens upphörande inkommer till socialtjänsten. Om man under utredningstiden kan se att begäran sannolikt inte kan bifallas, ska anmälan om behov av offentliga biträden lämnas till förvaltningsrätten, om parterna inte redan har biträden förordnade. Grundregeln är att offentliga biträden inte ska förordnas om det inte bedöms nödvändigt. Beslut på begäran ska avslås eller bifallas fattas av socialnämnd. Beslutet registreras i Lifecare samt kommuniceras med parterna i ärendet.

Om beslut fattas att vården skall kvarstå, ska beslutet skriftligen kommuniceras parterna i ärendet tillsammans med besvärshänvisning. Beslutet kan sedan överklagas till förvaltningsrätten.

25.2 Vid vård enligt SoL

Föräldrar till barn placerade enligt SoL, kan som regel välja att avbryta placeringen när som helst och ta hem sina barn. Det är då önskvärt att med vårdnadshavares och barnet/den unges samtycke inleda utredning enligt 14 kap. 2 § SoL för att utröna om barnet kan få sina behov tillgodosedda. Det är även önskvärt att vården fortgår med vårdnadshavares samtycke under utredningstiden. Om sådant samtycke inte föreligger, ska bedömning göras i samråd med förste social-sekreterare av om barnet är i behov av omedelbart skydd från socialtjänsten, samt om utredning ska inledas/bedrivas i enlighet med 20 kap. 5 § SoL. Om social-nämnden anser att barnet riskerar skada på hälsa eller utveckling, finns för socialnämnden två alternativ till att bibehålla vården.

1. Socialnämnden kan göra ett omedelbart omhändertagande av barnet enligt 6 § LVU.
2. Om det inte föreligger skäl för omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU, kan socialnämnden besluta om tillfälligt flyttningsförbud samt ansöka hos förvaltningsrätten om flyttningsförbud.

25.3 Flyttningsförbud

Om socialnämnden inte anser att det finns skäl för ett omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU, kan socialnämnden istället ansöka till förvaltningsrätten enligt 24 § LVU om flyttningsförbud för barnet för att tid skall ges för socialnämnden att göra en ny utredning av barnets förhållanden. I dessa fall ska anmälan om behov av offentliga biträden för parterna lämnas till förvaltningsrätten. Ansökan görs till förvaltningsrätten av den socialnämnd som har lämnat medgivande enligt 22 kap. 2 SoL att ta emot den unge i ett enskilt hem.

Socialnämndens beslut att ansöka eller inte ansöka om flyttningsförbud kan inte överklagas. Om socialnämnden inte kan avvakta förvaltningsrättens beslut, kan samma socialnämnd besluta om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § LVU i avvaktan på förvaltningsrättens beslut. Detta beslut skall omedelbart underställas förvaltningsrätten. Beslutet är inte överklagningsbart, då det ändå kommer att prövas av domstol snart efter att beslutet fattats. Om förvaltningsrätten fastställer det tillfälliga flyttningsförbudet, ska socialnämnden inom två veckor från dagen för förvaltningsrättens beslut ansöka om flyttningsförbud enligt ovan. Beslut om flyttningsförbud får endast fattas gällande barn boende i familjehem, ej avseende barn boende på HVB-hem.

Beslut om flyttningsförbud ska övervägas minst var tredje månad. Socialnämnd överväger beslutet, handlingarna som motiverar ställningstagandet ska lämnas till nämnd i enlighet med gällande schema för nämndens sammanträden. Beslut att flyttningsförbud ska fortgå är överklagningsbart och ska kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning.

I samband med beslut om flyttningsförbud får socialnämnden enligt 31 § LVU besluta hur umgänget mellan barnet/den unge och föräldrar eller vårdnadshavare ska se ut. Detta då det anses nödvändigt med hänsyn till syftet med flyttningsförbudet. Umgängesrestriktion under flyttningsförbud är en mycket ingripande åtgärd, varför den inte bör vara långvarig. Om bedömning görs att det finns behov av långvarig umgängesrestriktion enligt ovan, ska bedömning göras av om skäl föreligger för vård enligt LVU. Beslut om begränsning av umgänge under flyttningsförbud är överklagningsbart och ska kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning.

Om det inte längre föreligger skäl för tillfälligt flyttningsförbud eller flyttningsförbud, ska socialnämnden besluta att detta ska upphöra. Beslut att flyttningsförbud ska upphöra är överklagningsbart och ska kommuniceras parterna skriftligen tillsammans med besvärshänvisning.

26 Överklagan

26.1 Enskilds överklagan av socialnämndens beslut

Beslut om fortsatt vård enligt 3 § LVU efter omprövning, avslag på ansökan om bistånd i form av insatser m.m. kan överklagas. Även avslag på begäran om vårdens upphörande avseende vård enligt 2 § och/eller 3 § LVU är överklagningsbart. Beslut fattat av socialnämnden kan överklagas enligt 42 § förvaltningslagen. Alla beslut som kan överklagas ska skickas/lämnas till den enskilde med information om hur beslutet kan överklagas, en så kallad besvärshänvisning.

Överklagan görs till förvaltningsrätten. Överklagan lämnas till socialtjänsten inom tre veckor efter att parterna fått beslutet tillhanda, varpå en bedömning skall göras av huruvida beslutet omprövas av socialnämnden.

Om överklagan inte föranleder omprövning av beslutet och överklagan inkommit i rätt tid, skickas överklagan tillsammans med det överklagade beslutet, utredning och ett foljebrev till förvaltningsrätten. Detta skall göras snarast efter att överklagan inkommit. Av foljebrevet skall framgå följande:

- Vilket beslut överklagan avser.
- Om överklagan inkommit i rätt tid.
- Om överklagan föranleder omprövning av beslutet.
- Om socialnämnden begär möjlighet att yttra sig över överklagan.
- Om socialnämnden vill anmäla behov av offentligt biträde för parterna och om det finns några rekommendationer avseende biträde för barnet (lämpligt att barnet får samma biträde om det finns ett biträde som sedan tidigare har kännedom om barnet och tidigare förhandlingar och i så fall har möjlighet att på bästa sätt tillvarata barnets intressen).

Om socialnämnden begärt möjlighet att yttra sig i ärendet, kommer förvaltningsrätten att skicka en begäran om yttrande till socialnämnden innan beslut fattas i ärendet. Yttrandet ska antas av socialnämnd.

Om överklagan inte inkommit i rätt tid, ska socialnämnden enligt 45 § förvaltningslagen avvisa överklagan. Detta gäller med undantag för om förseningen beror på att socialnämnden lämnat felaktig besvärshänvisning eller om överklagan inkommit i rätt tid till den domstol som ska pröva överklagandet. Domstolen skall då översända handlingen till beslutsfattande myndighet för fortsatt handläggning. Förslag att avvisa överklagan lämnas i skrivelse till socialnämnd enligt sedvanlig ordning, av skrivelsen ska framgå motiveringen till att överklagan bör avvisas. Beslut att avvisa överklagan fattas av socialnämnd med stöd av 45 § förvaltningslagen. Beslutet är överklagningsbart och skall tillsammans med besvärshänvisning meddelas den enskilde i samband med att beslut fattats.

26.2 Socialnämnden överklagar förvaltningsrättens beslut

I det fall förvaltningsrätten fattat beslut som går emot socialnämnden, har socialnämnden som part i ärendet möjlighet att överklaga beslutet till kammar-rätten. Efter samråd med förste socialsekreterare alternativt socialchef, görs bedömning att lämna förslag till socialnämnd att överklaga förvaltnings-rättens beslut. Beslut att överklaga förvaltningsrättens beslut fattas av socialnämnd.

Efter att socialnämnd beslutat att överklaga, skickas överklagan tillsammans med sammanträdesprotokoll till förvaltningsrätten. Överklagan ska ha inkommit till förvaltningsrätten inom tre veckor från det att socialnämnden fått kännedom om beslutet samt besvärshänvisning. Om överklagan inte inkommit inom rätt tid, kommer den att avvisas och beslutet kommer inte att prövas. Det är därför viktigt att ta ställning till huruvida ett beslut ska överklagas i direkt anslutning till att beslutet kommer till socialnämndens kännedom.

27 Vårdnadsöverflyttning

När barnet varit placerat i samma familjehem minst två år, skall man en gång per år överväga om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden. Detta sker i samband med övervägandet och dokumenteras i formulär övervägande.

Om man bedömer det lämpligt med hänsyn till barnets bästa att ansöka om vårdnadsöverflyttning, ska en ansökan om vårdnadsöverflyttning lämnas till tingsrätten. Sådan ansökan kan göras av såväl socialnämnden som vårdnads-havaren. Beslut att socialnämnden ska ansöka om vårdnadsöverflyttning fattas av socialnämnden.

En ansökan om vårdnadsöverflyttning kan inte göras av det aktuella familje-hemmet, som inte är part i ärendet. Om ansökan görs av socialnämnden, krävs inget samtycke från vårdnadshavaren. Sådan ansökan föregås av en utredning enligt 14 kap. 2 § SoL avseende barnets situation. Utredningen lämnas sedan för beslut till socialnämnd.

Utredning enligt 14 kap. 2 § SoL inleds. Dokumentationsskyldigheten är densamma som i övriga utredningar enligt 14 kap. 2 § SoL. Genomgående under utredningen ska det tydligt framgå vilka kontakter som tagits samt den information som inkommit. Det ska tydligt framgå hur barnet informerats och fått möjlighet att uttrycka sin åsikt. Om detta inte skett, ska detta noga dokumenteras och motiveras.

Av utredningen ska framgå:

- Anledning till utredning.
- Utredningens genomförande.
- Bakgrund.
- Vårdnadshavares nuvarande situation.
- Barnets nuvarande situation.

- Barnets inställning till vårdnadsöverflyttning.
- Vårdnadshavares inställning till vårdnadsöverflyttning.
- Familjehemmets sociala situation och inställning till vårdnadsöverflyttning.
- Bedömning.
- Förslag till beslut.

Det ska tydligt framgå av dokumentation att parterna kommunicerats utredningen samt bedömning samt deras uppfattning om detta. Om parterna inte informerats och getts möjlighet/valt att inte kommentera utredningen samt förslag, ska detta noga dokumenteras.

Beslut från socialnämnden om att lämna ansökan om vårdnadsöverflyttning skickas till tingsrätten. Följande handlingar ska bifogas:

- Utredning enligt 14 kap. 2 § SoL.
- Personbevis avseende barnet.
- Handling som visar om vårdnadshavare samtycker eller inte samtycker till vårdnadsöverflyttning. **OBS!** Undertecknad av vårdnadshavare oavsett samtycke.
- Samtycke från familjehemmet.
- Stämningsansökan, ska undertecknas av socialnämndens ordförande.
- Beslut från socialnämnden att ansöka hos tingsrätten om vårdnadsöverflyttning.

I samband med ansökan om vårdnadsöverflyttning, skall socialnämnden betala avgift för stämningsansökan till tingsrätten. Detta görs av ansvarig handläggare i Lifecare. Tingsrätten startar inte processen innan avgiften är inbetald.

Beslut fattas av tingsrätten, överklagas i sedvanlig ordning till hovrätten.

28 Avsluta ärenden

Som regel föregås ett avslutat ärende av ett avslutningsmöte, där barnet/den unge, vårdnadshavaren, representant för insatsen medverkar.

Alla kontakter som tas i samband med avslutning av ärendet, skall dokumenteras i journalanteckning.

Bedömning samt beslut att avsluta ärendet dokumenteras i journalanteckning.

Beslut att avsluta ärendet registreras i Lifecare. Utöver att registrera beslutet, måste ärendet avslutas manuellt genom att gå in på ikonerna för insatsen och välja avsluta insats/verkställighet.

Se över att samtliga handlingar i insatsen är utskrivna och finns i pappersakten.

Samtliga originalhandlingar lägges i akten efter att samtliga moment är klara i Lifecare.

Om det finns flera insatser och det kommer att finnas fortsatt öppna insatser, avslutas insatsen. Verkställigheten lämnas öppen. Den/de öppna insatserna handläggs i enlighet med riktlinjer.

29 Ensamkommande barn

Varje år kommer barn utan medföljande förälder eller annan vårdnadshavare till Sverige för att ansöka om asyl, så kallade ensamkommande barn (1 § 5 stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA). Ett barn som kommer ensamt till Sverige behöver stöd från samhället med en gång och lagstiftaren har ålagt socialnämnden att ansvara för det. Ansvaret gäller både asylsökande barn och barn som har fått uppehållstillstånd i Sverige.

Mottagandet för ensamkommande barn omfattas i de flesta avseenden av samma lagar och regler som gäller för andra barn och unga i behov av skydd eller stöd enligt Socialtjänstlagen.

När ett ensamkommande barn anländer till Sverige och ansöker om asyl får barnet i enlighet med socialtjänstlagen ett tillfälligt boende i den kommun (ankomst-kommun) där det ger sig till känna för svensk myndighet. Migrationsverket ska så snart som möjligt efter det att barnet ansökt om asyl, anvisa en kommun som ska ta över det långsiktiga ansvaret för barnets boende och omsorg (anvisnings-kommun). Anvisning sker utifrån en anvisningsmodell där varje kommun tilldelats en viss andel. En anvisning innebär att Migrationsverket beslutar att utse en kommun till vistelsekommun enligt socialtjänstlagen. En kommun kan inte överklaga ett beslut om anvisning.

Anvisningskommunen ansvarar för att:

- utreda barnets behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende. Detta innebär också att utreda om en familj, till exempel en anhörig, är lämplig och har förutsättningar att ta emot barnet,
- utse god man,
- se till att barnet får skolundervisning,
- se till att barnet får en introduktion till det svenska samhället,
- efter ett beviljat uppehållstillstånd ansvara för fortsatta insatser under barnets uppväxt samt för barnets integration,
- sträva efter att barnet får en utvecklande och meningsfull fritid, och
- förordna särskilt förordnad vårdnadshavare efter att barnet fått permanent uppehållstillstånd

När Migrationsverket har anvisat ett barn till Malå kommun anses barnet vistas i Malå kommun, i den mening som avses i 29 kap. 4 § SoL. Det innebär att nämnden ansvarar för barnets boende och för att barnet får det stöd och den hjälp som föreskrivs i 4 kap. 1 § SoL oavsett om hen är placerad i Malå eller

någon annan kommun. Nämnden får med stöd av 14 kap. 2 § SoL utreda barnets behov och göra en bedömning av barnets eller den unges behov skydd eller stöd och vilka insatser som krävs av socialtjänsten för att tillgodose dessa behov. Vid utredning och val av insatser gäller samma regler som för andra barn som vistas i kommunen.

Fördjupande information finns att läsa bland annat i Socialstyrelsens vägledning "Socialtjänstens arbete med ensamkommande barn och ungdomar" och på Migrationsverkets hemsida.

29.1 Ekonomiskt bistånd från Migrationsverket

Barn som ansöker om asyl har vid behov rätt till ekonomiskt bistånd från Migrationsverket i form av dagersättning och särskilt bidrag. Om barnet är under 16 år är det den gode mannen som ansöker om dagersättning och eventuellt särskilt bidrag för barnets räkning. Barn som är 16 år eller äldre har själva rätt att ansöka om ekonomiskt bistånd.

Dagersättning utgår från den enskildes behov vilket innebär att om barnet har tillgångar eller andra inkomster kan det påverka dagersättningen. Barn som bor i ett boende som kommunen ordnat får reducerad dagersättning eftersom kommunen får ersättning för kost, logi och omvårdnad (inklusive gemensamma fritidsaktiviteter). Den reducerade dagersättningen ska täcka kostnader för kläder och skor, fritidsaktiviteter, hygienartiklar och andra förbrukningsvaror. Dagersättningen ska dessutom täcka utgifter för hälso- och sjukvård, tandvård samt läkemedel, om inte annat följer av förordningen om vårdavgifter. Migrations-verket kan inte bevilja dagersättning ifall barnet redan får ersättning för samma kostnader via kommunen. I de avtal som skrivs med familjehem, HVB eller stödboende för ensamkommande barn ska därför en summa motsvarande dagersättningen dras av från omkostnadsersättningen.

29.2 God man

För ensamkommande barn som kommer till Sverige ska en god man förordnas av överförmyndaren (lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn, Lgeb). Gode mannens uppdrag är att vara i vårdnadshavares och förmyndares ställe. Det betyder att den gode mannen har rätt och skyldighet att bestämma i alla frågor som rör barnets angelägenheter, personliga såväl som ekonomiska och rättsliga.

I de flesta fall ansöker Migrationsverket om god man för barnet. Om det inte finns en god man ska socialtjänsten snarast ansöka om detta (3 § Lgeb)

29.3 Särskild förordnad vårdnadshavare

När ett asylsökande barn får permanent uppehållstillstånd (PUT) upphör gode mans ansvar och barnet behöver få en särskild förordnad vårdnadshavare. Det är socialnämnden i kommunen där barnet vistas (oftast i den kommun där barnet har blivit folkbokförd) som ansvarar för att göra en framställan till tingsrätten om särskild förordnad vårdnadshavare (6 kap. 9 § FB). Nämnden

kan inte fransäga sig sitt ansvar att framställa om särskilt förordnad vårdnadshavare t.ex. på grund av svårigheter att hitta lämpliga personer för uppdraget.

Om barnet fyller 18 år inom ett halvår kan den gode mannen kvarstå tills barnet blivit myndigt.

30 Tillsynsärenden

I de fall ett ärende genomgår tillsyn av tillsynsmyndighet ska ärendet diarieföras i det allmänna diariet och inte bara i den enskildes personakt. De sekretessbeläggs helt eller delvis i diariet.

När ett tillsynsärende kommer till socialnämnden, lämnas detta till socialchef för handläggning.

Kontrollera att det framgår av handlingen att den är diarieförd i det allmänna diariet. Om detta inte framgår, kontrollera med nämndsekreterare och skicka för diarieföring till henne om så inte redan gjorts.

Socialchef eller någon som utsetts till handläggare skriver ett förslag till yttrande som ska läsas samt undertecknas av socialchef (samt eventuell handläggare som utsetts i ärendet). Yttrandet lämnas tillsammans med begäran till socialnämnd för handläggning.

Yttrandet skickas tillsammans med ett beslut från socialnämnd att anta yttrandet samt de handlingar som efterfrågats i begäran till tillsynsmyndigheten.

I det fall det finns ett pågående ärende, sker dokumentationen av yttrandet samt vidtagna åtgärder direkt i akt. OBS! Det ska framgå vilka handlingar som bifogats yttrandet. Kopia av yttrandet samt beslut från socialnämnden lägges i fysisk akt.

Då beslut inkommer från tillsynsmyndighet, skickas det till socialnämnd för kännedom. Därmed kommer handlingen att diarieföras i det allmänna diariet.

Beslutet lägges tillsammans med de andra handlingarna i fysisk akt.

31 Klagomål och synpunkter

Barn/unga och vårdnadshavare har rätt att framföra klagomål och synpunkter på socialtjänstens handläggning av sitt eget ärende, de beslut som fattats eller de insatser man beviljats. Detta är en viktig del av delaktigheten och bidrar till att utveckla verksamheten.

Klagomål och synpunkter kan lämnas muntligt till handläggare eller skriftligt via e-post eller brev. Det är även möjligt att lämna klagomål anonymt, men då kan ingen återkoppling ges.

Alla inkomna klagomål tas emot och diarieförs. De lämnas därefter till socialchef för handläggning. Socialchefen utreder ärendet och beslutar om eventuella åtgärder. Återkoppling till anmälaren sker om kontaktuppgifter finns. Inkomna klagomål används i det systematiska kvalitetsarbetet för att förbättra rutiner och förebygga brister.

Klagomål på verksamheten kan även lämnas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genom formuläret *Berätta för IVO*.

Om man är missnöjd med ett beslut kan man, i de flesta fall, överklaga beslutet enligt förvaltningslagen. Överklagan måste då göras inom tre veckor från att man blev delgiven beslutet och överklagan lämnas till socialtjänsten som sedan skickar den vidare till förvaltningsrätten.

Bilaga 1

Checklista: Barnavårdsutredning

Lagrum 14 kap. 2 § SoL

- ☐ Förhandsbedömning gjord, med underskrift för beslut.
- ☐ Förhandsbedömning och beslut delgiven till familjen.
- ☐ Utredning inledd i Lifecare.
- ☐ Handläggare tilldelats, journalfört i Lifecare med datum samt aktuell handläggare.
- ☐ Grunduppgifter ifyllda.
- ☐ Utredningsplan är upprättad.
- ☐ Hembesök genomfört.
- ☐ Samtal med barnet.
- ☐ Samtal med båda vårdnadshavare (om möjligt).
- ☐ Ev. behov av förlängning av utredningstid jml 20 kap. 5 § SoL.
- ☐ Vid behov av placering utanför det egna hemmet flaggas detta tidigt i processen.
- ☐ Beslutsunderlag upprättat.
- ☐ Beslutsunderlag genomläst av förste socialsekreterare eller medhandläggare innan kommunikering.
- ☐ Inkomna uppgifter samt hur familjens egna uppgifter har uppfattats har kommunicerats.
- ☐ Analys med bedömning av både risk och behov samt mål för ev insatser.
- ☐ Beslut upprättat.
- ☐ Beslutsunderlag samt beslut i sin helhet har kommunicerats.
- ☐ KommunikERING dokumenterad i journal som anteckning samt med kommuniserings "plupp".
- ☐ Uppdrag till utförare upprättats vid öppenvårdsinsats.
- ☐ Vårdplan finns vid placering.
- ☐ Samtliga upprättade dokument är låsta i Lifecare.
- ☐ Samtliga kontakter med familjen och övriga är journalförda i enlighet med riktlinjer för dokumentation.
- ☐ Beslut klubbade i Lifecare.
- ☐ Om beslut inte verkställs ska detta tydligt dokumenteras med skäl till varför samt markeras i aktuellt beslut i Lifecare.
- ☐ Beslut får inte verkställas även om utredningen stängs i avvaktan på verkställighet.
- ☐ Om inga synpunkter inkommer dokumenteras detta innan utredningsmodulen stängs.
- ☐ Fysisk akt är i ordning och sorterad.

Uppföljning av internkontrollplan 2025**Bakgrund**

Socialnämnden har inför 2025 beslutat om en plan för internkontroll. Denna ska följas upp årligen.

Bedömning

Sociala avdelningens processer, rutiner och system lever delvis upp till planen för internkontroll 2025. En brist kopplat till beslut i enlighet med delegationsordningen har dock uppmärksamats.

**Sociala avdelningen
Punkter att följa upp enligt
plan för internkontroll 2025****Uppföljning**

Nämndbeslut - Beslut fattade under 2025 har genomförts.

Majoriteten av fattade beslut är verkställda med undantag för att socialchef fick i uppdrag 25-05-19 § 45 att ta fram åtgärdsförslag för att hantera den ekonomiska situationen. Sådana åtgärdsförslag har inte återrapporterats till nämnden.

Delegationer - Kontrollera att delegationsbeslut anmälts i laga ordning till nämnd.

Samtliga delegationsbeslut är inte anmälda till nämnd i laga ordning. Avvikelserna avser delegation på tecknande av avtal för inköp av varor och tjänster inom ramen för den årliga drifts- och investeringsbudgeten samt anmälan till IVO om händelser som medfört allvarlig vårdskada inom hälso- och sjukvården.

Kontrollera att delegationsbeslut fattats i enlighet med delegationsordningen.

Beslut har fattats i enlighet med delegationsordningen.

Inköspolicy - Följa
riktlinjerna för inköp och
upphandling

Avvikelser är noterade. Inköp
av tjänster som inte följer
riktlinjerna för inköp och
upphandling har genomförts.

Personalhandbok - Rutiner
gällande rehabilitering följs

Kontrollen påvisar inga
uppenbara brister. Den stora
omsättningen av chefer på
avdelningen under året har
dock avsevärt försvårat
kontrollen.

FÖRSLAG TILL SOCIALNÄMNDEN

Informationen noteras

Lina Häggström

Beslutsexpediering

- Socialchef

Trygghetsboende i Malå kommun

Bakgrund

Trygghetsboende är för äldre som är för friska för äldreboende men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. Termen trygghetsboende kom 2008 så denna boendeform är ny och utbudet fortfarande begränsat. Fler och fler servicehus omvandlas idag till trygghetsboende.

Bedömning

Frågan har väckts och diskussion i Socialnämnden bör tas om Malå kommun ska ha ett trygghetsboende.

FÖRSLAG TILL SOCIALNÄMNDEN

- Socialchef får i uppdrag att utreda vilka möjligheter Malå kommun har till trygghetsboende.

Lina Häggström

Beslutsexpediering

- Lina Häggström